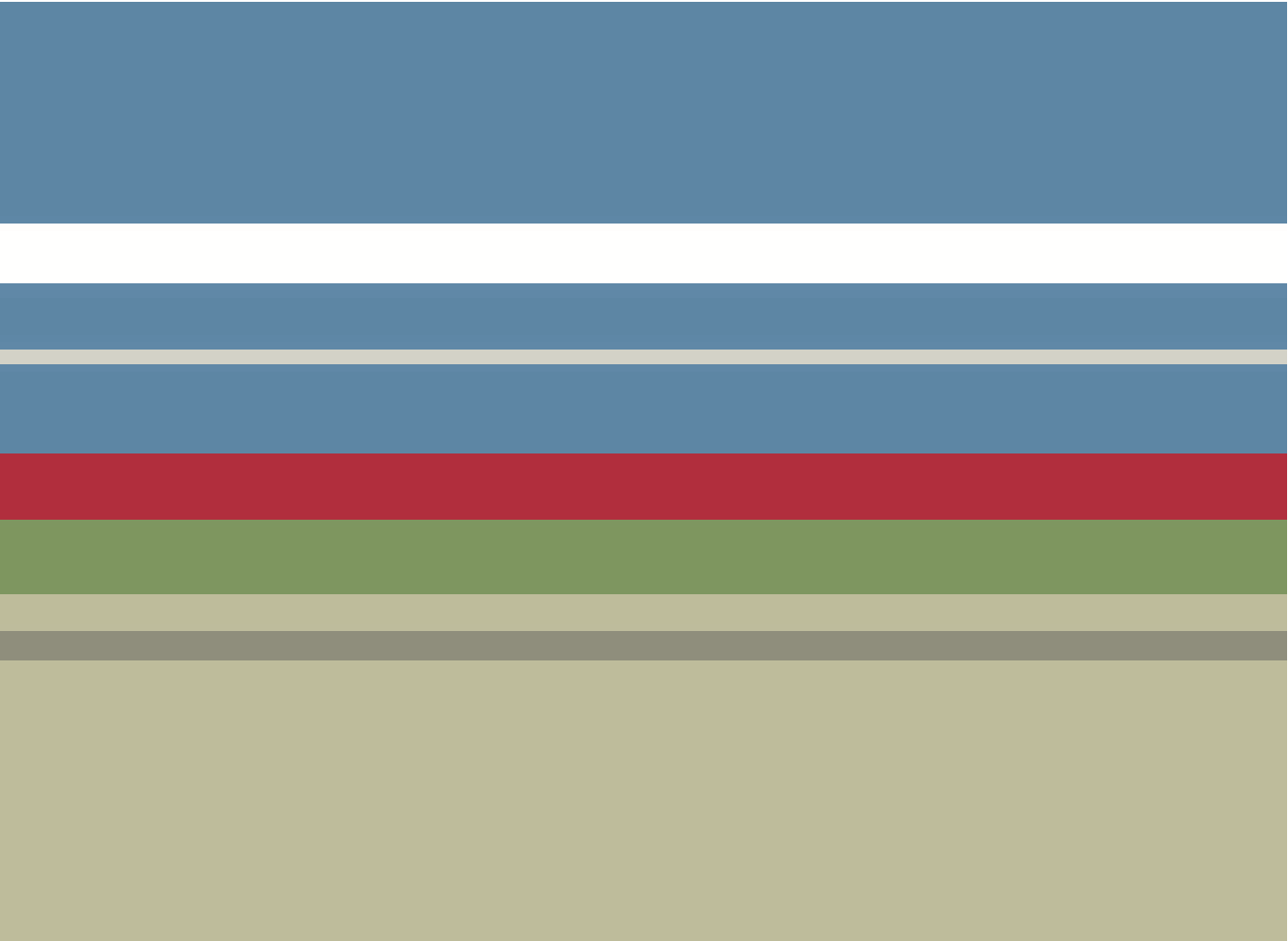

Programmabegroting 2020

- Fase 1: Ontwikkelingen schetsen en kaders stellen
- Fase 2: Begroting vaststellen

Versie raadscommissie 13 juni 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Leeswijzer programmabegroting 2020	7
Hoofdstuk 1 - Begroting	9
1A - Programma's	9
Programma 1 Voor en door bewoners	9
Programma 2 Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	15
Programma 3 Mooi en gastvrij Texel	27
Programma 4 Texel werkt!	35
Programma 5 Toekomst voor de jeugd	41
Programma 6 Samen beleven en bewegen	45
Programma 7 Duurzaam, schoon en innovatief	49
Programma 8 Goed wonen, goede bereikbaarheid	57
1B - Financiële vertaling voorstellen 2020	69
Hoofdstuk 2 - Meerjarenraming 2020-2023	71
Hoofdstuk 3 - Overzicht incidentele baten en lasten en stand algemene reserve	73
Hoofdstuk 4 - Paragrafen	77
Paragraaf B Sociaal Domein	79
Paragraaf C Onderhoud openbare ruimte en gebouwen	81
Paragraaf F Financiering	87
Paragraaf G Lokale lasten	89
Hoofdstuk 5 - Investeringsplan 2020-2023	91
5A - Nieuwe investeringen	91
5B - Vervangingsinvesteringen	93
Hoofdstuk 6 - Subsidies	95
Hoofdstuk 7 - Schema behandeling Programmabegroting 2020	97
Hoofdstuk 10 - Besluit	99
.....	99

Inleiding

Balans: investeren in leefbaarheid vanuit een gezonde financiële huishouding

Ook in 2020 zal dit college blijven werken aan een sterk en zelfstandig Texel. Door werk te maken van de speerpunten uit het coalitieakkoord “Balans Brengen” houden wij Texel leefbaar. Het college biedt deze begroting aan met een sluitend meerjarenperspectief. We houden een hoog voorzieningen niveau in stand op Texel en combineren dat met relatief lage lokale lasten voor de Texelaar.

In 2019 is een woningbouwprogramma gemaakt voor de periode 2020 - 2030. Omdat de woningnood op Texel hoog is, wil het college de uitvoering ervan versnellen vanaf 2020. Met deze extra inspanningen tracht het college de totale opgave in 5 jaar te bouwen.

De centrale opgave in het sociaal domein voor de komende jaren blijft de transformatie: het anders kijken naar en organiseren van zorg en ondersteuning voor onze inwoners. Op Texel hebben we hier vijf ontwikkelrichtingen voor benoemd: van individueel naar collectief, van curatief naar preventief, van veraf naar dichtbij, van zware vormen van hulpverlening naar lichtere vormen van ondersteuning en van dure zorg naar minder kostbare zorg. In alle gevallen staat passende zorg voorop. Daarom stelt het college diverse lokale en (boven) regionale investeringen voor om de kwaliteit en aanbod van onderwijs en zorg op peil te houden.

We zullen vaart zetten achter de realisatie van onze duurzaamheidsambitie. Zowel de gemeente zelf, als het gehele eiland moet daartoe zelfvoorzienend worden met duurzame energie. Beiden hebben goede plannen nodig, die ook uitgewerkt, aanbesteed en uitgevoerd moeten worden.

In 2020 wordt de omgevingsvisie verder uitgewerkt en wordt er een gedragen toeristisch toekomstplan opgesteld om de toekomst van Texel te borgen. Het college zal integrale plannen opleveren waarin alle facetten terugkomen. Natuur, rust en ruimte, infrastructuur, verkeersstromen, bereikbaarheid en economie.

We gaan opnieuw flink investeren in diverse Texelse straten, wegen en fietspaden. Veruit de grootste klus in 2020 zal de eerste fase van de reconstructie van de Postweg zijn. In het hoofdseizoen rijden er bij benadering 7.000 voertuigen per dag over deze weg. De voorbereidingen worden dit jaar getroffen en in 2021 zal de afronding van de reconstructie plaatsvinden.

Er zal ook worden geïnvesteerd in de herinrichting van de Algemene Begraafplaats in Den Burg. De huidige inrichting van de algemene begraafplaats is gedateerd en krijgt in 2020 weer de aanblik dat hoort bij een gedenkplaats. Zo maken we van de begraafplaats weer een mooie plek waar we in alle rust onze geschiedenis kunnen eren.

Met ingang van 1 januari 2020 geeft het college uitvoering aan het coalitieprogramma door het betaald parkeren bij de stranden af te schaffen.

Gelijktijdig streeft het college naar verbetering van de parkeerfaciliteiten en het bieden van voldoende plaatsen op het eiland. In Den Burg vervult het parkeerterrein de Vogelenzang een belangrijke functie voor bewoners en bezoekers. Juist om zoekgedrag op deze lastig bereikbare locatie te beperken, zal het college in 2020 een voorstel aan de raad voorleggen om een dynamisch parkeersysteem als pilot voor deze locatie aan te bieden. Ook zal in overleg met belanghebbenden een herindeling van het terrein worden voorgesteld waarbij de veiligheid zal worden verhoogd en de verkeersbewegingen zullen worden verminderd.

Aandachtspunt is verder de (her)huisvesting van Artex en Young4Ever. De huidige locatie is technisch en functioneel verouderd. Hiervoor worden dit jaar een aantal opties onderzocht. In de commissie/raad mei 2019 vindt er een kader stellende avond plaats ter vaststelling van de reikwijdte van het onderzoek. Het uiteindelijk investeringsniveau zal afhangen van locatiekeuze, ambitieniveau en het aantal partijen dat wordt geherhuisvest.

Tot slot hecht het college belang aan een gezonde financiële huishouding. Daarom hebben wij een extra inspanning geleverd om al in deze eerste fase van de begroting alle ontwikkelingen door te rekenen. Het schept de mogelijkheid om onze omgeving vroegtijdig te betrekken bij de uitwerking van de keuzes die we moeten maken om onze ambities en financiën structureel in balans te houden.

Om alles te kunnen blijven doen en rekening houdend met loon- en prijsindexatie en nieuwe voorstellen komen we drie miljoen tekort om de begroting sluitend te maken. Om tot een sluitende begroting te komen wordt voorgesteld om de toeristenbelasting met € 0,40 te verhogen naar € 2,25 per nacht en het 7 nachten maximum los te laten. Voor de zomer zal het college het rapport “Analyse en advies Toeristenbelasting 2019” aanbieden. In dit rapport wordt uitgelegd wat de (juridische on-) mogelijkheden zijn de diverse wijzen van heffen van de Toeristenbelasting.

Daarnaast stelt het college voor alle parkeervignetten € 5,- in prijs te verhogen. De OZB en de rioolheffing stijgen hierdoor niet meer dan trendmatig. Het college stelt voor de afvalstoffenheffing minder dan trendmatig te laten stijgen door het ‘gratis’ brengen van afval naar de Hamster stop te zetten.

Geen makkelijke keuzes, dat beseft het college zich, maar een goede begroting hoort sluitend te zijn. En als het nodig is om moeilijke keuzes te maken, gaan we die keuzes niet uit de weg.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van gemeente Texel,
de secretaris, de burgemeester,

drs. E.C. van der Bruggen

M.C. Uitdehaag

Leeswijzer programmabegroting 2020

- Fase 1: Ontwikkelingen schetsen en kader stellen
- Fase 2: Begroting vaststellen

De programmabegroting bestaat uit twee onderdelen te weten programma's en paragrafen.

Programma's

Per programma worden de volgende onderwerpen beschreven:

- een korte omschrijving van het programma;
- highlights per programma;
- ontwikkelingen en beleidskader (inclusief beleidsnota's en verordeningen);
- Lange Termijn Planning;
- voorstellen.

De paragrafen

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht. De paragrafen geven informatie over de financiële positie op de korte en langere termijn en bedrijfsvoeringsaspecten in het algemeen voor de gehele organisatie.

Paragraaf A: Verbonden partijen

Paragraaf B: Sociaal Domein

Paragraaf C: Onderhoud openbare ruimte en gebouwen

Paragraaf D: Bedrijfsvoering

Paragraaf E: Grondbeleid

Paragraaf F: Financiering

Paragraaf G: Lokale lasten

Paragraaf H: Weerstandsvermogen

De programmabegroting 2020 komt in twee fasen tot stand

- **Fase 1: Ontwikkelingen schetsen en kaders stellen**

In deze fase worden de gesignaleerde trends en ontwikkelingen van de verschillende programma's beschreven. Op basis van deze ontwikkelingen en met inachtneming van het coalitieprogramma worden voorstellen voor acties gedaan om goed op de ontwikkelingen te kunnen anticiperen. Om ervoor te zorgen dat geen voorstellen gedaan worden die we al uitvoeren wordt ook een overzicht van de Lange Termijn Planning (LTP) opgenomen.

Het college biedt de raad een programmabegroting aan waarin nieuwe voorstellen met de financiële gevolgen. Daarnaast zijn in deze fase ook de voorstellen meegenomen die volgen uit bestaand beleid of die wettelijk verplicht zijn.

Van de raad wordt in deze fase gevraagd de geschetste trends en ontwikkelingen te bespreken. De door de raadsfracties ingediende voorstellen zijn opgenomen, waarbij de door het college overgenomen raadsvoorstellen financieel zijn verwerkt.

Resume voorstellen:

Programma	titel	structureel	incidenteel	Ambtelijk advies
1	Welkom op Texel	€ 7.500		(gedeeltelijk) akkoord
2	Dilemma-reserve Sociaal Domein inzetten en beheren	€ 50.000		Niet akkoord
6	Gemeente regelt zelf (klein) onderhoud schapenboeten	€ 67.000		Niet akkoord
7	Watertappunten in alle dorpen	€ 15.000		Akkoord
7	Watertappunten op alle scholen		€ 5.000	Niet akkoord
8	Voorlichtingscampagne om de auto te laten staan	€ 10.000		Niet akkoord

Fase 1 wordt op 26 juni 2019 vastgesteld door de raad.

- **Fase 2: Begroting vaststellen**

Op basis van de resultaten uit fase 1 levert het college in oktober de concept programmabegroting 2020 aan. Dit document is de basis voor besluitvorming op 7 november 2019.

Van de raad wordt dan gevraagd om de definitieve Programmabegroting vast te stellen.

De volgende onderdelen worden in fase 2 toegevoegd:

- Samenvatting Begroting
- Kerngegevens
- Begroting programma 1 t/m 8
- Overhead
- Beïnvloedbaarheid
- Paragraaf A: Verbonden partijen
- Paragraaf D: Bedrijfsvoering
- Paragraaf E: Grondbeleid
- Paragraaf H: Weerstandsvermogen
- Risico overzicht
- Reserves en voorzieningen
- Overheveling projectbudgetten
- Begrippenlijst
- Overzicht baten en lasten per taakveld

Hoofdstuk 1 - Begroting

1A - Programma's

PROGRAMMA 1

VOOR EN DOOR BEWONERS

1. Digitale inclusie
2. Zorg voor privacy en informatiebeveiliging
3. Samen organiseren en samen doen

A. Ontwikkelingen en beleidskader

Altijd aan

De maatschappij digitaliseert, automatiseert en ‘verappt’ voortdurend. We zijn altijd ‘aan’, en regelen veel online. Dat betekent ook dat er een toenemende aandacht is voor betrouwbaarheid van informatie en privacy. De landelijke overheid verkent de blockchaintechnologie en de mogelijkheden voor efficiënte uitwisseling en betrouwbare opslag van data, bijvoorbeeld voor uitbetaling van uitkeringen of het vastleggen van stemgedrag. Ook de inzet van kunstmatige intelligentie bij het nemen van beslissingen is een intrigerende ontwikkeling (bijvoorbeeld in de gezondheidszorg waar computers diagnoses kunnen stellen zonder tussenkomst van een arts).

Digitale inclusie - iedereen moet mee kunnen doen

Voor de keerzijde van de digitalisering heeft de landelijke overheid steeds meer aandacht. Rond de 2,5 miljoen Nederlanders vinden het moeilijk om te werken met digitale apparaten, zoals een computer, smartphone of tablet. Daarom werkt de landelijke overheid aan een nieuw programma met als doel: digitale inclusie - iedereen kan meedoen in de (digitale) samenleving.

Door de online dienstverlening te verbeteren (makkelijker, duidelijker) en te innoveren. Ondanks al die verbeteringen zullen veel mensen het nog steeds moeilijk vinden om digitaal te communiceren met de overheid. De overheid heeft daarom de verantwoordelijkheid om deze groep extra te helpen. De verwachting is dat overheidsorganisaties worden verplicht om die hulp te geven.

Texelse maat en technologische ontwikkelingen

Van veel technologische ontwikkelingen als kunstmatige intelligentie of blockchains weten we nog niet precies wat dat betekent voor de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Wel is de richting duidelijk. We zetten ons in voor meer zelfservice en slimmer gebruik van (geo)data. We streven naar persoonlijke digitale service (personalisatie), waarbij privacy en beveiliging van gegevens belangrijk zijn. Gegevens van burgers en bedrijven zijn veilig bij gemeente Texel.

Natuurlijk houdt onze dienstverlening de Texelse maat. Persoonlijke aandacht blijft belangrijk: digitaal waar het kan, via telefoon of balie waar het moet. We zorgen voor gebruiksvriendelijke en toegankelijke dienstverlening, met aandacht voor minder digitaal-vaardigen.

Flexibel inspelen op trends

Om in te kunnen spelen op trends moet onze bedrijfsvoering flexibel zijn en vanuit het klantperspectief zijn georganiseerd. De gemeentewinkel wordt daarom nog meer dan voorheen een spil in dienstverlening én bedrijfsvoering. De gemeentewinkel heeft veel kennis over wat van waarde is voor de klant en is als eerste op de hoogte als er iets niet werkt. Het adviseert daarom de organisatie en initieert verbeteringen. Daarbij is

het belangrijk dat onze dienstverlening simpel, helder en toegankelijk is, dat we continue verbeteren en open staan voor initiatieven uit de samenleving. Meer over ontwikkelingen in bedrijfsvoering staat in paragraaf D.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar	0.4 Overhead	Beheer overgebrachte archieven, inspectie uitvoering informatiebeheer, advisering en ondersteuning kwaliteitsverbetering.
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	0.1 Bestuur 0.4 Overhead	Bestuurlijke samenwerking en belangenbehartiging wadden gerelateerde en eiland specifieke zaken, gericht op behoud van zelfstandigheid. Samenwerking op ondersteunende taken: ICT, financiën, P&O en communicatie.

Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De cijfers worden aangevuld in fase 2.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel
0.Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2019	12,66 fte
				2018	11,39 fte
				2017	11,38 fte
0.Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	2019	12,62 fte
				2018	11,79 fte
				2017	11,55 fte
0.Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	2019	€ 1.267
				2018	€ 3.618
				2017	-
0.Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2019	€ 1.154.028 9,11 %
				2018	€ 1.796.464 15,88 %
				2017	€ 2.398.854 22,05 %
0.Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale overhead	Eigen begroting	2019	15,0 %
				2018	15,4 %
				2017	13,9 %

Doelenboom

1.1 Dienstverlening optimaliseren

- 1.1.1 Gemeente Texel bestuurlijk zelfstandig houden
- 1.1.2 Integer, transparant en daadkrachtig besturen
 - 1.1.2.17 Meer doen met informatie, betere raadsvoorstellen en kijken naar de kwaliteit van de democratie
 - 1.1.2.23 Klanttevredenheid meten via burgeronderzoek Waarstaatjegemeente
 - 1.1.2.24 Digitale participatie stimuleren
 - 1.1.2.26 Bezwaarschriften afdoen
- 1.1.3 Op taakvelden met andere instellingen samenwerken
 - 1.1.3.1 Met Waddeneilanden samenwerken
 - 1.1.3.2 In regioverband samenwerken
 - 1.1.3.3 Structureel waarborgen regionale samenwerking Inkoop en Aanbesteding
- 1.1.4 Representatieve werkzaamheden
 - 1.1.4.1 Herdenkingen in het kader van 4 en 5 mei organiseren
 - 1.1.4.3 Onderscheidingen faciliteren
 - 1.1.4.4 De gemeente representeren
- 1.1.5 Interne bedrijfsprocessen beheersen
 - 1.1.5.16 ICT omgeving vervangen
 - 1.1.5.20 Pilot gezondheidsbeleid starten

1.2 Een gezonde financiële positie behouden

- 1.2.1 Een structureel sluitende begroting behouden
 - 1.2.1.4 Leges evenementenvergunning (weer) invoeren
- 1.2.2 Financieel risicomanagement inventariseren
- 1.2.4 Bedrijfsmiddelen op peil houden
 - 1.2.4.2 Vloeistofdichte vloer en wanden zoutloos realiseren

Beleidsnota's en verordeningen

- [Missie en visie en meerjarenplan gemeente Texel](#) (2018)
- [Structuurvisie Texel op koers 2020](#) (2009)
- [Integriteitsbeleid gemeente Texel](#) (2011)
- [Gedragscode voor politieke ambtsdragers](#) (2010)
- [Gedragscode voor ambtenaren](#) (2011)
- [Leidraad integriteit bij werving en selectie](#) (2012)
- [Regeling melding financiële belangen](#) (2012)
- [Protocol integriteitsschendingen](#) (2012)
- [Kwaliteitshandvest](#) (2013)
- [Regeling melding vermoeden misstand](#) (2017)
- [Nota Verbonden Partijen](#) (2015)
- [Treasurystatuut 2015](#) (2015)
- [Verordening commissie bezwaarschriften Texel en Hollands Kroon](#) (2016)
- [Algemene Plaatselijke Verordening \(APV\)](#) (2016, actualisatie 2018)
- [Communicatievisie 2017-2020](#) (2017)
- [Financiële verordening - Artikel 213a Gemeentewet](#) (2017)
- [Financiële verordening - Artikel 213 Gemeentewet](#) (2017)
- [Financiële verordening - Artikel 212 Gemeentewet](#) (2017)
- [Informatiebeleidsplan 2018-2022](#) (2017)

B. Lange Termijn Planning

- Nota Reserve en Voorzieningen 2018 actualiseren (2020)
- Treasurystatuut 2015 actualiseren (2021)

C. Voorstellen

Voorstel 2020-101	Bouwvergunningen digitaliseren		
Doelenboom	1.1.5 Interne bedrijfsprocessen beheersen		
Motivat	In 2012 is € 250.000 beschikbaar gesteld om voor o.a. intern gebruik de bouwvergunningen te digitaliseren. Dit is gedaan omdat de bouwvergunningen moeten worden overgedragen naar het regionaal archief in Alkmaar, maar voor het adequaat afhandelen van interne processen is de informatie uit de bouwvergunningendossiers vaak noodzakelijk. Het opvragen van digitale bouwvergunningen bij het regionaal archief kost de gemeente Texel € 30 per dossier, gezien het feit dat er op jaarbasis gemiddeld 2.000 interne opvragingen zijn, is het raadzaam om voor overdracht interne digitale dossiers beschikbaar te hebben. Door te temporiseren en met eigen personeel de werkzaamheden uit te voeren, hebben we in 2014 €45.000 van het budget vrij laten vallen. De termijn van overdracht is echter recent door de provinciale archiefinspectie vastgesteld middels een harde deadline op het jaar 2021. Om die deadline te halen is inhuur, o.a. vanuit werkbedrijf De Bolder, noodzakelijk om alles in te scannen en te registreren.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 25.000	Incidenteel	Begroting 2020
	€ 25.000	Incidenteel	Begroting 2021
Toelichting financieel	Voor de jaren 2020 en 2021 is in totaal € 50.000 nodig om bewerkers in te huren via De Bolder.		

Voorstel 2020-102	Welkom op Texel!		
Doelenboom	1.1.4 Representatieve werkzaamheden verzorgen		
Indiener	CDA		
Motivat	De burgemeester van Texel en Vlieland hebben beiden gesignaleerd dat er steeds vaker inzet nodig is op burenrudies, bijvoorbeeld. Soms is de oorzaak gelegen in de onbekendheid van de nieuweling met de historie van Texel of zijn/haar dorp, met de cultuur en de Texelse mentaliteit. Wij denken dat we nieuwe inwoners een warm welkom moeten geven en hen moeten helpen bij het inburgeren. Daarmee kan dan ook een bijdrage geleverd worden aan het voorkomen van onbegrip tussen 'oude & nieuwe' Texelaars. Zo'n 'Welkom op Texel!' - programma kan er zo uit zien: - Allereerst wordt door/namens de gemeente een boekje ontwikkeld ('Welkom op Texel!'), waarin allerlei leuke en nuttige informatie staat over Texel, de dorpen en Texelse gebruiken. - Elk jaar organiseert de gemeente een avond voor nieuwe inwoners, waar bijvoorbeeld verenigingen zich kunnen voorstellen, de Dorpscommissies. Wij denken dat het efficiënt is om dat te doen in combinatie met bijvoorbeeld de Nieuwjaarsreceptie. - Daarna(ast) bezoekt de (loco-)burgemeester elke nieuwe inwoner en reikt het boekje 'Welkom op Texel' uit, een museumjaarkaart en (bijvoorbeeld) ook het boekje 'Verhalen over 600 jaar Texel en Texelaars'. - Nieuwkomers worden actief uitgenodigd als 'Gast van de Raad'.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 10.000	Incidenteel	Begroting 2020
	€ 7.500	Structureel	Begroting 2020 e.v.
Toelichting financieel	Incidenteel: € 10.000 (voor het ontwikkelen en laten maken van het boekje 'Welkom op Texel!'), dekking: programmabegroting 2020 Structureel: € 7.500 (voor o.a. het organiseren van de Nieuwe Bewonersavond), dekking: programmabegroting 2020 e.v.		
Advies college	Akkoord om dit te doen in 2020. Daarna volgt een evaluatie met de mogelijkheid het opnieuw op te voeren bij de begroting 2021.		
Onderbouwing	In het verleden werd het welkomstprogramma zeer gewaardeerd door de nieuwe inwoners. Het is een prima plan om het welkomstprogramma weer nieuw leven in te blazen. Of dat moet op de wijze zoals het voorstel beschijft is nog even de vraag. Hoe het welkomstprogramma er precies uit gaat zien, zal nader moeten worden uitgewerkt.		

Investeringsvoorstel 2020-103		Alarmeringssysteem balie en spreekkamers vervangen
Motivatie	Diverse componenten van onze inventaris, beveiliging en ICT omgeving zijn aangeschaft bij de nieuwbouw van het gemeentehuis. Daarbij is de uniforme afschrijvingstermijn gehanteerd van 40 jaar. Voor diverse onderdelen is de technische levensduur veel korter dan 40 jaar. Om die reden wordt er een totale inventarisatie gedaan van alle betrokken componenten en een nieuwe realistische begroting opgesteld. Deze wordt betrokken bij de programmabegroting 2021. Een investering kan niet wachten tot de oplevering van deze inventarisatie: de vervanging van het alarmerings systeem in de vergaderruimtes en de balies. Deze is verouderd en niet meer betrouwbaar.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 25.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	De geschatte kosten hiervoor zijn € 25.000.	

PROGRAMMA 2

ZORG VOOR ELKAAR, VEILIGHEID OP ORDE

1. Uitvoeren transformatieopgave sociaal domein
2. Versterken inclusieve samenleving
3. Uitvoeren Integraal Veiligheidsplan
4. Brandweer en rampenbestrijding

A. Ontwikkelingen en beleidskader

Zorg voor elkaar: sociaal domein

Binnen het sociaal domein zien we verschillende maatschappelijke en demografische trends die (mede) bepalend zijn voor het beleid dat de komende jaren gevoerd wordt. Dit programma is ingedeeld langs de volgende belangrijke trends en thema's:

- inwoners worden steeds ouder, het aandeel oudere inwoners neemt toe en zij blijven langer zelfstandig wonen;
- inclusieve samenleving: de samenleving moet voor iedereen toegankelijk zijn (in de breedste zin van het woord) om meedoen mogelijk te maken;
- normaliseren van de zorg: vanuit de transformatiegedachte gaat het steeds meer over de zorg en ondersteuning dichtbij de inwoner organiseren. Dit gaat over fysiek dichtbij, maar ook over oplossingen die dichtbij de leefwereld van de inwoner liggen;
- gezond, veilig en gelukkig opgroeien is een belangrijk thema als het gaat om jeugdigen op Texel.

Vergrijzing en langer zelfstandig wonen

Dit is een maatschappelijke trend die langdurig effect heeft op verschillende beleidsterreinen. Niet alleen op het sociaal domein, maar ook bijvoorbeeld op wonen en de fysieke leefomgeving.

Voor het sociaal domein gaat het onder andere om het investeren op kwaliteit van leven volgens de pijlers van positieve gezondheid. Dit is een ontwikkeling die in 2018 met het nieuwe gezondheidsbeleid is ingezet, en waarvoor ook in 2020 veel aandacht is. Het gaat dan onder andere om een gezonde leefstijl voor ouderen.

Dit relateert ook aan de invloed die de fysieke leefomgeving heeft op het welzijn van inwoners. Vanuit de expertise in het sociaal domein wordt dan ook bijgedragen aan de nieuwe omgevingsvisie.

Doordat inwoners ouder worden en het aandeel oudere inwoners stijgt, is er ook een toename te zien in het aantal inwoners dat te maken krijgt met een vorm van dementie. Belangrijk is dat zij zo goed mogelijk mee kunnen blijven doen. Blijvende aandacht voor een dementievriendelijke omgeving is dan ook belangrijk. Net als passende ondersteuning voor (oudere) inwoners die het niet meer zelf redden: met kwalitatief goede algemene en maatwerkvoorzieningen worden deze inwoners ondersteund.

Eenzaamheid is een belangrijk risico voor deze doelgroep. Dit vraagt om een sterk aanbod aan welzijnswerk en inzet van vrijwilligers. Hier werkt de gemeente aan met haar lokale welzijnspartner(s). Ook huisartsen hebben een belangrijke signaleringsfunctie.

Inclusieve samenleving: toegankelijk & meedoen

Inclusiviteit gaat erom de samenleving zo in te richten dat deze voor alle inwoners ongeacht beperkingen of belemmeringen toegankelijk is en dat alle inwoners mee kunnen doen. Het gaat dan om fysieke toegankelijkheid van gebouwen en de openbare ruimte, maar ook om digitale toegankelijkheid (zie ook programma 1).

Een belangrijke ontwikkeling die eraan bijdraagt dat alle inwoners van Texel mee kunnen doen aan de samenleving, is de nieuwe Wet Inburgering die in 2020 in werking treedt. Vanaf medio 2020 worden gemeenten volledig verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers. Dit is een kans voor de gemeente om de kwaliteit van inburgering te verhogen en te zorgen dat nieuwe Texelaars sneller onderdeel worden van de Texelse samenleving. In 2019 wordt gestart met de voorbereidingen op deze decentralisatie.

Ook op het gebied van werken en leren is meedoen een belangrijke doelstelling: een ontwikkeling die in 2019 start en in 2020 verder vorm krijgt, is het inzetten op talentontwikkeling van inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het gaat dan onder andere om inwoners met een beperking of GGZ-problematiek. Een deel van deze groep maakt nu gebruik van dagbesteding. Het uitgangspunt is dat alle inwoners talenten hebben. Door in te zetten op de ontwikkeling van de talenten van deze inwoners, kunnen zij actiever mee doen aan de samenleving. Het doel is niet per definitie betaald werk, maar kan ook arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk of beschut werk zijn. Onderdeel van deze ontwikkeling is ook om bestaande budgetten anders in te zetten om dit te realiseren.

Mee kunnen doen gaat ook om financieel meedoen: landelijk neemt het aantal inwoners dat in armoede leeft iets af, maar het aantal inwoners met problematische schulden neemt toe, evenals op Texel. Zorgen voor goede, tijdige schuldhelpverlening en het voorkomen van (nieuwe) problematische schulden blijft dan ook een speerpunt voor 2020.

In het verlengde hiervan worden in 2019 beleidsregels bijzondere bijstand opgesteld en wordt het minimabeleid geëvalueerd. Dit kan leiden tot wijzigingen in de uitvoering van het minimabeleid in 2020.

Normaliseren van zorg en ondersteuning: aansluiten bij de leefomgeving van inwoners

Voor alle vormen van zorg en ondersteuning is het doel om deze zoveel mogelijk in de leefomgeving van de inwoner te organiseren. Hiermee wordt de fysieke leefomgeving bedoeld (dicht bij huis), maar ook de leefwereld van de inwoner.

Dit laatste geldt bijvoorbeeld voor het project ten aanzien van alternatieve vormen van dagbesteding dat in 2019 gestart is, maar in 2020 verder vorm krijgt. Dit project heeft tot doel de dagbesteding beter aan te laten sluiten bij de behoefte van (met name oudere) inwoners. En deze ook meer te organiseren in hun eigen leefomgeving. Hier ligt naar verwachting een belangrijke rol voor de dorpshuizen en welzijnswerk. In 2020 wordt het dorpshuizenbeleid opgesteld. Dit heeft enerzijds betrekking op de rol en functie van de dorpshuizen en anderzijds op de financiering en beheer.

De trend om zorg steeds meer dichtbij te organiseren, vertaalt zich ook in de ontwikkeling van nieuwe kleinschalige zorgconcepten. Een concreet voorbeeld is het Huis van Tante Jans in de nieuwe wijk De Tuunen, waarbij de zorg kleinschalig en in een huiselijke setting wordt georganiseerd. Maar ook elders is deze trend zichtbaar.

Vanaf 2021 worden de taken en middelen rond beschermd wonen en maatschappelijke opvang gedecentraliseerd. In de Kop van Noord-Holland is hier een gezamenlijk plan van aanpak voor vastgesteld. In 2020 zal deze decentralisatie verder voorbereid worden. Een relevante ontwikkeling hierbij is de overgang van beschermd wonen in een instelling naar begeleid thuis wonen. Dit geldt zowel voor jeugdigen als volwassenen. Binnen dit onderwerp wordt de thuisomgeving en het onderdeel zijn van de wijk steeds belangrijker; ondanks een zorgvraag.

Belangrijk aandachtspunt in deze ontwikkeling is de positie en ondersteuning van mantelzorgers: juist wanneer de zorg en ondersteuning steeds meer in de thuisomgeving vorm krijgt, is het belangrijk oog te blijven houden voor goede ondersteuning en ontlasting van mantelzorgers. Werkende mantelzorgers en jonge mantelzorgers verdienen hierbij specifieke aandacht.

Gezond, veilig en gelukkig opgroeien

Belangrijk speerpunt in 2020 is de verdere uitvoering van project rond de IJlandse aanpak met als doel het middelengebruik (alcohol, roken en drugs) onder jongeren terug te dringen en daarmee bijdragen aan het gezond en gelukkig opgroeien op Texel. In 2019 worden acties ingezet, die in 2020 verder uitgevoerd worden. Eind 2020 vindt vervolgens een nieuwe meting onder Texelse jongeren plaats. Voor de uitvoering van dit project zijn in de begroting 2019 reeds middelen beschikbaar gesteld voor de periode 2019-2021.

Parallel hieraan blijft de gemeente inzetten op het terugdringen van alcoholgebruik door minderjarigen in de lokale horeca.

De praktijkondersteuner huisarts Jeugd-GGZ start naar verwachting in 2019. Vanaf 2020 worden hier concrete resultaten van verwacht als het gaat om het aantal doorverwijzingen van jongeren naar specialistische jeugdhulp. Deze ontwikkeling wordt actief gemonitord in 2020, en waar nodig bijgestuurd.

Belangrijke landelijke ontwikkeling, die ook op Texel zichtbaar is, is het aantal problematische echtscheidingen. Deze leiden vaak tot veel vervolproblemen. Bijvoorbeeld rondom het opgroeien van kinderen, maar ook het risico op armoede en schulden is groter na (problematische) scheidingen. Reden om dit blijvend een speerpunt te maken en waar nodig tijdig ondersteuning in gezinnen in te zetten.

Op regionaal en bovenregionaal niveau wordt door de gemeenten en aanbieders intensief samengewerkt om uitvoering te geven aan het landelijke actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd'. Dit is opgesteld na de eerste evaluatie Jeugdwet in 2018. Het doel van dit programma is de jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering steeds merkbaar en meetbaar beter te maken voor kinderen, jongeren en gezinnen zodat ze op tijd passende hulp ontvangen. Hiervoor hebben gemeenten gezamenlijk transformatieagenda's opgesteld. Hierin staan acties die gemeenten samen oppakken, maar waarbij ook ruimte is voor de lokale accenten.

Doel is dat verblijf een tijdelijke en zo kort mogelijke interventie in een ambulant traject is. Ook na het 18e levensjaar is sprake van een doorgaande zorglijn. Cliënten moeten geen last ondervinden van de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo of Wlz. Regionaal is hiervoor een ontwikkelagenda opgesteld die ook in 2020 wordt uitgevoerd.

Daarnaast wordt gezamenlijk uitvoering gegeven aan het landelijke programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Hierin wordt samen met gemeenten en uitvoeringpartners gewerkt aan het terugdringen van kindermishandeling en huiselijk geweld. De schade van geweld te beperken en de cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie, duurzaam te doorbreken.

Veilig Thuis wordt actief gemonitord. Zowel op het zorgvuldig en tijdig uitvoeren van hun taken, als de financiën en bedrijfsvoering.

Transformatie van het sociaal domein

De hiervoor beschreven ontwikkelingen dragen bij aan de inhoudelijke transformatie in het sociaal domein. Hiervoor zijn de volgende vijf ontwikkelrichtingen benoemd:

- van individueel naar collectief;
- van curatief naar preventief;
- van zware hulpverlening naar lichtere vormen van ondersteuning;
- van veraf naar dichtbij (zowel fysiek op Texel als op gebied van normaliseren);
- van dure zorg naar minder kostbare zorg, waarbij passende zorg voorop staat.

Versterking van preventie

Voor een duurzaam sociaal domein - zowel financieel als op voorzieningenniveau - is het belangrijk om blijvend in te zetten op versterking van preventie. Sterke voorzieningen in het zogenaamde voorveld helpen om de verschuiving van (zware) individuele ondersteuning naar laagdrempelige preventieve en collectieve voorzieningen te realiseren. En daarmee bij te dragen aan een financieel evenwichtig sociaal domein. Dit vraagt om gerichte inzet van gemeentelijke subsidies, heldere opdrachten aan maatschappelijke partners en ruimte voor innovatie.

Inhoudelijke en financiële 'ontschotting'

Inwoners leven niet volgens de scheidslijnen van de Wmo, Participatiewet of Jeugdwet. En de vragen die inwoners hebben op het gebied van werk, zorg, opgroeien, inkomen, etc. laten zich dan ook niet altijd in een hokje plaatsen. Antwoorden op vragen van inwoners moeten dan ook creatief, flexibel en buiten de gebaande paden kunnen zijn wanneer nodig. Een 'Wmo-vraag' kan dus een 'Participatie-oplossing' hebben. Dit vraagt om een open houding in het contact met inwoners, flexibiliteit in gemeentelijke regels en budgetten en innovatie bij (zorg)aanbieders. Zodat scheidslijnen van de verschillende wetten binnen het sociaal domein de best passende ondersteuning aan onze inwoners niet in de weg staan. Dit is ook onderdeel van de regionale ontwikkelagenda met zorgaanbieders, met als doel dat deze aanbieders ook steeds minder in leeftijdsgrenzen of wettelijke grenzen denken en werken.

Sterk en bewust in de regionale samenwerking

Binnen het sociaal domein wordt de regionale en bovenregionale samenwerking steeds belangrijker. Steeds meer vraagstukken worden gezamenlijk opgepakt. De complexiteit van de vraagstukken maakt dat dit ook noodzakelijk is: de vraagstukken spelen zich binnen een sterk krachtenveld af en als (kleine) gemeente kun je het vraagstuk niet alleen aangaan. De samenwerkingsrelaties verschuiven van een redelijk eenvoudige inkooprelatie naar een relatie die gezamenlijk aan de lat staat voor ontwikkelingen en verdere transformatie in het sociaal domein. Dit vraagt om een sterke en bewuste positionering op ambtelijk en bestuurlijk niveau in de regio. Zeker daar waar de lokale invloed soms beperkt is, is het belangrijk afwegingen te maken waar de gemeente Texel haar prioriteiten legt. Dit vraagt ook om het beschikbaar hebben van voldoende mensen en middelen om deze (boven)regionale taken uit te voeren.

Veiligheid op orde

Op het terrein van openbare orde en veiligheid zijn de volgende ontwikkelingen voor 2020 relevant:

Invoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) per 1 januari 2020.

De Wvggz gaat de Wet bijzondere opnemings in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) vervangen. De nieuwe wet biedt meer instrumenten voor zorg op maat: verplichte zorg zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk. Dit vraagt om meer regie van de gemeente, en tevens om een goede zorginfrastructuur met voldoende ambulante GGZ. Hier ligt een duidelijke relatie tussen het werkgebied van openbare orde en veiligheid en het sociaal domein.

Eilandpositie Texel / Wadden bij de lokale aanpak van personen met verward gedrag

Acute psychiatrische hulpverlening voor personen die verward gedrag vertonen is op de Waddeneilanden waaronder Texel problematisch. Er is onvoldoende vervoer naar de overkant en de beschikbaarheid van deskundigheid om verward gedrag vast te stellen is (in enkele gevallen) problematisch. Dit biedt een uitdaging waar in 2020 een passende oplossing voor moet komen. Ook dit betreft een onderwerp waarin openbare orde en veiligheid en het sociaal domein samen optrekken. Belangrijke partner voor de gemeente in dit thema is de geestelijke gezondheidszorg (GGZ).

Uitvoeren Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2019 - 2022 (IMV)

Naast bovenstaande ontwikkelingen wordt in 2020 verder uitvoering gegeven aan het Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid.

Eens per vier jaar stellen de burgemeesters en hoofdofficier van justitie het beleidsplan voor de politie-eenheid vast. Het plan voor de periode 2019 - 2022 is eind 2018 vastgesteld. In dit IMV staan thema's waarop een integrale impuls of intensivering op het niveau van de politie-eenheid Noord-Holland noodzakelijk en mogelijk zijn. Dit heeft tot doel de veiligheid van de inwoners van de gemeenten in de politie-eenheid, dus ook Texel, te verbeteren.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GGD Hollands Noorden	1.2 Openbare orde en Veiligheid 6.1 Toezicht kwaliteit kinderopvang en peutervoorzieningen 7.1 Volksgezondheid	Uitvoering inspectie kinderopvang. Bescherming en bevordering van de gezondheid, Veilig Thuis, OGGZ, uitvoering gemeentelijk gezondheidsbeleid, goede jeugdgezondheidszorg (o.a. consultatiebureau) en preventie
Veiligheidsregio Noord Holland Noord	1.1 Crisisbeheersing en brandweer 7.1 Volksgezondheid	Brandweertzorg (preventief en repressief), meldkamer, Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR), risico & crisisbeheersing, Veiligheidshuis, ambulancezorg.
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	1.2 Openbare orde en Veiligheid	Belangenbehartiging kustveiligheid (o.a.) vaarroutes, en noodvervoer via de lucht.

Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (Januari 2019) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
6.Sociaal Domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut- Kinderen in Tel	2013	1,31	2,35
				2014	1,78	2,00
				2015	0,86	1,45
6.Sociaal Domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut- Kinderen in Tel	2013	2,55	6,15
				2014	3,01	6,47
				2015	3,08	6,58
6.Sociaal Domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	2015	64,4	65,4
				2016	65,0	65,8
				2017	65,3	66,6
6.Sociaal Domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut- Kinderen in Tel	2013	1,90	1,35
				2014	1,92	1,27
				2015	0,48	1,52
6.Sociaal Domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2016	13,6	41,3
				2017	15,3	41,9
				2018	15,2	40,1
6.Sociaal Domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar* eenheid gewijzigd t.o.v. voorgaand jaar	CBS	2016	1,9	13,2
				2017	2,9	14,2
				2018	2,8	15,3
6.Sociaal Domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2016	8,1	9,5
				2017	6,9	9,7
				2018	7,6	9,2
6.Sociaal Domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2016	1,0	1,0
				2017	1,4	1,0
				2018	1,3	1,0
6.Sociaal Domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2016	-	0,4
				2017	-	0,4
				2018	-	0,3
6.Sociaal Domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	2016	42	56
				2017	43	57
				2018	44	58
1.Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	2015	161	134
				2016	47	137
				2017	39	131
1.Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners* CBS - relatieve cijfers te klein voor conclusie -	CBS	2016	-	2,3
				2017	-	2,2
				2018	-	2,2
1.Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners (2018 n.n.b.)	CBS	2015	5,2	5,5
				2016	5,2	5,3
				2017	4,1	5,0
1.Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners* CBS - relatieve cijfers te klein voor conclusie -	CBS	2016	-	3,3
				2017	-	2,9
				2018	-	2,5
1.Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners (2018 n.n.b.)	CBS	2015	4,8	6,0-
				2016	5,2	5,6
				2017	3,7	4,8

Doelenboom

2.1 Een veilige gemeente behouden

- 2.1.1 Openbare orde en veiligheid garanderen
 - 2.1.1.1 Met de partners in de veiligheidsketen samenwerken
 - 2.1.1.2 Strandvonderij Texel organiseren en uitvoeren
 - 2.1.1.4 Huidig niveau van sociale veiligheid behouden
 - 2.1.1.8 Extra krediet aanleggen boorputten kernen aanvragen
 - 2.1.1.9 Boorputten natuurgebied aanleggen
 - 2.1.1.10 Geluidsmetingen bij evenementen laten uitvoeren
- 2.1.3 Een efficiënte brandweerorganisatie bewerkstelligen

2.2 Deelname aan de samenleving stimuleren

- 2.2.1 Arbeidsparticipatie bevorderen
 - 2.2.1.1 Integratie van inburgeraars bevorderen
 - 2.2.1.2 Re-integratietrajecten inkopen
 - 2.2.1.6 Werkervaringsplaatsen voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt creëren
- 2.2.2 Gesubsidieerde arbeid in de Wet Sociale Werkvoorziening uitvoeren
 - 2.2.2.3 Beschut werken vanuit de Participatiewet mogelijk maken
 - 2.2.2.4 Begeleiding met loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet mogelijk maken
 - 2.2.2.5 Wettelijke taken voor de WSW en de Participatiewet uitvoeren
 - 2.2.2.6 Nieuwe productiemiddelen aanschaffen voor De Bolder
- 2.2.3 Zorgzaamheid van de Texelse samenleving versterken
 - 2.2.3.2 Adviesraad Sociaal Domein faciliteren
 - 2.2.3.4 Wmo Algemene Welzijnstaken uitbesteden
 - 2.2.3.5 Antidiscriminatie bevorderen
- 2.2.4 Algemene voorzieningen bieden (Wmo)
 - 2.2.4.2 Algemeen maatschappelijk werk faciliteren
 - 2.2.4.3 Voedselbank ondersteunen
 - 2.2.4.5 Dorpshuizen en dorpscommissies faciliteren
- 2.2.5 Individuele Wmo-voorzieningen bepalen en bieden
 - 2.2.5.2 Hulp bij het huishouden faciliteren
- 2.2.8 Voor alle zorg- en welzijnsvragen toegankelijk
 - 2.2.8.1 Het Sociaal Team Texel optimaal inrichten en laten functioneren
 - 2.2.8.4 Clientvolgsysteem Sociaal Team Texel door ontwikkelen

2.3 Iedereen op Texel een financieel bestaansminimum bieden

- 2.3.1 Structurele inkomensondersteuning bieden
- 2.3.2 Incidentele ondersteuning bieden
 - 2.3.2.1 Bijzondere bijstand verstrekken

2.5 Texelse jeugd veilig en gezond op laten groeien

- 2.5.1 Jeugd ontwikkelkansen bieden
 - 2.5.1.2 Kwaliteit kinderopvang instellingen controleren
 - 2.5.1.4 Jeugd op Texel behouden
- 2.5.2 Jongeren bij opgroeien ondersteunen
 - 2.5.2.3 Voorlichting over problemen bij opgroeien geven
 - 2.5.2.7 Nieuwe taken jeugdzorg uitvoeren
 - 2.5.2.8 Alcoholmatiging bij jongeren bevorderen en terugdringen drugsgebruik

2.6 Kwaliteit van leven van alle Texelaars verbeteren

- 2.6.1 Gezonde leefstijl bevorderen
 - 2.6.1.1 Gezonde leefstijl onder ouderen bevorderen
 - 2.6.1.2 Ontwikkelen van een doorgaande leerlijn mediawijsheid
- 2.6.2 Grip op eigen leven bevorderen
 - 2.6.2.1 Texelkompas ontwikkelen
 - 2.6.2.2 Concrete programma's ontwikkelen voor vroegtijdige ondersteuning bij gezinsproblematiek
 - 2.6.2.3 Faciliteren betrokkenheid van jongeren bij mediawijsheid van ouderen
- 2.6.3 Ontmoeting stimuleren en eenzaamheid bestrijden
 - 2.6.3.1. Initiatieven voor ontmoeting stimuleren en faciliteren

Beleidsnota's en verordeningen

- [Structuurvisie 2020 "Texel op Koers"](#) (2009)
- [Strategische visie op de 3 transities en de transformatie binnen het Sociaal Domein Kop van Noord Holland](#) (2013) - wordt ingetrokken
- [Uitvoeringsdocument 3 Transities Sociaal Domein "Met Kop en schouders"](#) (2013) - wordt ingetrokken
- [3D Beleidsplan - Op weg naar een zorgzame samenleving](#) (2014) - wordt ingetrokken
- [Maatschappelijk beleidskader "Samen leven op Texel" \(2013-2017\)](#) (2012) - wordt ingetrokken
- Visie en beleid sociaal domein Texel (2019) - in ontwikkeling
- [Verordening Adviesraad Sociaal Domein](#) (2015)
- [Algemene Subsidieverordening Texel 2016](#)
- [Uitvoeringsregeling subsidies Maatschappelijke Organisaties 2016](#)
- [Actieplan gezondheidsbeleid 2018: Vitaal Texel: gezond \(samen\)leven begint bij jezelf](#)
- [Zorg voor de jeugd op Texel](#) (2013) - wordt ingetrokken
- [Kader mantelzorg- en vrijwilligerswerk 2016-2020](#) (2016)
- [Beleidsregels handhaving Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen](#) (2013)
- [Verordening tegemoetkoming kosten voorschoolse voorzieningen](#) (2014)
- Nota voorschoolse educatie (2019) - in ontwikkeling
- [Beleidsplan Schuldhulpverlening 2017-2020](#) (2017)
- [Uitvoeringsplan schuldhulpverlening](#) (2018)
- [Minimabeleid](#) (2015)
- Beleidsregels minimabeleid/bijzondere bijstand 2019 - in ontwikkeling
- [Verordening Jeugdhulp](#) (2016) - wordt ingetrokken
- Verordening Jeugdhulp (2019) - in ontwikkeling
- [Verordening Maatschappelijke Ondersteuning](#) (2016) - wordt ingetrokken
- Verordening Maatschappelijke Ondersteuning (2019) - in ontwikkeling
- [Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning \(2017\) - wordt ingetrokken](#)
- [Nadere regels Maatschappelijke ondersteuning \(2019\) - in ontwikkeling](#)
- [Nadere regels Jeugdhulp \(2017\) - wordt ingetrokken](#)
- [Nadere regels Jeugdhulp \(2019\) - in ontwikkeling](#)

- [Regionaal beleidskader/actieplan Beschermd Wonen 2018 e.v. en regionale sluitende aanpak verwarde personen 2018 e.v.](#)
- [Verordening Individuele Studietoelage en Individuele Inkomensvoorziening \(2018\)](#)
- [Afstemmingsverordening Participatiewet Inkomensvoorziening voor Oudere en gedeeltelijke Arbeidsongeschikte werkloze Werknemers \(IOAW\) en Inkomensvoorziening Oudere of gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandige \(IOAZ\) \(2018\)](#)
- [Verordening Tegenprestatie Participatiewet \(2015\)](#)
- [Verordening Participatiewet re-integratie en gesubsidieerde arbeid \(2018\)](#)
- [Instrumentarium Participatiewet](#)
- [Beleidsregels terugvordering, invordering en verhaal \(2016\)](#)
- [Privacyregeling Sociaal Team Texel \(2016\)](#)
- [Beleidsvisie Externe Veiligheid \(2014\)](#)
- [Damoclesbeleid gemeente Texel \(2018\)](#)
- [Beleidsregel toepassing Wet Bibob 2018](#)
- [Algemene plaatselijke verordening Texel \(2017\)](#)
- [Integraal Veiligheidsplan](#)
- [Verblijfsontzeggingsbeleid](#)

B. Lange Termijn Planning

- Visie en Beleid Sociaal Domein actualiseren
- Actualiseren van het Dorpshuizenbeleid
- Actualiseren VVE Beleid
- Texelse Agenda Onderwijs en Zorg opstellen
- Uitgaansmogelijkheden bieden jeugd 18-
- IJslandse aanpak op Texel onderzoeken en implementeren

C. Voorstellen

Voorstel 2020-201	(Boven)regionale samenwerking professionaliseren		
Doelenboom	2.2.8 Voor alle zorg- en welzijnsvragen toegankelijk		
Motivatíe	De (boven)regionale opgaven in het sociaal domein worden, met name op het gebied van (specialistische) jeugdhulp en Wmo (o.a. Beschermd wonen) steeds omvangrijker en complexer. Grote regionale projecten zoals de transformatieagenda jeugd - naar aanleiding van het landelijke actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd', en de bovenregionale bestuuroopdracht - waarin Texel trekker is van de thema's pleegzorg, MDA++ en integrale crisisdienst, vragen om een sterke en bewuste positionering in de (boven)regionale samenwerking. Een professionaliseringsslag is nodig om deze opgaven, náást de lokale opgaven, het hoofd te kunnen bieden. Dit draagt bij aan de uitgangspunten in het coalitieakkoord 'Balans Brengen' dat Texel een zelfstandige gemeente is met sterke regionale samenwerking op gemeente overstijgende onderwerpen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	-€ 100.000	Incidenteel	Reserve sociaal domein
	€ 100.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	Het voorstel is voor 2020 incidenteel € 100.000 vanuit de reserve sociaal domein beschikbaar voor te stellen om deze professionalisering ten behoeve van de gezamenlijke opgaven vorm te geven. De rol van de (boven)regio wordt alleen maar sterker, niet alleen binnen het sociaal domein maar ook op andere terreinen. Daarom wordt een integraal advies voorbereid over de regionale samenwerking, positionering en daarvoor benodigde inzet, gerelateerd aan de meerjarenbegroting 2021 en verder. De regionale samenwerking is een van de organisatiespeerpunten.		

Voorstel 2020-202	Transformatie opdracht Sociaal Team borgen		
Doelenboom	2.5.2 Jongeren bij opgroeien ondersteunen		
Motivat	De centrale opgave in het sociaal domein voor de komende jaren is de transformatie: het anders kijken naar en organiseren van zorg en ondersteuning voor onze inwoners. Op Texel hebben we hier vijf ontwikkelrichtingen voor benoemd: van individueel naar collectief, van curatief naar preventief, van veraf dichtbij, van zware vormen van hulpverlening naar lichtere vormen van ondersteuning en van dure zorg naar minder kostbare zorg. In alle gevallen staat passende zorg voorop. Deze transformatieopgave zien we ook terug in de opdracht voor het Sociaal Team. Voor de werkwijze betekent dit onder andere vroeg 'erbij' zijn, aanwezig zijn op de vindplaatsen en een integrale benadering van de vraag van inwoners. Het Sociaal Team is dus nadrukkelijk meer dan een "loket" of "toegang tot een voorziening". Binnen het Sociaal Team is al gedurende langere tijd een hoge werkdruk merkbaar. Aanleiding om in mei 2018 te starten met een benchmark van Berenschot voor het sociaal domein. Uit deze benchmark is duidelijk geworden hoe de uitvoeringskosten van Texel voor de wettelijke taken zich verhouden tot andere organisaties. Over de niet-wettelijke taken (zoals schoolmaatschappelijk werk, preventie, opvoed- en ondersteuningsgesprekken en (intensieve) regievoering) geeft de benchmark geen beeld. Daarom is er begin 2019 een inventarisatie gedaan naar de formatie van het sociaal team voor het uitvoeren van deze niet-wettelijke taken. Daaruit blijkt dat er structureel twee extra fte klantmanagers Jeugd (1,5fte) en Wmo (0,5fte) nodig zijn bij het Sociaal Team om zowel de wettelijke als de niet-wettelijke taken met voldoende kwaliteit uit te kunnen voeren. Met name kwetsbaarheid bij Jeugd is groot. Als zich één of enkele crisis aandienen, is acute en intensieve inzet van het team nodig om verantwoorde zorg te leveren. De gemeente is immers verantwoordelijk voor die zorg en aansprakelijk bij het ontstaan van fouten. Casussen in het segment van de jeugdzorg zijn vaak niet makkelijk te beheersen door de inzet van wachtlijsten of tijdelijke inzet van medewerkers. Duurzame kwalitatieve bezetting is gebaat bij een stabiel en goed toegerust team van medewerkers. Wanneer ertoe besloten wordt om geen extra formatie toe te voegen aan het sociaal team dan moeten er keuzes worden gemaakt welke taken het sociaal team wel en vooral niet meer doet. Dit zal altijd ten koste gaan van het uitvoeren van de niet-wettelijke taken, aangezien het uitvoeren van de wettelijke taken een landelijke verplichting is. Juist het uitvoeren van de niet-wettelijke taken draagt bij aan de transformatieopgave in het sociaal domein. En kan er uiteindelijk voor zorgen dat er minder inwoners een dure maatwerkvoorziening nodig hebben en de kosten van het sociaal domein beheersbaar blijven in de toekomst. Tegelijkertijd heeft de gemeente vanuit de wettelijke kaders wel degelijk een opdracht om bijvoorbeeld ook in te zetten op preventie. Dergelijke taken zullen daarom uitgevoerd moeten blijven worden, hetzij in eigen beheer, hetzij door anderen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 156.000	Structureel	Begroting 2020 e.v.
Toelichting financieel	De kosten van twee fulltime klantmanagers sociaal team worden geschat op € 156.000 per jaar.		

Voorstel 2020-203	Dilemma-reserve Sociaal Domein inzetten		
Doelenboom	2.2.5 Individuele Wmo-voorzieningen bepalen en bieden		
Indiener	CDA		
Motivatie	Tijdens de Raadsinformatieavond van 24 april 2019 is o.a. op basis van een aantal casussen duidelijk geworden dat het regelmatig voorkomt (ongeveer 1 x per week) dat iemand hulp nodig heeft, waarbij dan de situatie optreedt dat deze hulp onder geen enkele bestaande noemer kan worden geboden. Het gaat dus om 'bijzondere zorgvragen'. Wij vinden dat als kan worden vastgesteld dat een hulpmiddel (of iets anders dat vanuit de zorg kan worden geboden) iemand enorm kan helpen, deze zorg geboden moet kunnen worden. Als dat niet vergoed of gegeven kan worden vanuit bestaande regelingen of de zorgverzekeraar, dan moet de Dilemma Reserve Sociaal Domein kunnen worden aangesproken. Uiteraard zullen er bepaalde regels moeten gelden voor uitnamen uit deze pot; we vragen het college dus tevens om beleidsregels vast te stellen die borgen dat de dilemma-reserve Sociaal Domein wordt ingezet waar hij voor is bedoeld: voor mensen die echt iets nodig hebben, maar overal buiten vallen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Structureel	Begroting 2020 e.v.
Toelichting financieel	€ 50.000 Structureel, Programmabegroting 2020 e.v.		
Advies college	niet akkoord		
Onderbouwing	Er kleven een paar risico's aan het instellen van een dilemma-reserve: 1. Het overnemen van verantwoordelijkheid van andere partijen zoals zorgverzekeraars en onderwijs (i.h.k.v. passend onderwijs): bij afwijzing van een verzoek door een andere financier zou de gemeente in dat gat springen. Wat er uiteindelijk toe kan leiden dat bij andere financiers de houding ontstaat dat de gemeente "toch wel betaalt". Een duurzame oplossing kan hierdoor uitblijven; 2. Het onbedoeld creëren van een 'Paarse Krokodil': het opstellen van kaders voor de inzet van deze dilemma-reserve kan leiden tot nieuwe regels om zaken goed af te kunnen wegen. 3. Discussie over afwijzing van aanvragen: het Sociaal Team wijst, na zorgvuldige afweging, soms aanvragen af. Door het beschikbaar hebben van een dilemma-reserve kan het beeld bestaan bij inwoners dat ze hier een beroep op kunnen doen ondanks rechtmatige afwijzing van een aanvraag. Dit kan leiden tot lastige situaties en onprettige samenwerking tussen professional van het Sociaal Team en de inwoner.		
Besluit raad			

Investeringsvoorstel 2020-204	Nieuwe productiemiddelen voor De Bolder aanschaffen	
Motivatie	Voor het omvormen van het productiebedrijf De Bolder naar een bedrijf met nog verder vereenvoudigde bedrijfsprocessen zijn nieuwe investeringen noodzakelijk. Er moet extra aandacht zijn voor investeringen om essentiële productieprocessen te kunnen laten uitvoeren door medewerkers met geringere arbeidsvaardigheden.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 30.000	Begroting De Bolder
Toelichting financieel	Er is € 30.000 (ex. BTW) nodig voor investeringen in nieuwe productiemiddelen.	

PROGRAMMA 3

MOOI EN GASTVRIJ TEXEL

1. Herijking en uitbreiding Nationaal Park
2. Onderzoek bekostiging behoud landschapselementen in het hele Texelse cultuurlandschap en infrastructuur in natuurgebieden
3. Planet De Koog

A. Ontwikkelingen en beleidskader

Recreatie en toerisme

Het toerisme groeit nog steeds. Gemak wordt de standaard als het gaat om vernieuwingen op het gebied van reizen. Digitale innovaties slaan goed aan. Met name apps voor het plannen en boeken van de vakantie. Men zoekt naar accommodaties die persoonlijk zijn. Vaak gaat het wel om kortere vakanties, maar dan meerdere malen per jaar: klein maar fijn.

Doel is om de kernwaarden, zoals rust en ruimte, etc. te behouden en tegelijk optimaal te profiteren van de economische mogelijkheden. Leidende vraag: Wat is goed voor de toekomst van Texel? Om die vraag te beantwoorden komt er een integraal toeristisch toekomstplan met een visie op toerisme en de daarbij behorende infrastructuur. Texelse inwoners, ondernemers en belangenorganisaties worden hierbij betrokken. In het plan komt speciaal aandacht voor balans tussen economie en ecologie, dagtoeristen, mobiliteit (hoe bevorderen we dat toeristen andere vormen van vervoer dan de auto kiezen) en toegankelijkheid van Texelse (buiten)gebied(en), camperplaatsen, kamperen bij de boer, omzetting zomerhuizen en toeristen- en parkeerbelasting.

De manier waarop mensen informatie over Texel vergaren verandert en het tijdstip waarop mensen besluiten naar het eiland te komen ook. Er is een toename van het gebruik van internet en daardoor ook last-minute boekingen. Daarnaast is er een hogere bezettingsgraad in de accommodaties. In het hoogseizoen zijn er niet meer gasten (het aantal slaapplekken is de afgelopen jaren nagenoeg gelijk gebleven). Het seizoen is langer en er vinden sneller wisselingen plaats. Dit heeft effect op het aantal vervoersbewegingen op Texel.

Aandachtspunt is het behoud van de vitaliteit van de recreatieterreinen. De urgentie voelt op Texel niet bij ieder bedrijf even sterk. Toch is het belangrijk tijdig te investeren om het kwaliteitsniveau goed te houden.

Het Texelse landschap

Het aantal agrarische bedrijven neemt af door de schaalvergroting. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor het kleinschalige Texelse landschap. De maatregelen in het kader van 'Natuurontwikkeling Texel' zijn afgerond, de inrichting van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) op Texel is klaar.

Minder geld voor tuinwallen, kolken en boeten

De subsidies op het gebied van landschap(elementen) nemen de komende jaren af. Daardoor staat het onderhoud van schapenboeten, kolken en tuinwallen onder druk. De kans bestaat dat ze vervallen of verdwijnen. Daarnaast dalen ook de inkomsten uit schapenhouderij. Er wordt gezocht naar aanvullende vormen van inkomsten bijvoorbeeld uit (agro)toerisme, om bedrijven te kunnen laten voortbestaan.

Landschap

De focus ligt op het behouden van weidevogels en het voor Texel zo unieke landschap, met zijn kenmerkende elementen als tuinwallen, kolken en schapenboeten op het gehele oude land van Texel. Daarnaast is de uitbreiding van de natuurvriendelijke oevers en de bloemrijke akkerranden in het Texelse cultuurlandschap aandachtspunt. Samen met de agrarische natuurvereniging De Lieuw worden oplossingen gezocht om het beheer en onderhoud te blijven bekostigen.

Openbaar groen

In 2020 wordt het groen aangepakt op de Algemene begraafplaats en op de Vloedlijn. Deze projecten worden in combinatie met elkaar opgepakt. Ook worden losse kleine vakken groen en zieke bomen vervangen. In het kader van klimaatadaptatie wordt in 2020 geïnvesteerd in het kleinschalig omzetten van 'grijs in groen', zoals bij middenbermen en het vergroten van de plantvakken voor bomen (boomspiegels). Er komt een nieuwe aanpak voor communicatie en participatie.

Nationaal Park

Landelijk vindt er discussie plaats over de Nationale Parken: is het wenselijk toe te werken naar één groot Nationaal Park Waddenzee? De consequenties die dit heeft voor het Nationaal Park Duinen van Texel worden meegenomen in die gesprekken.

Ruimtelijke Ordening

De Ruimtelijke Ordening gaat steeds meer uit van een integrale, gebiedsgerichte benadering. Dit is vertaald in de nieuwe Omgevingswet. Deze gaat naar verwachting op 1 januari 2021 in werking. De nieuwe werk- en denkwijze wordt nu al steeds meer toegepast. Het gaat daarbij om de samenhang van de verschillende onderwerpen, zoals natuur, milieu, landschap, gezondheid en veiligheid.

De kernwaarden uit het Beeldkwaliteitsplan 'Texel in Ontwikkeling' zijn toetsingskader en de Texelprincipes zijn een bron van inspiratie voor nieuwe ontwikkelingen. Voor de Omgevingswet wordt samengewerkt met de andere Waddeneilandgemeenten, met de regio Kop van Noord-Holland, met de provincie en het rijk.

Een Texelse projectgroep bekijkt wat nodig is om de invoering van de Omgevingswet zo soepel mogelijk te laten verlopen. De structuurvisie 'Texel op Koers' uit 2009 wordt geactualiseerd. Dat proces is gestart in 2019 en eindigt in 2020 met het vaststellen van de Omgevingsvisie (de nieuwe naam voor de structuurvisie).

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, GGD Hollands Noorden en RUD Noord-Holland Noord trekken samen op naar gemeenten in voorbereiding op de nieuwe wet. Hierbij gaat het over de veranderende positie, rol en activiteiten van deze gemeenschappelijke regelingen en wordt op verzoek van gemeenten meegewerkt in pilots. De personele en financiële consequenties hiervan worden door iedere organisatie zelf gedragen. Dat vraagt dan ook instemming van de gemeenten, via het algemeen bestuur. Momenteel is nog onduidelijk wat de financiële consequenties zijn.

Toezicht en Handhaving

De Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) is door de raad in 2017 vastgesteld. Daarop is een visiedocument gemaakt, waarin de maatschappelijke doelen voor VTH staan, gebaseerd op de Texelse kernwaarden. Dit is de basis voor prioriteitstelling in de uitvoering. De effecten van deze aanpak zijn al zichtbaar, zowel in de organisatie als op het eiland. In het uitvoeringsprogramma's voor 2018 en 2019 is deze aanpak verder doorontwikkeld. Ook in 2020 wordt hiermee doorgegaan.

Dijkversterking

Onder regie van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is 'Combinatie Tessel' de Waddenzeedijk aan het versterken. De werkzaamheden zijn begonnen in 2016 en volgens planning klaar in 2020. Een enorme operatie, die in totaal circa 130 miljoen euro gekost heeft. Hiervan is circa 1% door de gemeente Texel betaald.

De aanleg van de Prins Hendrik Zanddijk is in 2019 afgerond. Daarmee is ook het slechtste deel van de Waddenzeedijk weer voor lange tijd op orde en ontstaat er een prachtig nieuw stuk kust van Texel. Het gebied is toegankelijk met voetpaden en een fietspad.

In 2019 is de 'Zeedijk 't Horntje' gerealiseerd, waardoor het NIOZ binnendijks is komen te liggen. Dit is het laatste deel van de versterking van de Waddenzeedijk Texel, zodat de dijk vanaf 2020 weer toekomstbestendig is op het gebied van waterveiligheid.

Strand

In 2019 is de geactualiseerde Strandnota vastgesteld, gemaakt in overleg met de Vereniging van Strandexploitanten Texel. Daarin is zoveel mogelijk rekening gehouden met de uitwerking van het Kustpact in het provinciale Toekomstperspectief Kust. Ook het nieuwe beleid van het hoogheemraadschap (HHNK) en Rijkswaterstaat is van invloed geweest. Met het oog op de klimaatverandering anticiperen beide partijen op verdergaande zeespiegelrijzing. Dat vergt de nodige afstemming, stroomlijning en belangenbehartiging en dat blijft zo, ook in 2020. Belangrijk punt daarbij is de hoogte van de strandslagen en parkeerplaatsen: door het (laten) groeien van de duinen zijn de strandslagen nu de laagste en zwakste plekken in de zeewering. Er wordt bekeken hoe dit aangepakt moet worden.

Bovendien oriënteren alle betrokken partijen zich op de vraag hoe om te gaan met de kustafslag in het zuidwesten van het eiland (Paal 9 e.o.). Dat proces moet in 2020 worden opgepakt en leiden tot een visie op dat specifieke gebied.

Rijkswaterstaat blijft met zandsuppleties de basiskustlijn zoveel als mogelijk handhaven.

Planet De Koog

In 2020 zullen de deelprojecten 'Dorpsstraat', 'Kop van Zuid/Brink', 'Rondje De Koog (deels)' en 'Schoon en Heel' zijn afgerond. De subsidie regeling om een versnelling van de kwaliteit slag in De Koog te realiseren is dan ook gestopt.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
Regionale Uitvoeringsdienst Noord Holland Noord	7.4 Milieubeheer	Voert milieutaken voor de gemeente uit.
NV TESO	2.5 Openbaar vervoer	Goede bereikbaarheid van de gemeente c.q. het eiland.
Texel Airport NV	2.1 Verkeer en vervoer	Goede bereikbaarheid van de gemeente c.q. het eiland, extra verbindingsmogelijkheid in noodsituaties
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	2.3 Recreatieve havens 3.4 Economische promotie 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie 8.1 Ruimtelijke ordening	Samenwerking toepassing Convenant vaarrecreatie en kwaliteitsverbetering jachthavens Bevordering toerisme naar waddeneilanden in relatie tot werelderfgoedstatus waddengebied Samenwerken op het vlak van de Omgevingswet

Doelenboom

3.1 Natuur op Texel in stand houden

- 3.1.1 Natuurbeheer op andere maatschappelijke functies afstemmen
 - 3.1.1.1 Beheeroverleggroep Natura 2000 faciliteren
 - 3.1.1.3 Aan het Overleg Nationaal Park deelnemen
 - 3.1.1.4 Weidevogels op Texel in stand houden

3.2 Het Texelse landschap behouden en ontwikkelen

- 3.2.1 Landschapsbeleidsplan uitvoeren
 - 3.2.1.1 Landschapselementen aanleggen en onderhouden
 - 3.2.1.2 Tuinwallen en kolken aanleggen en onderhouden
 - 3.2.1.4 Provinciaal Natuurbeheerplan monitoren
 - 3.2.1.5 Toegankelijkheid natuurgebieden waarborgen
 - 3.2.1.9 Werkbare beheerplannen Natura 2000 en Nationaal Park bewerkstelligen
 - 3.2.1.13 Vasthouden aan grenzen Natura 2000
 - 3.2.1.14 Kleinschalig Historisch medegebruik mogelijk houden
- 3.2.4 Het unieke Texelse landschap behouden

3.3 Openbaar groen beheren en verbeteren

- 3.3.1 Openbaar groen beheren
 - 3.3.1.1 Openbaar groen onderhouden
 - 3.3.1.2 Openbaar groen verbeteren
 - 3.3.1.6 Veiligheid bomen in windsingels controleren
 - 3.3.1.7 Vervolgacties na wettelijke verplichte boomcontrole uitvoeren
- 3.3.2 Speelplaatsen beheren
 - 3.3.2.1 Voldoende openbare speelplaatsen verzorgen

3.4 Recreatie faciliteren

- 3.4.1 Strand schoon en bereikbaar houden
 - 3.4.1.1 Strandnota uitvoeren
- 3.4.2 Toerisme kwalitatief en kwantitatief stimuleren
 - 3.4.2.4 Activiteiten in en rondom de Waddenzee stimuleren
 - 3.4.2.6 Regionale toeristische samenwerking stimuleren

3.5 Zorgdragen voor een goede ruimtelijke ordening met behoud van Texelse kernwaarden

- 3.5.1 Voor een goede ruimtelijke ordening zorgdragen
 - 3.5.1.2 Grond bij ontwikkeling van gebieden strategisch inzetten
 - 3.5.1.3 Dichtslibben van het landschap voorkomen
 - 3.5.1.7 Aan het kwaliteitscriteriaprotoocol VTH-taken voldoen
 - 3.5.1.10 Anticiperen op nieuwe Omgevingswet
 - 3.5.1.12 Kwaliteit uitvoering VTH-taken borgen
 - 3.5.1.14 Structuurvisie evalueren en analyseren
- 3.5.2 Texelse kernwaarden behouden
 - 3.5.2.1 Commissie ruimtelijke kwaliteit een vergoeding verstrekken
 - 3.5.2.4 Welstandsnota actualiseren

Beleidsnota's en verordeningen

- [Nota Verblijfsrecreatie \(2016\)](#)
- [Structuurvisie Texel op koers 2020](#) (2009)
- [Aanwijzingsbesluit Natura 2000 Duinen en Lage Land van Texel](#) (2011)
- Beheerplannen N2000: [Waddenzee](#), [Noordzeekustzone](#) en [Texel](#) (2016)
- [Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie Noord-Holland](#) (2006)
- [Natuurbeheerplan provincie NH](#) (jaarlijks)
- [Beleidsnotitie Natuur en Landschap Texel 2018](#)
- [Raadsbesluit structurele financiering landschapsbeleidsplan Texel](#) (2007)
- [Strandnota](#) (2019)
- [Beeldkwaliteitplan Texel in Ontwikkeling \(Bestemmingsplan Buitengebied\)](#) (2013)
- [Welstandsnota Texel \(2008\)](#)
- [Planet Texel](#) (2014)
- Dijkversterkingsplan Waddenzeedijk Texel (HHNK, 2015)
- [Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving](#) (2017)
- [Regionale verkenning en visie over verblijfsrecreatie](#) (2017)
- [Groenbeheerplan \(2018\)](#)

B. Lange Termijn Planning

- Strandnota actualiseren;
- Toeristisch Toekomstplan ontwikkelen;
- De nieuwe Omgevingswet zorgvuldig en evenwichtig invoeren;
- Bestemmingsplan reparatieplan Dorpsstraat De Koog maken (Planet Texel);
- Reparatieplan Bestemmingsplan Oudeschild maken;
- Taak commissie Ruimtelijke Kwaliteit uitbreiden;
- Welstandsnota actualiseren;
- Zendmastenbeleid actualiseren.

C. Voorstellen

Voorstel 2020-301	Toeristische visie uitwerken		
Doelenboom	3.1.2 Toeristische toekomstplan maken		
Motivat	In 2020 wordt een Toeristische Visie gemaakt. In juli 2019 is een voorstel gepland waarbij het Actieplan wordt vastgesteld inclusief een verbeterde begroting. Gezien de wens voor financieel overzicht in fase 1 van de programmabegroting 2020, is dit voorstel hierin opgenomen. De nu opgenomen kosten zijn met name bedoeld voor slaappleatsentelling.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 60.000	Incidenteel	Begroting 2021
	€ 90.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	Exacte begroting komt na vaststelling Actieplan (na juli 2019).		

Voorstel 2020-302	Contract STIFT verlengen		
Doelenboom	3.4.2 Toerisme kwalitatief en kwantitatief stimuleren		
Motivat	In 2018 is besloten het contract met STIFT met 1 jaar te verlengen. En in 2019 met een concreet voorstel te komen over de financiële bijdrage aan STIFT. Dit in het kader van een totaal financieel overzicht van gemeentelijke uitgaven. Nu is het voorstel om in 2020 weer een vierjarig contract te sluiten. Uit de evaluatie blijkt dat STIFT een meerwaarde heeft waar het investeringen betreft.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	-€ 460.000	Structureel	Reeds opgenomen in begroting
	€ 460.000	Structureel	Begroting 2020
Toelichting financieel	De bijdrage van circa €460.000 is al in de begroting opgenomen en gebaseerd op het aantal toeristische overnachtingen.		

Voorstel 2020-303	Groenvoorziening vervangen		
Doelenboom	3.3.1 Openbaar groen beheren		
Motivat	Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. Vervanging is noodzakelijk om het areaal op het gewenste kwaliteitsniveau te krijgen. Indien niet wordt vervangen lopen de kosten voor dagelijks onderhoud op. Voor wat betreft de bomen geldt een zorgplicht ten aanzien van veiligheid. Er is een totaalbedrag van € 600.000 nodig. Er is gedurende de periode 2019 tot en met 2026 jaarlijks € 75.000 ter beschikking gesteld. In 2020 is de planning om het budget in te zetten om de groenvoorzieningen in de Vloedlijn en op de algemene begraafplaats aan de Kogerstraat aan te pakken. Deze maatregelen vloeien voort uit het Groenbeheerplan dat in 2018 is vastgesteld door de raad.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 75.000	Incidenteel	Begroting 2020
	-€ 75.000	Incidenteel	Begroting 2019
Toelichting financieel			

Investeringsvoorstel 2020-304	Digitale aansluiting op omgevingswet invoeren	
Motivatíe	Op 1 januari 2021 gaat de Omgevingswet in werking. Een van de onderdelen daarvan is dat de digitale systemen waarmee de omgevingsvergunningen worden gemaakt, moeten worden aangepast op de nieuwe manier van werken.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 35.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	Dit is een investeringsvoorstel om software aan te schaffen cq te laten maken, zodat we op 1 januari 2021 kunnen werken met het digitale stelsel om vergunningsaanvragen te kunnen behandelen. Het geld dat al beschikbaar is gesteld voor de invoering van de omgevingswet (projectgeld) is bedoeld voor extra personeelskosten, extra opleidingskosten, inhuur expertise etc. Omdat er eerder geen zicht was op de omvang van de kosten die het digitale aansluiten met zich mee zou brengen, was dat hierin nog niet meegenomen. Het gaat deels om de aanschaf van software(onderdelen) zoals GisKit om straks omgevingsplannen te kunnen maken en aanpassing van Mozard. Deels zullen ook applicaties moeten worden ontwikkeld.	

PROGRAMMA 4

TEXEL WERKT!

1. Daadwerkelijke ontwikkeling haven Oudeschild
2. Regionale samenwerking De Kop Werkt
3. Verbreden werkgelegenheid
4. Versterken beroepsbevolking

A. Ontwikkelingen en beleidskader

De Nederlandse economie breekt het ene record na het andere.

Landelijk verbetert de economie nog steeds. Er is dan ook wel - vanuit de periode van de economische crisis - wat in te halen.

Tijdens de groei nemen ook de investeringen toe. De consumptie per huishouden neemt toe.

De groei is ook te merken op de arbeidsmarkt. Vooral in de zakelijke dienstverlening en handel, vervoer en horeca komen er banen bij. In sommige branches is het op dit moment moeilijk vacatures te vervullen.

Texel heeft te maken met ontgroening, vergrijzing en krimp van de beroepsbevolking. Deze en andere demografische ontwikkelingen zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Inwoners	Huis-houdens	Woningen	Woning-bezetting	0-19	20-67 Beroeps-bevolking	65+	75+	Leerlingen
↓	↓	↑	↓	↓	↓	↑	↑	↓

Hoewel de provincie Noord-Holland de grootste bevolkingsgroei van alle provincies heeft, is er in de Kop van Noord-Holland - en ook op Texel - een daling van de bevolkingsgroei (sterfteoverschot, binnenlands vertrekoverschot, aantal ouderen stijgt, aantal jongeren daalt, beroepsbevolking daalt).

De arbeidsmarkt verandert. Er is steeds meer sprake van globalisering, robotisering en nieuwe technologieën. De fysieke wereld wordt steeds meer één groot communicatiesysteem. Dit betekent meer machineren, robots, het analyseren van data. Dit wordt steeds belangrijker bij het maken van beslissingen. Dit vergt van ondernemers investeringskracht en innovatief vermogen. Van de overheid is een faciliterend kader nodig om de werkgelegenheid te behouden en te versterken.

In de retail (detailhandel, horeca en dienstverlening) is een trend naar lokale en kleinschalige bedrijven en voorzieningen en producten. Omdat dit ook kansen voor de werkgelegenheid biedt, moet hiervoor expliciet ruimte worden geboden. In de landbouw en visserij is schaalvergroting aan de orde, waardoor het aantal bedrijven en daarmee de werkgelegenheid afneemt. Daarbij komen ook nog de externe factoren Brexit en het verbodsvoornemen op de pulsvisserij bij. De werkgelegenheid in de zorgsector en toeristische sector biedt nog wel toekomstperspectief; kijkende naar de afnemende beroepsbevolking in aantallen is in de zorgsector en het toerisme zelfs een tekort aan medewerkers in relatie tot een stijgende vraag. Het aantal ZZP-ers - in alle economische sectoren - neemt op Texel toe.

Beleving in de Dorpscentra

In tegenstelling tot veel plaatsen in Nederland is er op Texel nauwelijks leegstand.

De retailsector vervult een belangrijke economische en maatschappelijke functie, draagt bij aan de aantrekkingskracht en leefbaarheid van de woon- en werkomgeving én zorgt voor bedrijvigheid en werkgelegenheid. Speerpunt is het stimuleren van de economie en leefbaarheid. Met nadruk op de recreatieve functie van de dorpen.

In de lokale en regionale Retailvisie zijn zowel de vraag (inwoners, klanten) als de aanbodzijde (ondernemers) in kaart gebracht. Met een toenemende mobiliteit, keuzevrijheid en aanbod (on- en offline) overstijgen de verzorgingsgebieden van de voorzieningen de gemeentegrenzen. Regionaal en lokaal wordt dan ook gewerkt aan het 'op orde' hebben van de centra, waarbij de beleving uitnodigt om als gast in het gebied te verblijven.

Het is nog steeds mogelijk in vrijwel alle dorpen voorzieningen zoals een supermarkt in stand te houden. Dit draagt bij aan de leefbaarheid in de dorpscentra. Er is ruimte voor kwaliteit.

Bedrijventerreinen

Het is belangrijk nieuwe bedrijvigheid aan te trekken. Die kan zich vestigen op bestaande, geherstructureerde of nieuwe bedrijventerreinen. Hierdoor blijft behoud en groei van de werkgelegenheid mogelijk.

Haven Oudeschild

Het is noodzakelijk om de haven toekomstbestendig te maken. Dat gebeurt door de haven meer duurzaam te ontwikkelen en onderhoud en investeringen duurzaam uit te voeren.

Ook in 2020 wordt de haven op diepte gehouden door het uitvoeren van het reguliere baggerwerk.

De gewenste verbeteringen van walstroomvoorzieningen en wifi worden gerealiseerd.

Het rijk heeft aangegeven de jaarlijkse bijdrage voor personeel, beheer en onderhoud eenzijdig vanaf 2019 af te kopen. De onderhandelingen hierover zijn gaande.

Het meerjarenonderhoudsplan vormt de basis voor de havenexploitatie.

De effecten door de Brexit en besluitvorming pulsvisserij, raken ook de exploitatie van en gebruiksmogelijkheden in de haven. Deze ontwikkelingen worden - samen met het Bestuurlijk Platform Visserij - uitdrukkelijk gevolgd. En daar waar mogelijk beïnvloed.

De effecten van de vergrijzing in de watersport zijn ook voelbaar. Verwacht wordt namelijk dat de komende tien jaren het aantal boten zal dalen, een proces dat al gaande is. Anderzijds is onder andere Texel - vanwege de unieke mogelijkheden van het varen in Nederland - onderscheidend ten opzichte van directe buurlanden.

Door deze vergrijzing zit de cruisevaart wel in een positieve ontwikkeling. Het gaat dan om de rivier- en zee cruises.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
NV Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord	3.1 Economische ontwikkeling	Versterking van de economie in de regio Noord-Holland-Noord, in de subregio De Kop Werkt en expliciet voor Texel.
NV TESO	2.5 Openbaar Vervoer	De gemeente vindt het belangrijk dat Texel goed bereikbaar is voor werknemers.
Texel Airport N.V.	2.1 Verkeer en Vervoer	De gemeente vindt het belangrijk dat Texel goed bereikbaar is voor economische activiteiten.
Coöperatie Texel Energie	3.4 Economische promotie	Inkopen, verkopen en produceren van duurzame energie.
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	2.4 Economische havens en waterwegen	Gemeenschappelijke waddeneilandbelangen behartigen door onder andere richting andere overheden standpunten uit te dragen, samen te werken op beleids- en beheersaspecten.

Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (februari 2019) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
3.Economie	Functiemenging	%	LISA	2015	55,0	51,9
				2016	54,7	52,1
				2017	55,3	52,4
3.Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar* Eenheid is gewijzigd (was 15 t/m 64 jaar)	LISA	2015	180,0	113,0
				2016	179,8	117,6
				2017	180,3	120,3
6.Sociaal Domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 74 jaar* Eenheid is gewijzigd (was 15 t/m 64 jaar)	LISA	2015	752,6	641,0
				2016	746,9	646,7
				2017	766,2	651,5

Doelenboom

4.1 Een gezonde en brede economie stimuleren

- 4.1.1 Werkgelegenheid behouden en waar mogelijk bevorderen
 - 4.1.1.1 De werkgelegenheid vergroten in de diverse economische sectoren
 - 4.1.1.2 De werkgelegenheid in de sector kenniseconomie stimuleren
- 4.1.2 Economische activiteiten die voor Texel van belang zijn stimuleren
 - 4.1.2.2 Regionale uitvoeringsagenda “De Kop werkt!” uitvoeren
 - 4.1.2.3 Toeristische arrangementen aan het Texelvignet koppelen
 - 4.1.2.4 Leegstand en strijdig gebruik van bedrijventerreinen tegengaan
 - 4.1.2.7 Uitvoering geven aan de afspraken uit De Kop Werkt!
 - 4.1.2.8 Deelname Leaderprogramma 2015-2020
- 4.1.3 Ondernemerschap in eigen omgeving stimuleren
 - 4.1.3.2 Inwoners en ondernemers hun omgeving in laten richten
 - 4.1.3.3 Onderzoek om te stimuleren dat jonge technisch opgeleide VMBO-ers en MBO-ers zich op Texel gaan vestigen
 - 4.1.3.4 Uitvoering resultaten onderzoeksrapportage verbreding huidige onderwijs aanbod met mbo- en hbo-onderwijs en stageplaatsen toegevoegd
 - 4.1.3.5 Inzetten op het aantrekken van nieuwe bedrijven naar Texel, die als bedrijfsdoel hebben: verduurzaming van de samenleving
 - 4.1.3.7 Stimulering economische projecten
- 4.1.4 Visserij behouden en havenactiviteiten stimuleren
 - 4.1.4.2 Haven Oudeschild exploiteren
 - 4.1.4.7 Walstroomvoorziening aanleggen
- 4.1.5 Voldoende ruimte voor bedrijfsvestigingen verzorgen
 - 4.1.5.1 Ruimte voor bedrijven behouden en creëren
 - 4.1.5.2 Bedrijventerrein Oudeschild fase 3 uitbreiden
- 4.1.6 Texel digitaal
 - 4.1.6.1 Constante digitale verbindingen
 - 4.1.6.2 Aan aanleg glasvezel buitengebied Texel bijdragen

Beleidsnota's en verordeningen

- [Structuurvisie Texel op Koers 2020](#) (2009)
- [Regionale visie Bedrijfsterreinen](#) (2006)
- [Richting voor Economie, geef ruimte](#) (2011)
- [Regionale Detailhandelsvisie](#) (2012)
- [Verkenning haven Oudeschild](#) (2014)
- [Nota Verblijfsrecreatie \(2016\)](#)
- [Retailvisie \(2016\)](#)
- [Regionale retailvisie \(2018\)](#)
- [Regionaal Ambitiedocument Kop van Noord-Holland](#) (2016)
- [Afwegingskader voor havens Oudeschild en NIOZ : welke maritieme ontwikkelingen zijn mogelijk \(ipv Maritiem Beleidsplan\)](#) (2017)
- [Strategische visie bedrijventerreinen \(2017\)](#)

B. Lange Termijn Planning

- Texel propageren als 'proeftuin' voor natuur, water, duurzame energie en kennis;
- Opstellen meerjarenonderhoudsplan haven Oudeschild;
- Actiepunten uit Retailvisie uitwerken.

C. Voorstellen

Voorstel 2020-401	Activiteiten uit de retailvisie oppakken		
Doelenboom	4.1.3 Ondernemerschap in eigen omgeving stimuleren		
Motivatie	In de Retailvisie staat een aantal actiepunten voor de gemeente opgesomd. Het versterken van de klantbeleving van de centra is een belangrijk speerpunt. Hoe kunnen we de gasten langer in de centra houden? Dit speerpunt heeft ook bij de ondernemers hoge prioriteit. Daarom wordt dit actiepunt samen met de ondernemersorganisaties opgepakt. We brengen samen de waardering van de centra in kaart. En vervolgens welke aspecten (al dan niet aangepast) aan die klantbeleving bijdragen. De daadwerkelijke aanpassing is onderdeel van deze activiteit. Die uitvoering ligt deels bij de gemeente en deels bij de ondernemers(verenigingen).		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	€ 50.000 voor inzet op de verbeteringen.		

PROGRAMMA 5

TOEKOMST VOOR DE JEUGD

1. Uitvoeren Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg
2. Ontwikkeling Onderwijs Centrum Texel
3. Bestuursopdracht Arbeidsmarkt en Onderwijs, De Kop Werkt!

A. Ontwikkelingen en beleidskader

Het aantal leerlingen neemt af, er is sprake van ontgroening. Deze ontwikkeling heeft een sterke invloed op het onderwijs. De terugloop van het aantal leerlingen is van invloed op het aantal scholen. Daarnaast is het op een kleinere school een grote uitdaging om tóch een breed aanbod van kwalitatief goed onderwijs te bieden.

Het kernbegrip is samenwerking. Texelse kinderen moeten op het eiland vinden wat ze nodig hebben. Maatschappelijke partners zoals bso/kinderopvang, sportverenigingen, cultuurinstellingen, scholen en gemeente werken samen om tot slimme samenwerkingsverbanden en netwerken te komen. Belangrijk hierbij is de invoering van een 'Texelse Variant' van het 'IJslands model'.

Aan de hand van de volgende documenten worden de ambities uit de Structuurvisie Texel op Koers 2020 uitgevoerd:

- de onderwijsvisie 'Passend Thuisnabij Onderwijs op Texel' (basisonderwijs) en het 'Contourendocument Ontwikkeling Onderwijs Texel', waaronder de realisatie van het Onderwijs Centrum Texel;
- de nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg (voortgezet onderwijs).

Blijvende inzet op:

- behoud van de basisscholen in de dorpen zolang het pedagogisch klimaat en de kwaliteit van het onderwijs kan worden geborgd;
- behoud van volwaardige opleidingsrichtingen in het voortgezet onderwijs. Speciaal aandacht voor het VMBO en de sectoren Toerisme, Techniek, Horeca en Bouw in samenwerking met het Bedrijfsleven;
- ondersteuning Texel Academy bij maatwerkopleidingen voor lastig in te vullen vacatures.

Onderwijsachterstandenbeleid

Vanaf 2019 ontvangt de gemeente rijks geld voor onderwijsachterstandenbeleid, bedoeld voor het primair onderwijs en voorschoolse educatie. In afstemming met het onderwijs wordt uitgewerkt hoe en waarvoor deze middelen het beste kunnen worden ingezet, denk daarbij aan extra voorzieningen voor taalachterstanden. In 2020 wordt de uitvoering voortgezet.

Bestuursopdracht Arbeidsmarkt en Onderwijs, De Kop Werkt!

De Kop Werkt! is het regionaal stimuleringsprogramma van de vier kopgemeenten Texel, Den Helder, Hollands Kroon en Schagen en de provincie Noord-Holland. Onderdeel hiervan is de bestuursopdracht Arbeidsmarkt & Onderwijs. Deze bestuursopdracht heeft als doel de mismatch tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in 2020 tegen te gaan.

De concrete acties zijn:

- dataverzameling en data-analyse van de arbeidsmarkt;
- per sector plannen beschrijven hoe de mismatch wordt opgeheven;
- carrière-evenementen houden om jongeren te interesseren en aandacht te vestigen op De Kop als aantrekkelijke arbeidsregio;
- opzetten van een campagne arbeidsmarktcommunicatie om De Kop aan te prijzen.

De financiële dekking van de uitwerking van deze bestuursopdracht zit in het Investeringsplan De Kop Werkt!, verantwoording vindt regionaal plaats.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	Onderwijs	Afstemmen onderwijsbelangen richting rijk.

Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (augustus 2018) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
4.Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatje gemeente.nl	15/16	0,50	2,34
				16/17	0,52	1,81
				17/18	nmb	nmb
4.Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	www.waarstaatje gemeente.nl	15/16	20,52	26,55
				16/17	13,06	26,58
				17/18	nmb	nmb
4.Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder start-kwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	www.waarstaatje gemeente.nl	15/16	1,1	1,7
				16/17	1,0	2,1
				17/18	nmb	nmb

Doelenboom

5.1 Goed onderwijs faciliteren

- 5.1.1 Primair en voortgezet onderwijs huisvesten
 - 5.1.1.2 Integraal huisvestingsplan scholen uitvoeren
 - 5.1.1.3 Ontwikkelen Onderwijscentrum Texel
- 5.1.2 Onderwijsaanbod behouden en verbreden
 - 5.1.2.7 Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg uitvoeren
 - 5.1.2.9 Visie Thuis nabij onderwijs uitvoeren
 - 5.1.2.10 Uitkomsten onderzoek verbreding huidig onderwijsaanbod met mbo- en hbo-onderwijs en stageplaatsen uitvoeren
 - 5.1.2.14 Gebouw OSG De Hogeberg adequaat onderhouden
- 5.1.3 Medebewindstaken onderwijs uitvoeren
 - 5.1.3.1 De gemeentelijke leerplichttaken uitvoeren
 - 5.1.3.2 Voortijdig schoolverlaten voorkomen
 - 5.1.3.3 Verordening Leerlingenvervoer gemeente Texel 2009 uitvoeren
 - 5.1.3.4 Verordening Toelage Uitwonende Studenten gemeente Texel 2010
- 5.1.4 Goed onderwijs faciliteren
 - 5.1.4.1 Een breed en gezond onderwijsaanbod faciliteren
- 5.1.6 Speciale school voor basisonderwijs op Texel behouden
 - 5.1.6.1 Speciale school voor basisonderwijs co financieren
- 5.1.7 Volwasseneneducatie aanbieden
 - 5.1.7.1 In samenwerking met gemeenten in de Kop van Noord-Holland een zo breed mogelijk aanbod sociale redzaamheid bewerkstelligen

Beleidsnota's en verordeningen

- [Structuurvisie Texel op koers 2020](#) (2009)
- [Nota toekomstvisie OSG De Hogeberg](#) (2014)
- [Visie op onderwijs 'Passend Thuis nabij Onderwijs' op Texel](#) (2013)
- [Procesplan Ontwikkeling Onderwijs Texel](#) (2015)
- [Contourendocument Ontwikkeling Onderwijs Texel](#) (2016)
- [Notitie Versterking Beroepsonderwijs op Texel](#)
- [Adviesrapport 'Matchpunt TX, maak werk van je studie'](#) (2016)
- [Beleidsnota motorische remedial teaching](#) (2011)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel](#) (2016)
- [Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid](#) (2001)
- [Verordening materiële financiële gelijkstelling onderwijs](#) (2009)
- [Verordening leerlingenvervoer gemeente](#) (2014)
- [Verordening Toelage Uitwonende Studerenden](#) (2010)
- [Ambtsinstructie leerplichtambtenaar](#) (2006)
- [Verordening samenwerkingsverband](#) (2013)
- [Beleidsregel bekostiging lokalen bewegingsonderwijs](#)

B. Lange Termijn Planning

- Integraal huisvestingsplan basisonderwijs Texel uitvoeren / Onderwijs Centrum Texel realiseren;
- Motie 'Naar één Exploitatieplan Onderwijs';
- Kansen voor verbreding (beroeps)onderwijs/Texel Academy;
- Wijziging verordening Materiële Financiële Gelijikstelling (Lokaal Onderwijsbeleid);
- Aanpassing Verordening Voorzieningen Onderwijshuisvesting.

C. Voorstellen

Dit programma heeft geen voorstellen.

PROGRAMMA 6

SAMEN BELEVEN EN BEWEGEN

1. Texel buitensporteiland!
2. Uitvoering sport, cultuur en erfgoednota's
3. Onderwaterarcheologiebeleid in werking

A. Ontwikkelingen en beleidskader

Demografische ontwikkelingen, zoals ontgroening (minder jeugd) en vergrijzing, hebben invloed op de vraag en het aanbod van cultuur, evenementen en sport op Texel. Verenigingen en organisaties waar activiteiten voor de jeugd een grote rol spelen, krijgen de komende jaren te maken met een afnemend deelnemers- en ledenaantal. De behoefte aan activiteiten voor ouderen neemt juist toe. Ook raken beleidsterreinen meer met elkaar verweven, bijvoorbeeld sport, cultuur, onderwijs en zorg.

Erfgoed

Op Texel wordt de verbinding gelegd tussen de waarde van het (gebouwde) erfgoed en het landschap waarin dit zijn plek heeft. De gemeente Texel gaat beleidsmatig van een objectgerichte benadering naar een meer gebiedsgerichte benadering, een ontwikkeling die samen komt in de Omgevingsvisie. In de 'Erfgoednota, Texel is de Reede' zijn de verschillende onderdelen binnen het erfgoed (landschap, monumenten, archeologie en het maritiem erfgoed) met elkaar verweven. In de Erfgoedverordening Texel bestaat de mogelijkheid om de samenhang van het erfgoed te beschermen als gemeentelijk dorpsgezicht. De gemeentelijke verplichtingen op het gebied van de bescherming van het erfgoed zijn toegenomen. Met de wettelijke verplichting tot sober onderhoud van monumenten gaan eigenaren vaker een beroep doen op de gemeente voor (financiële) ondersteuning. Educatie en kennisdeling vergroten de waardering voor het cultureel erfgoed. Grotere waardering voor erfgoed vergroot de kans op behoud.

Archeologie

Archeologie (land en onderwater) draagt bij aan het verhaal over de geschiedenis van Texel. De gemeentelijke taak richt zich op het voorkomen van de bedreigingen van de vindplaatsen en het voorkomen dat erfgoederen en de kennis daarover verloren gaan. Het samenwerkingsverband met Archeologie West-Friesland vergroot de aandacht en kennis over de landarcheologie op Texel.

Met het onderwaterarcheologiebeleid kunnen we als gemeente anticiperen op de bedreigingen van vindplaatsen. Een degelijke visie op onderwaterarcheologie (opgenomen in de erfgoednota) zorgt ervoor dat keuzes gemaakt kunnen worden. Daarnaast heeft de gemeente een centrale rol bij de uitvoering van eerste hulp van meldingen en vondsten door de Duikclub Texel en Kaap Skil door toe te zien op het protocol onderwaterarcheologie. De inzet van de lokale partijen als Kaap Skil en Duikclub Texel blijft belangrijk voor de bescherming en monitoring van het maritieme erfgoed.

Immaterieel cultureel erfgoed

Immaterieel erfgoed is 'levend erfgoed'. Het omvat sociale gewoonten, voorstellingen, rituelen, tradities, uitdrukkingen, bijzondere kennis of vaardigheden die gemeenschappen en groepen erkennen als een vorm van cultureel erfgoed. Een bijzonder kenmerk is dat het wordt overgedragen van generatie op generatie. En dat het belangrijk is voor een gemeenschappelijke identiteit. Texel kent de traditie 'Ouwe Sunderklaas' en 'Meierblis' die zijn aangemerkt als immaterieel cultureel erfgoed. Om deze traditie te behouden en te beschermen is het van belang dat de traditie aantrekkelijk blijft voor deelnemers én toeschouwers. De

gemeente werkt aan de stimulering en bewustwording van het belang van deze traditie, ook voor de jeugd en binnen het cultuuronderwijs.

Eigentijdse invulling, kruisbestuiving en diversiteit van cultureel aanbod

Mens en maatschappij veranderen. De gemeente moet daar in meebewegen. Het is goed om open te staan voor nieuwe dingen zonder het goede bestaande uit het oog te verliezen. De gemeente werkt aan balans en diversiteit van het cultureel aanbod en stimuleert maatwerk, aansluiting en kwaliteit. De gemeente zet in op aanwezigheid van goede voorzieningen en randvoorwaarden voor verbinding met andere sectoren, thema's en trends van cultuuraanbod met kwaliteit.

Huisvesting culturele instellingen

Op Texel zijn er drie grote culturele instellingen, Stichting Texels Museum, Stichting KopGroep Bibliotheken en Stichting Artex - Kunstenschool Texel (Artex). Dé pijler van het jeugd- en jongerenwerk op Texel is Stichting Young4Ever (Y4E). Al deze instellingen ontvangen jaarlijks een subsidie van de gemeente. De uitvoeringsafspraken zijn in meerjarige contracten vastgelegd. De huisvesting van Artex en Y4E in de Oude Ulo is zowel functioneel als technisch verouderd. Voor een goede bedrijfsvoering is het noodzakelijk dat er geïnvesteerd wordt in de huisvesting.

Texel (buiten)sport eiland

Texel is een (buiten-)sport eiland bij uitstek. Er is een groot aanbod van verschillende sportactiviteiten in het Texelse landschap. Dat is aantrekkelijk voor inwoners en toeristen. Het heeft positieve effecten op de economie en het bevordert een gezonde levensstijl. Van sportverenigingen wordt meer samenwerking verwacht om de verwachte demografische ontwikkelingen het hoofd te bieden. De betrokkenheid van het Texelse bedrijfsleven bij sportevenementen op Texel neemt toe. Ook heeft sport een belangrijke functie in het 'IJIslands model'.

Bouwen binnensportaccommodatie Den Burg-Zuid

De binnensportaccommodaties in Den Burg waren verouderd. Daarom is er een nieuwe sporthal gebouwd. Hierin kan gesport worden door de verenigingen en de scholen. Een zelfstandige beheerstichting doet het beheer en de exploitatie van de nieuwe sporthal.

Evenementen

Er worden op Texel veel evenementen georganiseerd op sportief, cultureel, natuur en culinair gebied. Dit is goed voor de economie van Texel, er is altijd wel wat te doen voor jong en oud. Sinds het topjaar 2015 (Texel 600 jaar Stad) neemt het aantal evenementen geleidelijk af. Het lijkt zich te stabiliseren op ongeveer 100 per jaar. Bij de organisatie van evenementen nemen de organisatoren de Texelse kernwaarden in acht. De gemeente ziet hier op toe.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
N.v.t.		

Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu bekende cijfers d.d. februari 2019.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
5.Sport, cultuur en recreatie	Niet- sporters*	%	RIVM	2012	50,8	46,6
				2016	56,4	48,7
				2018	NNB	NNB

*bevolking van 19 jaar en ouder die niet minstens één keer per week aan sport doet.

Doelenboom

6.1 Sport, kunst en cultuur op Texel stimuleren

- 6.1.1 Voorzieningen en activiteiten voor sport stimuleren
 - 6.1.1.1 Sportverenigingen, -organisaties en -initiatieven ondersteunen
 - 6.1.1.2 Voldoende goede sportaccommodaties faciliteren
 - 6.1.1.7 Texel als “eiland voor sportevenementen” positioneren
 - 6.1.1.13 Sportnota uitvoeren
 - 6.1.1.16 Binnensportaccommodatie Den Burg-Zuid bouwen
- 6.1.2 Monumenten in stand houden en archeologie conserveren
 - 6.1.2.1 Erfgoed behouden
 - 6.1.2.2 Restauratie en onderhoud monumenten stimuleren
 - 6.1.2.5 Beheer gemeentelijke kerktorens onder brengen in stichting
 - 6.1.2.6 Pilot onderwaterarcheologie vervolgen
 - 6.1.2.8 Erfgoednota uitvoeren
- 6.1.3 Kunst en cultuur stimuleren
 - 6.1.3.1 Cultuurverenigingen, -instellingen en -initiatieven faciliteren
 - 6.1.3.11 Cultuurvisie uitvoeren
 - 6.1.3.12 Huisvesting Artex en Young4Ever faciliteren

Beleidsnota's en verordeningen

- [Structuurvisie Texel op koers 2020](#) (2009)
- [Cultuurvisie Texel 2017, Cultuur ontwikkeld/t](#)
- [Erfgoednota Texel 2017, Texel is de Reede](#)
- [Beleidsnota sport Texel 2017, Texel in beweging als sporteiland](#)
- [Uitvoeringsregeling subsidies kunst en cultuur](#) (2016)
- [Uitvoeringsregeling subsidies instandhouding gemeentelijke monumenten](#) (2017)
- [Uitvoeringsregeling jaarlijkse subsidie Sport 2018](#)
- [Uitvoeringsregeling sportinvesteringen 2018](#)
- [Algemene Subsidieverordening Texel](#) (2016)
- [Verordening Adviescommissie Cultuurbeleid](#) (2018)
- [Erfgoedverordening Texel 2018](#)
- [Beleidsregels nieuwe evenementen Texel 2016 - Echt Texels en Texels eigen](#) (2016)
- [Spelen op Texel, onderzoek huidige situatie en een nieuwe visie op spelen](#) (2016)

B. Lange Termijn Planning

- Uitvoering huisvestingsplan Artex en/of Young4Ever en/of bibliotheek;
- Realisatie nieuwe sporthal ;
- Tentoonstellingsruimte archeologie Den Burg realiseren;
- Herijken subsidiebeleid met oog voor verenigingsondersteuner.

C. Voorstellen

Voorstel 2020-601	Gemeente regelt zelf het onderhoud van schapenboeten (i.p.v. geven subsidie)		
Doelenboom	6.1.2 Monumenten in stand houden en archeologie conserveren		
Indiener	Texel2010		
Motivatie	In plaats van het verstrekken van incidentele subsidies t.b.v. het onderhoud van schapenboeten, willen wij dat de gemeente een contract afsluit met een aannemer of ZZP-er, die dat onderhoud in opdracht van de gemeente kan verrichten en de boeten ook periodiek naloop.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
Toelichting financieel	De besparing op de jaarlijkse incidentele subsidies t.b.v. het onderhoud schapenboeten inzetten voor het aantrekken van een vaste kracht. Dekking via bestaande budgetten, bij tekort mee laten lopen met Programmabegroting 2020 fase 1.		
Advies college			
Onderbouwing	Het college heeft een overeenkomst met De Lieuw voor het jaarlijks nalopen van de agrarische beschermde schapenboeten. Daarvan wordt een rapport opgesteld dat zowel naar de gemeente als de eigenaar gaat. Het rapport bevat aanbevelingen voor onderhoud aan de eigenaren indien nodig en advies aan het college of het pand voldoet aan de voorwaarden van de onderhoudssubsidie. Deze werkmethode voldoet voor de agrarische schapenboeten. Niet alle schapenboeten vallen onder de overeenkomst met De Lieuw. Voor de overige beschermde schapenboeten wordt op dit moment een structuur van toezicht geformuleerd. De 18 schapenboeten zonder beschermde status vallen niet onder de subsidieregeling. Met Stichting Dorpsherstel Texel wordt gewerkt aan een kadernotitie voor schapenboetenbeleid. Voor wat betreft het voorstel van Texel2010, daar zitten nogal wat haken en ogen aan. Het voorstel doet inbreuk op het juridisch eigendom. De gemeente kan alleen met privaatrechtelijke instemming onderhoud aan iemands eigendom (laten) plegen. Als het algemeen belang gediend wordt, heeft de gemeente bestuursrechtelijke handvatten om beleid te maken en financiële regelingen in het leven te roepen ter ondersteuning van dit algemeen belang, het behoud van de Texelse schapenboet. Door de Erfgoedwet en de gemeentelijke Erfgoedverordening geldt een onderhoudsplicht voor 59 van de totaal nog 77 schapenboeten. De gemeentelijke kerntaak hierin is voorlichting, financiële ondersteuning, toezicht en handhaving. Het college vraagt zich af of het voorstel zijn doel kan bereiken als niet alle eigenaren instemmen met het gemeentelijk onderhoud. Moet de regeling ook gelden voor boeten zonder beschermde status? Heeft het voorstel ook betrekking op restauratie van zwaar verwaarloosde boeten? En voor de boeten die nu zorgvuldig door hun eigenaren worden onderhouden? Of alleen voor de schapenboeten zonder functie?		
Besluit raad			

PROGRAMMA 7

DUURZAAM, SCHOON EN INNOVATIEF

1. Energie besparen en duurzaam opwekken
2. Kennis bundelen op Texel voor innovaties
3. Afval verder scheiden

A. Ontwikkelingen en beleidskader

Energietransitie

De energietransitie is in volle gang. Dat moet ook: Texel wil immers in 2020 zelfvoorzienend zijn met duurzame energie. Dat is niet helemaal gelukt, maar die ambitie heeft wel geleid tot veel projecten en inmiddels ook grote stappen op weg naar het doel. Inmiddels is die Texelse ambitie ook minder vrijblijvend geworden: de klimaatafspraken in Den Haag hebben geleid tot de Regionale Energie Strategieën (RES).

Duurzame energie kan opgewekt worden met windturbines, zonnepanelen en biomassavergistingsinstallaties. Daarnaast probeert Texel golf- en getijdenenergie zover te ontwikkelen dat het ook een flinke bijdrage kan worden aan de energiemix die nodig is. Verder is waterstof (H₂) een bruikbare energiedrager: zowel voor opslag, voor transport als voor verwarming in te zetten. Waterstofproductie wordt ontwikkeld bij Eversteekooij: op het moment dat er een overschot is aan zonne-energie wordt er waterstof geproduceerd. Voor elektrische (stekker)auto's moeten voldoende oplaadpunten zijn. De gebouwde omgeving moet uiteindelijk geen energie meer gebruiken, maar opleveren. Goede isolatie, slim gebruik van apparaten in combinatie met veel zonnepanelen (en eventueel opslag van energie) kan hiervoor zorgen.

Hoe dan ook, de energietransitie vergt ruimte. Er moet daarom maximaal gebruik gemaakt worden van bestaande gebouwen (daken, maar wellicht ook muren), infrastructuur en oppervlaktewater voor zonnepanelen. Hierbij zal voornamelijk gekeken worden naar de bewezen technieken wind- en zonne-energie.

Circulaire economie

De circulaire economie, een gesloten systeem waarbij al het afval hergebruikt wordt, bepaalt de manier waarop afval ingezameld wordt. Hergebruik neemt toe, afval wordt grondstof. Scheiden van afvalstromen is daarom noodzaak en ook niet meer vrijblijvend: in het Grondstoffenakkoord is afgesproken dat in 2030 nog maar 50% van de primaire grondstoffen (mineralen, metalen, etc.) gebruikt mag worden en in 2050 0%. Dat vergt aanpassing in vrijwel alle bedrijfsprocessen die er zijn. Het verandert beslissingen bij de inkoop van materialen en voertuigen én het stelt natuurlijk hoge eisen aan de inzameling van wat voorheen 'afval' heette. Een uitdaging voor de gemeente.

Klimaatadaptatie

Het veranderende klimaat heeft een aantal vervelende en kostbare effecten: (versnelde) zeespiegelstijging, langere periodes van droogte, heviger neerslag in korte tijd en mogelijk hittestress. Dat laatste probleem is op Texel relatief klein en speelt vooral in steden, maar de andere 3 zijn van grote invloed. Klimaatadaptatie is de verzamelterm van maatregelen die deze gevolgen leefbaar maken: hogere duinen en dijken, opslag van zoet water en/of overgang naar zilte teelten, betere afwatering. Ingrijpende en kostbare maatregelen. De Waddenzeedijk is in 2020 weer op sterkte gebracht en voorlopig weer hoog genoeg, hoewel onzeker is voor hoe lang. De duinen zijn voorlopig ook hoog en sterk genoeg, maar aangroei is nodig en kan consequenties hebben voor strandexploitatie. De breedte van het strand komt in elk geval onder druk te staan door stijging van de zeespiegel.

Schoon

De Gemeenteraad heeft in 2013 het Grondstoffenplan vastgesteld. In 2020 wordt dit geëvalueerd. De evaluatie bestaat uit een afvalstromenanalyse, een gesprek met de inzamelaars en de bewoners en bedrijven. Daarbij is speciale aandacht voor de toeristensector. Ook ervaringen uit andere gemeenten worden daarbij gebruikt. In de uitvoering is speciale aandacht voor de inzameling van glas.

De gesprekken met de HVC over de Hamster worden voortgezet. De toekomst van de Hamster zal worden meegenomen in de evaluatie.

Zwerfafval wordt steeds minder geaccepteerd; schone bermen, straten en pleinen zijn de norm. Vooral een schoon strand is een uitdaging. Met voorlichting, afvalcontainers bij de strandopgangen en beschikbaarheid van papieren afvalzakjes wordt gestimuleerd dat strandbezoekers hun afval meenemen naar de

afvalcontainers. Nieuwe initiatieven om zwerfafval te voorkomen worden nauwlettend gevolgd, zoals o.a. het heffen van statiegeld op petflesjes en blikjes.

Innovatief

Texel blijkt door omvang, cultuur, natuur en beleid een ideale plaats voor proefprojecten, innovatieve systemen, producten en werkwijzen. Projecten die samenhangen met de duurzaamheidstransitie worden ondersteund. Dit levert vernieuwing, kennis, kunde en mogelijkheden op, maar ook relatief gemakkelijk toegang tot subsidies. Bovendien komt er rechtstreeks werkgelegenheid uit voort. Door contacten met hogescholen en universiteiten en het ondersteunen van hun programma's die de duurzame ontwikkeling van Texel als onderwerp hebben, wordt kennis van buiten naar Texel gehaald.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
HVC	7.3 Afval	Transport en verwerking huishoudelijk afval Grondstoffenscheiding Beheer afvalbrengstation
RUD Noord Holland Noord	7.4 Milieubeheer	Toezicht en handhavingstaken milieu
Gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden	0.1 Bestuur	Samenwerking aan realisatie duurzaamheidsambitie
Coöperatie TexelEnergie	0.5 Treasury	Uitvoering (delen van) energieambitie

Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (februari 2019) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
7.Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS	2013	296	210
				2014	259	206
				2015	287	200
7.Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	2015	3,4	12,5
				2016	3,8	12,9
				2017	5,2	13,2

Doelenboom

7.1 Een gezond milieu bevorderen

- 7.1.1 Rioolstelsel in stand houden en eventueel verbeteren
 - 7.1.1.1 Basis Rioleringsplan (BRP) uitvoeren
- 7.1.2 Texel schoon houden
 - 7.1.2.1 Texel voor burgers, bedrijven en toeristen schoon houden
 - 7.1.2.3 Onkruidbestrijding op verharding
 - 7.1.2.5 Voldoende openbare toiletten op het eiland verzorgen
 - 7.1.2.9 Voorkomen dat kadavers en andere dode dieren op het strand gevaar kan opleveren vanwege mogelijke besmetting
 - 7.1.2.13 Openbare toiletten onderhouden
 - 7.1.2.14 Ondergrondse afvalbakken voor restafval plaatsen
 - 7.1.2.15 Perscontainer vervangen
 - 7.1.2.16 Afvalbakken voor zwerfvuil vervangen
 - 7.1.2.17 Via communicatie op vermindering restafval inzetten

7.2 Een duurzame samenleving bevorderen

- 7.2.1 Energietransitie faciliteren en uitvoeren
 - 7.2.1.1 Ambitie 2020 zoveel mogelijk bereiken
 - 7.2.1.2 Energietransitie subsidiëren, energiebesparing en schone energie stimuleren
 - 7.2.1.3 Energiebesparing woningbouw stimuleren
 - 7.2.1.4 Texel tot voorbeeld van energiebesparing en duurzame energietechnieken maken
 - 7.2.1.5 Projecten van derden voor duurzame energieproductie faciliteren
 - 7.2.1.9 Schone energie stimuleren
- 7.2.3 Texels watersysteem toekomstbestendig maken en houden
 - 7.2.3.1 Ontwikkelen water netwerkknooppunt zoet-zout
 - 7.2.3.2 Aan verbetering kwaliteit van het oppervlaktewater bijdragen
 - 7.2.3.3 Duurzaamheidsambitie zoetwaterbeheer waarmaken

Beleidsnota's en verordeningen

- Schoon
 - [Texel Water \(2015\)](#)
 - [Gemeentelijk Rioleringsplan GRP 2014 t/m 2018](#) (2014)
 - [Grondstoffenplan](#) (2013)
 - [IBOR-plan](#) (2016)
- Duurzaam
 - [Energievisie](#) (2007)
 - [Structuurvisie Texel op koers 2020](#) (2009)
 - Ambitiemanifest Waddeneilanden (2007 en 2017)
 - Evaluatie energiebeleid (2015)
 - Herijking energieambitie (2016)
 - Texel in Transitie (2019)
- Innovatief
 - [Planet Texel](#) (2014)

B. Lange Termijn Planning

- Plan voor alternatieve verwarming bestaande woningvoorraad ('van het gas af');
- Openbare toiletten onderhouden;
- De energieambitie: inzicht en overzicht. Beleidsnotitie 2018-2022 met uitvoeringsprogramma.

C. Voorstellen

Voorstel 2020-701	Grondstoffenbeleid evalueren		
Doelenboom	7.1.2 Texel schoon houden		
Motivat	In 2013 is het laatste grondstoffenplan door de raad vastgesteld. Dat plan kent een groot aantal doelstellingen en acties, die de afgelopen jaren zijn uitgevoerd. De afspraken op rijksniveau om afval te gaan scheiden zijn inmiddels verder aangescherpt. Voor de volgende stappen gezet worden om het omgekeerd inzamelen in te voeren, willen we evalueren in hoeverre de doelstellingen zijn gerealiseerd, hoe de maatregelen zijn uitgevoerd, welke knelpunten we daarbij tegenkomen, hoe de inwoners en de afvalinzamelaars aankijken tegen doelen, resultaten en knelpunten anno 2019. Om vervolgens met nadere voorstellen te komen voor het eventueel aanpassen van het beleid en de maatregelen die we nu uitvoeren.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 25.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	externe ondersteuning		

Voorstel 2020-702	Voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie personeel inzetten		
Doelenboom	7.2.1 Texelse energie uiterlijk 2020 duurzaam en zelfvoorzienend maken		
Motivat	Zoals in het coalitieakkoord staat opgenomen ligt voor Texel de focus de komende jaren nadrukkelijk op duurzaamheid. Wij maken werk van de ambitie om zelfvoorzienend te zijn. 2020 gaan we niet redden maar in 2022 moeten we goed op dreef zijn. Zowel de gemeente zelf, als het gehele eiland moet daartoe zelfvoorzienend worden met duurzame energie. Beiden hebben goede plannen nodig, die ook uitgewerkt, aanbesteed en uitgevoerd moeten worden. Dat is veel werk: het gaat daarbij om communicatie en coördinatie, opzetten en begeleiden van subsidietrajecten, aanvragen van vergunningen, etc. Voor het gemeentelijk energieverbruik moet de gemeente daar bovendien zelf in investeren. Gaat het om energieverbruik van derden, dan heeft de gemeente een faciliterende, aanjagende, coördinerende rol. Om deze energieambitie te realiseren wil de gemeente invulling geven aan haar regierol door het bij elkaar brengen van ambities, goede plannen, investeerders en subsidies. Een ambitiedocument waarin onze uitdagingen op het gebied van energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie worden beschreven, zal in juli 2019 aan de raad worden aangeboden. Hierin wordt ook aangegeven welk projectbudget de komende jaren nodig is om deze duurzaamheidsambitie te realiseren en de uitvoeringscapaciteit van de gemeente te versterken. Voor 2020 wordt alvast een eerste projectbudget gereserveerd waarmee de gemeente van start kan gaan. In de programmabegroting 2021 komt er op basis van de plannen een structureel voorstel.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 180.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	€ 180.000 ten behoeve van 2 fte incidenteel.		

Voorstel 2020-703	Het gratis aanleveren van grofvuil voor particulieren stoppen		
Doelenboom	7.1.2 Texel schoon houden		
Motivat	De afgelopen jaren zijn de aangeleverde hoeveelheden afval (en daarmee de verwerkingskosten) sterk gestegen. Onderzocht wordt of door een beperking van de huidige ruimhartige regeling voor de aanlevering van grof huisvuil kan worden veranderd.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	-€ 100.000	Structureel	Lagere kosten
	€ 100.000	Structureel	Minder inkomsten door lagere afvalstoffenheffing
Toelichting financieel	Uitgegaan wordt van een besparing van € 100.000. Dit bedrag zal worden verrekend in de afvalstoffenheffing. Het effect op het tarief van een eenpersoons huishouden is ca € 9,50 en voor een meerpersoons huishouden € 15,50.		

Voorstel 2020-704	Watertappunten in alle dorpen plaatsen		
Doelenboom	7.1.2 Texel schoon houden		
Indiener	VVD		
Motivatatie	Wij willen graag de voorzet die door burgemeester Uitdehaag is gedaan afmaken en in elk dorp minimaal één watertappunt plaatsen. Dit zal tegemoet komen aan een groeiende behoefte: steeds meer mensen nemen voor onderweg een bidon of flesje water mee. Door in elk dorp de mogelijkheid te bieden deze met kraanwater te vullen, leveren we een bijdrage aan het verminderen van de afvalberg plastic flessen. PWN biedt een all-in pakket tegen kostprijs: aanleg, zorg voor onderhoud en beheer, garantie waterkwaliteit, periodieke bemonstering, groot onderhoud in de wintermaanden, technische onderhoud en onbeperkt gratis water voor een jaarbedrag van € 1.462 (waarbij een minimale contractduur van 10 jaar geldt).		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 15.000	Structureel	Begroting 2020 e.v.
Toelichting financieel	€ 15.000 structureel, dekking Programmabegroting 2020 e.v.		
Advies college	Prima initiatief met goede uitstraling.		
Onderbouwing	Tegen relatief geringe investering veel uitstraling en attentiewaarde.		

Voorstel 2020-705	Watertappunten op alle basisscholen realiseren		
Doelenboom	7.1.2 Texel schoon houden		
Indiener	Texel2010		
Motivatatie	Er wordt door het Rijk 2 miljoen euro beschikbaar gesteld aan scholen t.b.v. watertappunten op schoolpleinen. De gedachte is dat door zo'n watertappunt 'in zicht' te hebben, het voor spelende kinderen veel aantrekkelijker wordt om daar water te drinken en dan snel door te voetballen of touwtje springen in plaats van naar de supermarkt te gaan voor een blikje frisdrank, bijvoorbeeld. Scholen die zich aanmelden voor de subsidie kunnen driekwart van de kosten vergoed krijgen. Wij willen dat de gemeente, indien nodig, de scholen helpt om bij de subsidie-aanvraag en bij de realisatie van de watertappunten. Verder willen wij dat de gemeente de resterende 25% betaalt (naar schatting € 500 maximaal per schoolplein). Het gaat in eerste instantie om de scholen in de buitendorpen; in mei 2021 kan daar ook het OCT aan toegevoegd worden.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 5.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	Bedrag: Incidenteel € 5.000, Dekking: Begroting 2020 (rest kosten via subsidie)		
Advies college	Voorsnog niet akkoord		
Onderbouwing	College vindt het een sympathiek voorstel maar wil eerst bezien of deze tappunten op een andere manier gerealiseerd en gefinancierd kunnen worden.		

Investeringsvoorstel 2020-706		Investering om gemeentelijke organisatie energieneutraal te maken	
Motivatie		Net als de 1 miljoen euro die de raad beschikbaar heeft gesteld in oktober 2018, is dit voorstel gemaakt om het gemeentelijke energieverbruik te verduurzamen. Doel is om hiermee de gemeentelijke organisatie (gemeentehuis, gemeentewerken, andere gebouwen, openbare verlichting, rioolpompjes, etc.) te laten voldoen aan onze eigen ambitie: op een duurzame manier zelfvoorzienend met energie in 2020. Net zoveel energie opwekken als verbruiken over het jaar heen. Met deze investering zou dat vrijwel helemaal mogelijk moeten zijn. Het miljoen uit 2018 kon kostenneutraal (net zoveel besparing + subsidie als financieringslasten), bij dit miljoen gaat dat niet helemaal lukken. Dat komt omdat de goedkoopste opties inmiddels gebruikt zijn: zonnepanelen op eigen daken. Nu komen de iets duurdere opties in beeld (bijvoorbeeld overkapping parkeerplaatsen), waardoor het rendement lager wordt. De verwachting is dat er nog steeds zo'n 70% van de financieringslast gedekt kan worden uit de besparing op inkoop van energie en SDE+-subsidie.	
Financieel		Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		€ 1.000.000	Begroting 2020
Toelichting financieel		Investing van € 1 miljoen in duurzaamheidsmaatregelen aan gemeentelijke gebouwen. Circa 70% van de kapitaallasten (€ 49.000) wordt gedekt door besparing op inkoop van energie en subsidie.	

PROGRAMMA 8

GOED WONEN, GOEDE BEREIKBAARHEID

1. Versnellen woningbouw
2. Postweg vernieuwen
3. Transformatie vrijkomende schoollocaties

A. Ontwikkelingen en beleidskader

Mobiliteit

De gemeente Texel heeft geen uitvoerende taken en geen financiële relatie meer met de Texelhopper. De provincie Noord Holland houdt toezicht op de uitvoering van het Texels openbaar vervoer.

Het aantal auto's dat op Texel rijdt neemt toe, de nieuwe TESO boot is groter en kan meer auto's per uur overzetten dan de vorige boot. De toename vindt vooral plaats buiten het hoogseizoen. Om in de toekomst een goede mobiliteit op het eiland te houden zijn maatregelen noodzakelijk. Deze zijn in het mobiliteitsplan verder uitgewerkt.

Texel scoort nog goed op het gebied van gastvrijheid voor fietsers. Er worden meer elektrische fietsen gebruikt. Hierdoor wordt er gefietst met hogere snelheid waardoor aanpassing (verbreding, passend in het landschap) van fietspaden noodzakelijk is. In het Actieplan Mobiliteit (2016) zijn de benodigde maatregelen opgenomen die in 2020 verder worden uitgewerkt/uitgevoerd, om de gastvrijheid voor onze fietsers in stand te blijven houden.

Texelvignet

In 2017 is gestart met de uitvoering van het parkeerbeleid, de invoering van het e-vignet en de installatie van de parkeerapparatuur, en met het nieuwe systeem van toezicht. Net als in voorgaande jaren worden de resultaten in 2020 gemonitord. Het jaar 2017 was het proefjaar. In 2018 en 2019 deden we ervaring op met de uitvoering van het beleid. In 2020 zal bezien worden of er aanleiding is om voorstellen voor wijziging van het parkeerbeleid en parkeerbeheer door te voeren op basis van het Verkeerscirculatie- en het Parkeerplan.

Wonen

Texel vergrijsst en ontgroent, het bevolkingsaantal stabiliseert. Er is wel sprake van stijging van het aantal huishoudens (verdunning). Op lange termijn is de prognose dat de bevolking licht daalt. Nu is er echter nog een grote vraag naar betaalbare (huur)woningen. De woningnood is hoog. De wachttijden voor huurwoningen lopen op tot wel 8 jaar. De prijzen van de koopwoningen stijgen enorm.

De gemeente speelt hierop op in door het toevoegen van kleinschalige woningbouwlocaties in de dorpen, bijvoorbeeld op vrijkomende schoollocaties. Bijvoorbeeld het woningbouwplan op de locatie van De Akker in Oosterend. Ook wordt het concept van De Tuunen, de flexibele modulebouw, verder ingezet.

Mensen blijven steeds langer zelfstandig thuis wonen. Daarom is het belangrijk om maatregelen te treffen zodat de woningvoorraad hiervoor geschikt is (zie ook programma 2). Nieuwe huizen worden duurzaam en aardgas loos gebouwd.

In de regio Kop van Noord-Holland zijn in 2019 nieuwe afspraken gemaakt over de aantallen te bouwen woningen. Voor de periode 2020 - 2030. Texel heeft een status aparte en kan - binnen deze afspraken -

woningbouwplannen ontwikkelen voor de lokale woonbehoefte. Op basis van de laatste provinciale prognoses, is de behoefte te kwantificeren op 360 á 400 woningen.

De huisvestingsvergunning is in 2019 weer ingevoerd, zodat de schaarse woningen beschikbaar blijven voor mensen met een maatschappelijke of economische binding aan Texel. Het aantal te bouwen woningen wordt over de dorpen verspreid. Het gaat dan om kleinschalige bouwplannen, passend bij schaal en karakter van het dorp. Dit staat zo in de Woonvisie.

De huisvesting van (tijdelijke) werknemers in horeca/recreatie dienstverlening en zorg blijft een aandachtspunt. De verwachting is dat deze meer dan voorheen nodig zijn omdat de beroepsbevolking op Texel afneemt.

Gebiedsontwikkelingen

De economische structuur is fundamenteel veranderd. De belanghebbenden willen meer zeggenschap over ruimtelijke ontwikkeling. Er zijn mogelijkheden voor 'inbreiding' en transformatie (nieuwe functie voor vrijkomend vastgoed). De rol van de gemeente is faciliterend. De gemeente levert maatwerk in planologie en grondbeleid.

Ontwikkelingen vinden alleen plaats buiten de bestaande kernen als er aangetoond is dat er geen ruimte binnen de kernen is (ladder van duurzame verstedelijking).

Met de naderende inwerkingtreding van de Omgevingswet (per 1 januari 2021) wordt gebiedsontwikkeling nog meer integraal benaderd dan voorheen. Dus niet alleen de realisatie van bijvoorbeeld de woningen is belangrijk, maar daarbij ook de inclusiviteit, bereikbaarheid, gezondheid en veiligheid van het gebied eromheen. En dat alles in afstemming op de wens van de bewoners en omwonenden.

Op Texel is een aantal ontwikkelingen gaande:

- herinrichting centrum Den Burg;
- transformatie vrijkomende schoollocaties Den Burg;
- woningbouwplannen realiseren op maat per dorp.

Minder geld voor onderhoud bij Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten.

Er is steeds minder budget beschikbaar bij Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Dit uit zich in het verminderde onderhoud van de aanwezige infrastructuur. Er is overleg om een oplossing te vinden hoe het beheer en onderhoud van fietspaden en wegen blijvend bekostigd kunnen worden.

Verbonden Partijen in dit programma

In onderstaand overzicht is aangegeven welke verbonden partijen binnen dit programma werkzaamheden uitvoeren.

Naam verbonden partij	Taakvelden	Bijdrage aan gemeentelijke doelen
GR De Waddeneilanden	2.4 Economische havens en waterwegen 2.5 Openbaar vervoer 8.3 Wonen en bouwen	Er wordt samengewerkt aan behoud van goede bereikbaarheid, aan de leefbaarheid op de eilanden, met name als dat aan de orde is bij de ontwikkeling en toepassing van beleid van andere overheden.
NV TESO	2.5 Openbaar vervoer	Waarborgen goede bereikbaarheid van Texel.
Texel Airport	2.1 Verkeer en vervoer	Toeristische infrastructuur en goede bereikbaarheid waarborgen.

Beleidsindicatoren

Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De gepresenteerde gegevens zijn de nu (februari 2019) bekende cijfers.

Taakveld	Indicator	Eenheid	Bron	Jaar	Texel	Nederland
8.Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	2017	269	216
				2018	279	230
				2019	nmb	nmb
8.Vhrosv	Nieuw gebouwde woningen <i>*voorlopig cijfer feb. '19</i>	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	2016	4,9	7,2
				2017	7,5	8,2
				2018*	11,6	8,5
8.Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	2017	77,8	69,0
				2018	77,8	69,6
				2019	nmb	nmb
8.Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2017	528	644
				2018	551	649
				2019	nmb	nmb
8.Vhros	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	2017	622	723
				2018	650	721
				2019	nmb	nmb

Doelenboom

8.1 Gemeentelijke infrastructuur beheren en mobiliteit reguleren

- 8.1.1 Infrastructuur beheren en aanpassen
 - 8.1.1.1 Onderzoek doen naar herindeling opslagterrein
 - 8.1.1.3 Graskeienprogramma 2014-2020 uitvoeren
 - 8.1.1.6 Diverse straten herinrichten
 - 8.1.1.7 Rotonde Pontweg-Keesomlaan-Westerweg aanleggen
 - 8.1.1.17 Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) plan uitvoeren
 - 8.1.1.18 Civiele kunstwerken onderhouden
 - 8.1.1.19 3 Houten bruggen aanleggen/vervangen
 - 8.1.1.20 De Naal herinrichten
 - 8.1.1.21 Infra-structurele maatregelen omgeving onderwijscentrum aanleggen
 - 8.1.1.22 Beheer en onderhoud fietspad Hanenplas
 - 8.1.1.23 Gladheidsmeldsysteem aanschaffen
 - 8.1.1.26 Herinrichting Tjakkerstraat en Liewstraat voorbereiden
 - 8.1.1.28 Breder kijken dan Infrastructuurle maatregelen omgeving Onderwijs centrum Texel
- 8.1.2 Openbare verlichting onderhouden
 - 8.1.2.1 Voor energiezuinige verlichting zorgen
- 8.1.3 Mobiliteit reguleren
 - 8.1.3.1 Verkeer en bevorderen veiligheid reguleren
 - 8.1.3.3 Openbaar vervoer laten functioneren
 - 8.1.3.5 Parkeerautomaten eventueel vervangen
 - 8.1.3.6 Parkeerautomaten onderhouden
- 8.1.4 Wegen, voet- en fietspaden in het landschap inpassen
 - 8.1.4.1 Fietspaden moeten in het landschap passen
 - 8.1.4.2 Fietspad Prins Hendrik Zanddijk aanleggen

8.2 Gebiedsontwikkelingen faciliteren

- 8.2.1 Een nieuwe bestemming ontwikkelen voor vrijkomende locaties
 - 8.2.1.1 Plan ontwikkelen voor Locatie Oude LTS en Burg. De Koninghal
 - 8.2.1.4 Bestemmingsplan en grondexploitatieplan Den Burg-Zuid vaststellen
 - 8.2.1.5 Herontwikkeling locaties vrijkomende bebouwing faciliteren
 - 8.2.1.8 Voor constructieve veiligheid De Waag zorgdragen

8.3 Voor voldoende goede woningen zorgen

- 8.3.1 Voldoende betaalbare woningen beschikbaar houden
 - 8.3.1.4 In het regionale woonbeleid participeren
 - 8.3.1.8 Mogelijkheden huisvesting tijdelijke werknemers onderzoeken
- 8.3.2 Meer perspectief op de woningmarkt creëren
 - 8.3.2.1 Mogelijkheden voor starters op de woningmarkt creëren
- 8.3.3 Gemeentelijke gebouwen beheren en verbeteren
 - 8.3.3.1 In verband met veroudering gebouwenbestand onderhoudskosten verhogen
- 8.3.4 Faciliteren dat meer mensen langer zelfstandig thuis kunnen wonen
 - 8.3.4.1 Stimuleren particuliere woningaanpassing
 - 8.3.4.2 Blijversleningen en startersleningen structureel maken

Beleidsnota's en verordeningen

- [IBOR-plan 2016](#)
- [Beleidsplan Spelen \(2017\)](#)
- [Gemeentelijk rioleringsplan \(2017\)](#)
- [Beheerplan Watersystemen 2017](#)
- [Beheerplan Wegen \(2018\)](#)
- [Beheerplan Straatmeubilair \(2018\)](#)
- [Structuurvisie Texel op koers 2020](#) (2009)
- [Veilig en verlicht Texel](#) (2012)
- [Knelpuntenanalyse mobiliteit](#) (2012)
- [Mobiliteitsvisie Texel 2015 - 2025](#)
- [Actieplan Mobiliteit Texel 2016-2025](#)
- [Beleidsplan civiele kunstwerken 2016](#)
- Masterplan Water (in voorbereiding)
- [Woonvisie Texel 2016](#)
- Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord Holland (KWK 2015)
- Regionaal Actie Programma Wonen 2.0 (RAP 2.0 2017)
- [Provinciale woonvisie](#) (2010)
- [Waddenwoonvisie](#)

B. Lange Termijn Planning

- Realiseren permanente noodvoorziening TESO in Den Helder;
- Onderzoek parkeren strandslagen;
- Meer voorzieningen opladen E-bikes realiseren;
- Huisvestingsvergunning heroverwegen;
- Categoriseringsplan wegen actualiseren;
- Mogelijkheden huisvesting tijdelijke werknemers onderzoeken;
- Opstellen samenhangend parkeerplan;
- Openbare verlichting kruispunt Californieweg Pontweg evalueren;
- Afspraken maken met SBB over beheer fietspaden.

C. Voorstellen

Voorstel 2020-801	Van grijs naar groen omzetten		
Doelenboom	8.1.1 Infrastructuur beheren en aanpassen		
Motivatie	Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. In 2018 is het beheerplan wegen vastgesteld door de gemeenteraad met daarin een voorstel om 'grijs naar groen' om te zetten. Het voorstel is om in 2019, 2020 en 2021 stukken bestrating om te zetten in groen. Het klimaat verandert in Nederland. Verwacht wordt dat de neerslaghoeveelheid zich meer gaat concentreren in pieken, zodat binnen een gering tijdsbestek grote hoeveelheden regenwater valt wat kan leiden tot wateroverlast. Klimaatadaptatie is het proces waarbij de samenleving zich aanpast aan het actuele of verwachte klimaat en de effecten daarvan, om de schade die gepaard kan gaan met klimaatverandering te beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt te benutten. Het gaat hierbij over risico's voor wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Wettelijk is hierin nog niets voorgeschreven. In het Deltaprogramma 2015 hebben rijk, provincies, gemeenten en waterschappen de gezamenlijke ambitie vastgelegd om er samen voor te zorgen dat Nederland in 2050 'zo goed mogelijk' klimaatbestendig zal zijn. Alle betrokken overheden hebben zich ertoe verbonden om vanaf 2029 het aspect 'klimaatbestendigheid' onderdeel te maken van alle beleid en handelen. Voor de inrichting van de openbare ruimte betekent klimaatadaptatie minder verharding en meer ruimte voor groen en water.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	-€ 15.000	Incidenteel	Begroting 2019
	€ 15.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	Het college komt jaarlijks met een bestedingsvoorstel. Het geld zal gebruikt worden om bijvoorbeeld bomen die in de verharding staan meer ruimte te geven (vergroten boomspiegels) en om middengeleiders om te zetten in groen.		

Voorstel 2020-802	Straatmeubilair vervangen		
Doelenboom	8.1.1 Infrastructuur beheren en aanpassen		
Motivatie	Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. In september 2018 is het Beheerplan Straatmeubilair door de gemeenteraad vastgesteld. Op basis van dit beheerplan worden de komende jaren structureel verschillende onderdelen van het straatmeubilair vernieuwd. Dit is noodzakelijk om de openbare ruimte functioneel op orde te houden. In 2019 is gestart met het vervangen van het eerste deel van de zeer gedateerde bewegwijzering. Voor 2020 staat de noodzakelijke 2^e vervangingsdeel ingepland.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	-€ 170.000	Incidenteel	Begroting 2019
	€ 170.000	Incidenteel	Begroting 2020
Toelichting financieel	De jaarlijkse vervangingskosten bedragen € 170.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de exploitatie. Het college komt jaarlijks met een bestedingsvoorstel.		

Voorstel 2020-803	Woningbouwprogramma 2020-2030 uitvoering versnellen		
Doelenboom	8.3.2 Meer perspectief op de woningmarkt creëren		
Motivat	In 2019 is een woningbouwprogramma gemaakt voor de periode 2020 - 2030. Omdat de woningnood hoog is, wordt de uitvoering versneld. Het idee is om in 5 jaar de hele opgave te bouwen.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2020
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2021
	€ 50.000	Incidenteel	Begroting 2022
Toelichting financieel	Om deze versnelling uit te voeren is het nodig uren projectleiding extra in te huren. Met een uitbreiding aan capaciteit in de projectleiding, is het mogelijk meerdere locaties tegelijk in ontwikkeling te nemen. En sneller tot realisatie te komen. Terugkijkend op de woningbouwproductie over langere termijn, is een gemiddelde van 30 woningen per jaar gerealiseerd. Vanwege de huidige urgente situatie op de woningmarkt, is er de wens dit te versnellen. Ook is er budget nodig voor plankosten, zoals planologie en stedenbouw, onderbouwing woningbouwprogramma, verkeer, milieu etc. Met name voor de projecten op gemeentelijke grond. De inzet van een budget van €50.000 per jaar voor de duur van 3 jaar, moet helpen om de woningbouw te versnellen. Op termijn komt dit bedrag weer terug naar de gemeente, bij de verkoop van de grond. Op deze manier gaan de kosten voor de baten uit.		

Voorstel 2020-804	Bij de stranden geen parkeerbelasting meer heffen		
Doelenboom	8.1.3 Mobiliteit reguleren		
Motivat	Conform het coalitieprogramma wordt voorgesteld betaald parkeren af te schaffen. Op basis van de opbrengst 2018 en het tarief 2019 betekent dit een inkomstenderving van ca. € 740.000.		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 740.000	Structureel	Begroting 2020 e.v.
Toelichting financieel			

Voorstel 2020-805	Voorlichtingscampagne om de auto te laten staan		
Doelenboom	8.1.3 Mobiliteit reguleren		
Indiener	CDA		
Motivat	Er zijn niet teveel mensen op Texel, of teveel auto's, maar vaak wel: teveel auto's op de weg. Dat voelt en merkt iedereen. Onze visie is: we moeten mensen uit de auto krijgen en: op de fiets, wandelend of kiezend voor Openbaar Vervoer. Wat de gemeente nu steeds doet is reageren op de drukke wegen (door te kiezen voor bijvoorbeeld het verbreden van wegen of het aanleggen van extra parkeerplaatsen). Maar er zou veel meer energie moeten worden gestopt in het verminderen van het autogebruik tijdens het verblijf van onze gasten. Dat verlicht parkeerdruk en vermindert slijtage aan wegen. Daarnaast, niet onbelangrijk, draagt het bij aan een betere beleving van Texel en aan de leefbaarheid. We willen een prikkelende voorlichtingsactie, dat mensen verleidt om de auto te laten staan. Om te gaan fietsen, wandelen of om gebruik te maken van de TexelHopper. We willen tevens een oproep doen om creatieve oplossingen te bedenken om het autogebruik te verminderen (carpoolen bij grote bungalowparken, systemen implementeren/bedenken die bussen voorrang geven op de weg).		
Financieel	Bedrag	Lasten	Dekking
	€ 10.000	Structureel	Begroting 2020 e.v.
Toelichting financieel	€ 10.000 structureel, Programmabegroting 2020 e.v. Toelichting: Na 3 jaar evalueren of de campagne effectief is geweest.		
Advies college	Het college adviseert om dit voorstel niet aan te nemen.		
Onderbouwing	Het college denkt dat een voorlichtingsactie pas zin heeft als er een goed alternatief voor de auto is zoals beter Openbaar Vervoer, goede fietspaden, goede parkeermogelijkheden voor zowel fiets als auto. Mensen moeten ook beloofd worden om de auto te laten staan. Kortom: het college staat achter het doel van het voorstel, maar ziet dit liever ingebed in een totaalpakket aan maatregelen.		

Investeringsvoorstel 2020-806		Parkeerterrein Vogelenzang herinrichten
Motivatie	Het college streeft naar verbetering van de parkeerfaciliteiten en het bieden van voldoende plaatsen. In Den Burg vervult het parkeerterrein de Vogelenzang een belangrijke functie voor bewoners en bezoekers. Juist om zoekgedrag op deze lastig bereikbare locatie te beperken, zal het college een voorstel aan de raad voorleggen om een dynamisch parkeersysteem voor deze locatie aan te bieden. Ook zal in overleg met belanghebbenden een herindeling van het terrein worden voorgesteld. Ongeacht de uitkomsten van het verkeerscirculatieplan acht het college dit parkeerterrein onmisbaar voor het centrum en de toeristische ontwikkeling en is de voorbereiding daarom opgestart. Het vergroten van de verkeersveiligheid en het verminderen van de verkeersbewegingen zijn hierbij het uitgangspunt.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 600.000	Kapitaallasten mobiliteit
	€ 50.000	Kapitaallasten mobiliteit
	€ 5.000	Begroting 2020 e.v.
Toelichting financieel	Gemeentewerken zal zoals aangekondigd in het college akkoord extra capaciteit inzetten om het plan op korte termijn te kunnen voorbereiden en in 2020 uit te voeren. De kosten voor herinrichting van de openbare ruimte zijn € 600.000 (afschrijving 40 jaar). De kosten voor het dynamisch parkeersysteem zijn € 50.000 (afschrijving 7 jaar). De jaarlijkse kosten voor onderhoud zijn € 5.000.	

Investeringsvoorstel 2020-807		Verhardingen rehabiliteren
Motivatie	Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. Van belang om goed te kunnen wonen en voor een goede bereikbaarheid is een goed onderhouden, toereikend en veilig wegen-, straten-, wandelpaden en fietspadennetwerk. In 2018 is door de gemeenteraad het Beheerplan Wegen vastgesteld. Een van de onderdelen daarin betreft het rehabiliteren (het vervangen) van verhardingen aan het eind van hun technische levensduur. De levensduur van een aantal verhardingen is verstreken. De onderhoudstoestand is dusdanig slecht, dat er gerehabiliteerd moet worden. Voor 2020 betreft dit een aantal voetpaden, de Vloedlijn in den Burg, de Nesweg en de Stolpweg.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 1.290.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	De afschrijvingstermijn 40 jaar. De totale kosten zijn geraamd op een bedrag van € 1.290.000 bestaande uit de volgende rehabilitaties: voetpaden € 70.000, Vloedlijn € 390.000, Nesweg € 480.000, Stolpweg € 350.000.	

Investeringsvoorstel 2020-808		Wegenverf door koudplast vervangen (2e tranche)
Motivatie	Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. In 2018 is door de gemeenteraad Beheerplan Wegen vastgesteld met daarin onder meer opgenomen het omzetten van de wegbelijning van verf in koudplast. Goed zichtbare belijning is van het grootste belang in verband met de nachtelijke duisternis op Texel. De gemeenteraad heeft hier ook met regelmaat op gewezen. Ook voor de verkeersveiligheid is goede belijning een 'must'. Het voorstel is om de uitvoering over drie jaar uit te smeren. In het eerste jaar (2019) is een aanzet gegeven om ca. 50% van het verf omte zetten in koudplast. In 2020 zal een tweede tranche plaatsvinden van ca. 25 %.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 87.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	Het aangevraagde budget is een incidenteel bedrag dat bovenop het reguliere onderhoudsbedrag komt. In het Beheerplan Wegen, dat in 2018 de gemeenteraad is aangeboden, is een compleet beeld weergegeven, inclusief een meerjarig financieel beeld. Afschrijvingstermijn 10 jaar.	

Investeringsvoorstel 2020-809		Postweg - Nieuwlanderweg reconstrueren	
Motivatie		Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. In 2018 is het Beheerplan Wegen vastgesteld door de gemeenteraad met daarin onder andere opgenomen de totale reconstructie van de Postweg/Nieuwlanderweg. Deze beide wegen vormen de belangrijkste noord-zuidverbinding op het eiland en is net als de Pontweg het drukst in de zomer. De Postweg ontsluit De Cocksdorp en de nabij gelegen recreatieparken en campings, waardoor deze route veel wordt gebruikt door recreatieverkeer. De gemiddelde intensiteit ligt hier in de drukste periode van het jaar rond de 7.000 motorvoertuigen per etmaal. De Postweg/Nieuwlanderweg is gecategoriseerd als een gebiedsontsluitingsweg. Het huidige wegbreedte is ca. 5 m met aan weersijden een smalle berm. Dit leidt tot passeerproblemen bij het vracht- en het landbouwverkeer. Daarnaast bieden de huidige bermen geen veilige opvangplaats. De huidige weginrichting voldoet niet aan de richtlijnen van het CROW voor een verkeersveilige inrichting van de weg. In het door de gemeenteraad in 2019 vastgestelde Categoriseringsplan is aangegeven dat beide wegen ingericht worden als een 80-min weg.	
Financieel		Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
		€ 7.000.000	Begroting 2020
Toelichting financieel		In het Beheerplan Wegen is een totaal bedrag opgenomen van € 14 miljoen voor de complete reconstructie van deze wegen. Voor 2018 heeft de gemeenteraad € 200.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van dit project. Hierin zit onder andere de studiefase waarin ondermeer onderzocht wordt de wijze van uitvoering en de tijdsfasering. Voor dit moment wordt er van uitgegaan dat het project in twee fasen uitgevoerd wordt. De gevraagde € 7 miljoen betreft derhalve de eerste fase. De afschrijvingstermijn bedraagt 40 jaar. Het gevraagde krediet betreffen de nettokosten van dit deel van het project. Aan de provincie zal om een bijdrage gevraagd worden van € 1,95 miljoen in het kader van subsidie "Kleine Infrastructuur".	

Investeringsvoorstel 2020-810		Gladheidsbestrijding aanpassen van curatief naar preventief
Motivat	Sinds jaar en dag wordt op Texel de gladheid bestreden door middel van curatief strooien met droogzout. De gladheidsbestrijding wordt uitgevoerd door de afdeling Gemeentewerken van Texel met inzet van eigen strooimachines, sneeuwplougen, tractie en personeel. De sterke wens is, om slagvaardig te kunnen blijven optreden, om de gladheidsbestrijding in eigen beheer van Gemeentewerken te houden. 'Voorkomen is beter dan genezen'. Met preventief strooien wordt gladheid voorkomen en met curatief strooien wordt de gladheid bestreden. In het wettelijk kader sluit preventief strooien beter aan bij datgene wat van een wegbeheerder wordt verwacht. Er wordt geadviseerd om over te gaan naar preventief strooien door middel van natzout, primair voor het vergroten van de veiligheid, waarbij de volgende voordelen gelden: • Veiligheid is beter geborgd door middel van preventief strooien • Betere invulling van de verantwoordelijkheid als wegbeheerder • Lagere milieubelasting • Rust in de organisatie • Economische reden 80 % van de gemeenten strooit reeds preventief. Door het natzoutstrooien wordt per strooiactie minder droogzout gebruikt hetgeen het milieu ten goede komt. Daarnaast verwaait er geen strooizout meer, zodat de bermen van de wegen en de fietspaden meer verschoont blijven van zout. Op termijn wordt een besparing van droogzout verwacht, ondanks de toename van de strooiacties door preventief strooien. Daarnaast kan tijdens preventief strooien sneller worden gereden, zodat de duur van een strooiactie verkort wordt. Daarnaast is voor het creëren van meer veiligheid, het opstarten van een snelle route 5, een fietspadroute voor de fietspaden boven de lijn Den Burg - De Koog noodzakelijk. De genoemde fietspaden worden alleen in de dagdienst gestrooid en alleen in het weekend bij calamiteiten (sneeuw). Gezien steeds meer forenzen en scholieren zich verplaatsen op e-bikes, snelle e-bikes, snorfietsen en scooters, is een veilig netwerk cruciaal. In de bestaande situatie wordt niet of te laat gestrooid, hetgeen beide niet wenselijk is. De investering in nieuw gladheidsbestrijdingsmaterieel, in de menginstallatie en voor een klein deel in tractie, ligt rond de €300.000 (exclusief btw), afhankelijk van de keuzes in materieel.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 300.000	Begroting 2020
	€ 12.000	Begroting 2020
	€ 5.000	Begroting 2020 e.v.
	€ 30.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	De benodigde investeringen om natzoutstrooien mogelijk te maken, inclusief de beheerskosten per jaar voor het strooi management en de kosten voor het begeleiden van het aanbestedingstraject zien er als volgt uit: Omschrijving Nieuw gladheidsbestrijdingsmaterieel, inclusief kleine aanpassingen aan de bestaande tractie € 245.000 exclusief b.t.w Menginstallatie en opslagcapaciteit voor € 55.000 exclusief b.t.w Jaarlijkse kosten voor strooi management € 5.000 exclusief b.t.w Eenmalige kosten voor het begeleiden van een aanbesteding voor gladheidsbestrijdingsmaterieel € 12.000 exclusief b.t.w De genoemde investeringen in gladheidsbestrijdingsmaterieel, de meng installatie en een klein deel in de tractie worden in 10 jaar afgeschreven. Voor een deel betreft dit vervanging van strooimachines die economisch afgeschreven zijn en voor een ander deel betreft het vervanging met een gedeeltelijke versnelde afschrijving van het bestaande materieel, versneld afschrijven kost incidenteel maximaal € 30.000, afhankelijk van een mogelijke verkoopwaarde. Het voor vervanging zoutstrooier opgenomen bedrag vervalt, wanneer er in nieuw gladheidsmaterieel wordt geïnvesteerd. Het is dus het één of het ander. Afhankelijk van de besluitvorming zal de begroting worden aangepast.	

Investeringsvoorstel 2020-811		Duiker Eierlands kanaal vervangen
Motivatie	Waterbeheer is voor Texel in het algemeen van groot belang en voor de landbouwsector in het bijzonder. Klimaatadaptatie vraagt daarom ook van Texel de nodige aandacht. De grote duiker onder de Slufterweg, in het Eierlands kanaal, dient vervangen te worden. De nieuwe duiker wordt langer waardoor er een bredere berm gemaakt kan worden wat bevorderlijk voor de rijbaan is.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 110.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	De gemeente heeft een groot aantal duikers in beheer. Voor vervanging van en onderhoud aan de meeste duikers is structureel geld beschikbaar vanuit het GRP (55% REF en 45% Algemene middelen). Voor enkele duikers zit het vervangingsbudget niet in het reguliere budget opgenomen omdat deze kosten, € 100.000 of meer, het reguliere budget onevenredig hoog zou houden. Vastgesteld is dat voor deze grotere duikers apart krediet gevraagd wordt. Uitvoering aan de Bernse brug in de Slufterweg is hier het eerste voorbeeld van. Afschrijvingstermijn 40 jaar.	

Investeringsvoorstel 2020-812		Algemene Begraafplaats Den Burg herinrichten
Motivatie	Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. In 2018 is het Beheerplan Wegen vastgesteld met daarin een voorstel voor de herinrichting van de Algemene Begraafplaats in Den Burg in 2020. De inrichting van de algemene begraafplaats is gedateerd en heeft niet meer het aanblik wat hoort bij een gedenkplaats. Een groot deel van de paden zijn grindpaden. Deze zijn slecht te gebruiken door onder meer rolstoelgebruikers. Daarnaast is het dagelijks onderhoud voor wat betreft onkruidbeheersing zeer lastig uit te voeren. Het openbaar groen heeft geen representatieve uitstraling meer. De revitalisering bestaat uit het wijzigen van de grindpaden in een type verharding wat voor alle bezoekers van de begraafplaats goed te gebruiken en goed te onderhouden is, plus het opnieuw inrichten van de groenvoorzieningen. De huidige bomenstructuur blijft gehandhaafd. Zo houden we het groenonderhoud betaalbaar en maken we ook van de begraafplaats weer een plek om te genieten van de rust en een plek om onze geschiedenis te eren.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 140.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	Het aangevraagde budget is € 10.000 hoger dan het bedrag in het Beheerplan Wegen ten gevolge van fikse prijsstijgingen in de sector GWW over de afgelopen twee jaar. Bij de vaststelling van de grafrechten zal bezien worden of een verrekening van de kosten haalbaar is.	

Investeringsvoorstel 2020-813		Trompstraat - Buurtje herinrichting
Motivatie	Besluitvorming op basis van Amendement 19-09-2018 Jaarlijks besluit vanuit beheerplannen. In het collegeprogramma wordt een inhaalslag in het wegenonderhoud aangekondigd. In 2018 is het Beheerplan Wegen door de gemeenteraad vastgesteld met daarin het voorstel voor de herinrichting van de Trompstraat en 't Buurtje in 2020. Deze beide straten zijn twee woonstraten in Oudeschild. De weginrichting is gedateerd en voldoet niet meer aan de huidige richtlijnen van het CROW. Met name de 30-km maatregel wordt door de huidige weginrichting niet ondersteund. Daarnaast is het bestratingsmateriaal versleten. Om de verkeersveiligheid op deze beide wegen te verhogen is een herichting noodzakelijk. Het werk kan uitgevoerd worden in combinatie met riool- en wegonderhoud.	
Financieel	Bedrag investering (excl. BTW)	Dekking
	€ 390.000	Begroting 2020
Toelichting financieel	Dit project is opgenomen in het door de gemeenteraad vastgestelde Beheerplan Wegen. Het gevraagde krediet ad € 390.000 is hoger dan het bedrag genoemd in het Beheerplan Wegen ten gevolge van fikse prijsstijgingen in de sector GWW. Het gevraagde budget betreft de kosten voor de herinrichting. Aan de provincie zal om een bijdrage van € 195.000 gevraagd worden in het van kader van "Subsidie Kleine Infrastructuur Noord-Holland".	

1B - Financiële vertaling voorstellen 2020

Voorstel nummer	Nummer doelenboom	Voorstel	Incidenteel	Structureel	Opmerkingen
		Programma 1			
101	1.1.5.32	Bouwvergunningen digitaliseren	25.000 25.000		Begroting 2020 Begroting 2021
102	1.1.4.7	Welkom op Texel! (Niet akkoord € 10.000 I)		7.500	Raadsvoorstel College gedeeltelijk akkoord
		Programma 2			
201	2.2.8.6	(Boven)regionale samenwerking professionaliseren	100.000		Dekking reserve sociaal domein
202	2.5.2.13	Transformatie opdracht Sociaal Team borgen		156.000	
203	2.2.5.10	Dilemma-reserve Sociaal Domein inzetten (€ 50.000 S)			Raadsvoorstel College niet akkoord
		Programma 3			
301	3.1.2.1	Toeristische visie uitwerken	90.000 60.000		Begroting 2020 Begroting 2021
302	3.1.2.11	Contract STIFT verlengen		0	
303	3.3.1.12	Groenvoorziening vervangen	75.000		Afspraak begroting 2019
		Programma 4			
401	4.1.3.8	Activiteiten uit de retailvisie oppakken	50.000		
		Programma 5			
		Geen voorstellen.			
		Programma 6			
601	6.1.2.12	Gemeente regelt zelf het onderhoud van schapenboeten (i.p.v. subsidie) (€ 67.000 S)			Raadsvoorstel College niet akkoord
		Programma 7			
701	7.1.2.23	Grondstoffenbeleid evalueren	25.000		
702	7.2.1.15	Voor energietransitie, circulaire economie en klimaatadaptatie personeel inzetten	180.000		Begroting 2020
703	7.1.2.24	Het gratis aanleveren van grofvuil voor particulieren stoppen		-100.000 100.000	Lagere kosten Minder inkomsten door lagere afval- stoffen-heffing
704	7.1.2.25	Watertappunten in alle dorpen plaatsen		15.000	Raadsvoorstel College akkoord
705	7.1.2.26	Watertappunten op alle basisscholen realiseren (€ 5.000 I)			Raadsvoorstel College niet akkoord

		Programma 8			
801	8.1.1.41	Van 'grijs' naar 'groen' omzetten	15.000		Afspraak begroting 2019
802	8.1.1.38	Straatmeubilair vervangen	170.000		Afspraak begroting 2019
803	8.3.2.3	Woningbouwprogramma 2020-2030 uitvoering versnellen	50.000 50.000 50.000		Begroting 2020 Begroting 2021 Begroting 2022
804	8.1.3.11	Bij de stranden geen parkeerbelasting meer heffen		740.000	
805	8.1.3.12	Voorlichtingscampagne om de auto te laten staan (€ 10.000 S)			Raadsvoorstel College niet akkoord
Totaal			965.000	918.500	

Totaal fase 1	
Incidenteel 2020	780.000
Dekking begroting 2019	-260.000
Dekking reserve sociaal domein	<u>-100.000</u>
	420.000
Incidenteel 2021	135.000
Incidenteel 2022	50.000
Totaal incidenteel 2020, 2021 en 2022	965.000
Structureel	918.500

Hoofdstuk 2 - Meerjarenraming 2020-2023

Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
1	Begrotingssaldo	626	155	-26	213
2	Algemene uitkering gebaseerd op Septembecirculaire 2018	487	230	303	216
3	Raadsbesluiten 2020-2023	-131	-411	-64	-39
4	Afkoopsom exploitatie haven Oudeschild	-900	0	0	0
5	Autonome ontwikkeling personeelsbegroting	-900	0	0	0
6	Indexering bijdragen verbonden partijen, BCF subsidies, subsidie VVV en budgetten	-692	0	0	0
Programmabegroting 2020 Fase I					
7	Kapitaal- en exploitatiekosten investeringsvoorstellen 2020 e.v.	-366	0	0	0
8	Voorstellen programmabegroting 2020	-919	0	0	0
9	Structureel voordeel/nadeel op basis van analyse Programmarekening 2018	PM			
10	Dekkingsvoorstellen	2.950			
	Totaal	155	-26	213	390

Afhankelijk de uitkomst van de mei- en septembecirculaire 2019 komt het college in fase 2 van de programmabegroting 2020 met nadere dekkingsvoorstellen teneinde te komen tot een sluitende meerjarenbegroting 2020-2023.

Toelichting

- De begroting 2019 sluit met een structureel overschot van € 626.000. Dit bedrag is in 2019 eenmalig in de algemene reserve gestort.
- De mutaties van de algemene uitkering zijn (nog) gebaseerd op de septembecirculaire 2018.
- Het gaat om de volgende raadsbesluiten:
Terugverdieneffect ICT investeringen (2020 15.000 en 2021 18.000), buurtschap de tuunen (2020 -/-18.000), herinrichting Den Burg Zuid (2020 -/- 80.000), Van grijs naar groen (2022 15.000), wifi op de haven Oudeschild (2020 -/- 3.000), walstroom op de haven Oudeschild (2020 -/- 40.000), meerjarige wegbeheersplan 2021-2023 (2021 -/-429.000, 2022 -/-79.000, 2023 -/-39.000), praktijkondersteuner huisartsen (2020 125.000), uitbreiding formatie griffie (2020 -/-40.000), positieve zienswijze raad februari uitvoering taken GGD (2020 -/-40.000), veilig thuis vanaf 2020 (2020 -/- 55.000) en huurovereenkomst Vang (2020 5.000).
- Mogelijk wordt het contract voor de jaarlijkse exploitatievergoeding van Rijkswaterstaat voor de haven Oudeschild in 2020 afgekocht. Op basis van de huidige gegevens betekent dit een structurele extra last van € 900.000 om zorg te dragen dat de afkoopsom voldoende wordt opgebouwd om te voorzien in de exploitatie van de haven.
- Zonder uitbreidingen van de formatie ontwikkelen de werkgeverslasten zich door autonome ontwikkelingen buiten de invloedssfeer van de gemeente. Voor 2020 is dat voor C.A.O. ontwikkelingen € 600.000 (o.a. 3 % van loonsom + periodieken) en voor de pensioensbijdragen € 150.000 (1,5% van 60% van loonsom). Daarnaast zijn de vergoedingen voor raadsleden en wethouders veranderd: € 100.000. Tot slot leiden enkele vaststellingsovereenkomsten tot een stijging van € 50.000.
- Voor de indexering bijdragen Gemeenschappelijke Regelingen (RUD, GGD, de Wadden, RHCA en de Veiligheidsregio) is € 78.000 (2,8%) opgenomen. De indexering voor de Beleidsgestuurde Contract Financiering en de bijdrage VVV is conform raadsbesluit € 34.000 op basis van 2%. Daarnaast is met € 580.000 gerekend voor de indexering van de gemeentelijke budgetten (2%).
- Voor een specificatie wordt u verwezen naar hoofdstuk 5 investeringsplan 2020 van deze begroting.
- Voor een specificatie wordt u verwezen naar hoofdstuk 1b voorstellen programmabegroting.
- Zodra de analyse van de programmajaarrekening gemaakt is kan mogelijk een bedrag (negatief/postitief) meegenomen worden.

10. Het college stelt de volgende dekkingsvoorstellen voor om te komen tot een sluitende begroting:
Loslaten van het 7 nachten maximum voor de toeristenbelasting (€ 750.000), verhogen van de toeristenbelasting met € 0,40 naar € 2,25 (€ 1.360.000), prijs alle Texelvignetten verhogen met € 5 (€ 840.000).

Hoofdstuk 3 - Overzicht incidentele baten en lasten en stand algemene reserve

Incidentele lasten

	Besluitvorming	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
1	Raad 13-11-2018	IJslandse aanpak (programma-begroting fase 2)		80.000	80.000		
2	B&W 04-09-2018	Actualisatie begroting Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) 2019		24.656	22.696	19.733	
3	Raad 13-11-2018	Incidentele dekking personeel gemeentewinkel (zie ook voorstel 103 programmabegroting 2019)			60.000		
4	Raad 21-03-2018	Veilig thuis	71.982				
5		Verhoging vergoeding/salarissen raad/wethouders	100.000				
6	B&W 05-02-2019	Lustrumherdenking		50.000			
7	B&W 12-02-2019	Wegencategoriseringsplan	270.000				
8		Voorstellen programmabegroting 2020-2023		520.000	135.000	50.000	
9		Voorstel 2020-809 (investeringsplan) Gladheidbestrijding van curatief naar preventief		30.000			
		Totaal incidentele lasten	441.982	704.656	297.696	69.733	0

Incidentele baten

	Besluitvorming	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
		Totaal incidentele baten	0	0	0	0	0

Saldo

	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
	Saldo voordeel (-) resp. nadeel (+)	441.982	704.656	297.696	69.733	0

Dekking

	Besluitvorming	Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
10	Diversen	Dekking algemene reserve	-/-171.982	-/-524.656	-/-217.696	-/-69.733	0
11		Dekking sociaal domein: IJslandse aanpak (Voorstel fase 2, programmabegroting 2019) (Boven) regionale samenwerking professionaliseren (programmabegroting 2020)		-/- 80.000 -/- 100.000	-/-80.000		0
12		Dekking mobiliteitsfonds	-/-270.000				
		Saldo incidentele baten en lasten	0	0	0	0	0

Toelichting

- 1) Het gaat hier kosten voor implementatie IJslandse aanpak. 3 jaar lang € 80.000 (2019-2021).
- 2) Voor de financiering van het masterplan ICT van de Regionale Uitvoerings Dienst zijn extra middelen noodzakelijk. Het algemeen bestuur van de RUD heeft dit besluit op 13 december 2017 genomen.
- 3) Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar voorstel 2019-103 van de programmabegroting 2019.
- 4) De GGD vraagt vanaf 2019 voor de uitvoering van veilig thuis meer middelen. Voor het jaar 2019 is dat € 71.982 en vanaf 2020 € 55.262 (zie meerjarenraming 2020-2023).
- 5) De vergoedingen/salarissen van raadsleden/wethouders zijn vanaf 2018 structureel verhoogd. In 2018 zijn gemeenten hiervoor gecompenseerd via de algemene uitkering. In 2019 worden deze kosten gedekt uit de algemene reserve en vanaf 2020 in de begroting opgenomen (zie meerjarenraming 2020-2023, component autonome personeelsontwikkeling).
- 6) Iedere 5 jaar wordt er een lustrumherdenking 4 en 5 mei gehouden. Er vinden uitgebreide activiteiten plaats die door de gemeente worden georganiseerd. Het 4 en 5 mei comité heeft een programma en budget samengesteld. De kosten bedragen naar verwachting € 50.000.
- 7) In 2019 is € 270.000 beschikbaar gesteld voor bebording en belijning wegcategoriseringsplan Texel 2019. De kosten voor het aanleggen van andere drempels en plateau's in het buitengebied worden meegenomen bij de rehabilitaties en reconstructies van de betreffende wegen in de komende jaren.
- 8) Voor een specificatie wordt u verwezen naar hoofdstuk 1B financiële vertaling voorstellen programmabegroting 2020 fase 1.
- 9) Het gaat hier om de versnelde afschrijving van bestaand materieel (curatief). De boekwaarde bedraagt € 30.000. Mogelijk valt dit bedrag lager uit door verkoop te zijner tijd.
- 10) Over de jaren 2019-2023 wordt € 928.805 onttrokken uit de algemene reserve. Met een onttrekking van € 127.085 is reeds rekening gehouden in de programmabegroting 2019. Per saldo dus een extra onttrekking ten opzichte van de programmabegroting 2019 van € 801.720 .
- 11) Dekking uit de reserve sociaal domein voor tranche 2 en 3 voor de implementatie IJslandse aanpak (160.000) 2020-2021 en voorstel (Boven) regionale samenwerking professionaliseren (€ 100.000)
- 12) De kosten voor bebording en belijning wegcategoriseringsplan Texel 2019 van € 270.000 worden gedekt uit het mobiliteitsfonds. De kosten voor het aanleggen van andere drempels en plateau's in het buitengebied worden meegenomen bij de rehabilitaties en reconstructies van de betreffende wegen in de komende jaren.

Stand en mutaties algemene reserve

Stand algemene reserve per programmabegroting 2019		3.192.904
Dekking 2019	-/- 171.982	
Dekking 2020-2023	-/- 812.085	
Reeds rekening gehouden programmabegroting 2019: extra kosten RUD (67.085) 2020-2022 en personeel gemeentewinkel (€ 60.000) 2021	<u>127.085</u>	
Pers saldo t.o.v. programmabegroting 2019		-/- 856.982
Stand algemene reserve per programmabegroting 2020 fase 1		2.335.922

Dit is € 335.992 boven de afgesproken ondergrens van € 2.000.000.

Tussenstand mobiliteitsfonds

Stand mobiliteitsfonds per 1 maart 2019		1.059.388
Mutatie voorstellen programmabegroting 2020 fase 1	-/- 270.000	
Begrote mutatie 2018 (komt via jaarrekening 2018)	<u>854.739</u>	584.739
Verwachte tussenstand per programmabegroting 2020 fase 1		1.644.127

Tussenstand reserve sociaal domein

Stand reserve sociaal domein per 1 maart 2019		2.242.465
Mutatie voorstellen programmabegroting 2020 fase 1	-/- 260.000	
Begrote mutatie 2018 (komt via jaarrekening 2018)	<u>-/-1.020.687</u>	-/-1.280.687
Verwachte tussenstand per programmabegroting 2020 fase 1		961.778

Hoofdstuk 4 - Paragrafen

Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht.

De programma's gaan over de maatschappelijk te bereiken doelen. De paragrafen geven informatie over de financiële positie op de korte en langere termijn en bedrijfsvoeringaspecten in het algemeen voor de gehele organisatie.

Als er voor een onderwerp een aparte nota bestaat, blijft de paragraaf beperkt tot een korte beschrijving van de stand van zaken. Als een actuele nota ontbreekt is de paragraaf uitgebreider.

Behalve de paragraaf Sociaal Domein zijn de onderstaande paragrafen volgens artikel 9 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht.

De paragrafen zijn:

Paragraaf A	Verbonden partijen	(volgt in fase 2)
Paragraaf B	Sociaal Domein	
Paragraaf C	Onderhoud openbare ruimte en gebouwen	
Paragraaf D	Bedrijfsvoering	(volgt in fase 2)
Paragraaf E	Grondbeleid	(volgt in fase 2)
Paragraaf F	Financiering	
Paragraaf G	Lokale lasten	
Paragraaf H	Weerstandsvermogen	(volgt in fase 2)

PARAGRAAF B SOCIAAL DOMEIN

Voorgesteld wordt om vanaf de programmabegroting 2020 niet langer te werken met een aparte paragraaf sociaal domein.

Met de transities van het sociaal domein in 2015 is deze paragraaf ingevoerd. Het bood daarmee de mogelijkheid om, naast de inhoudelijke ontwikkelingen in het programma, expliciet aandacht te hebben voor de organisatorische en financiële kant van het sociaal domein. In de paragraaf werd daarom ingegaan op de interne organisatie, de (boven)regionale samenwerking, de gezamenlijke inkoop van hulp en ondersteuning en de risico's. Daarnaast bood de paragraaf ruimte om de financiën van het sociaal domein toe te lichten: tot 2019 ontving de gemeente de middelen in een aparte integratie-uitkering van het rijk. Hierdoor waren de inkomsten goed te monitoren en kon de gemeente deze afzetten tegen de uitgaven. Deze systematiek maakte dat tekorten of overschotten op het budget sociaal domein gemonitord konden worden. De paragraaf was ook een goed instrument om de ontwikkeling van de ingestelde bestemmingsreserve sociaal domein te volgen. De paragraaf was daarmee een effectief instrument om de gemeenteraad periodiek over het sociaal domein te informeren.

Inmiddels zijn we ruim 4 jaar verder, hebben de nieuwe taken hun beslag gekregen en is er inzicht in en grip op de financiën. Dit maakt dat de nut en noodzaak van een aparte paragraaf opnieuw tegen het licht kan worden gehouden.

Naar aanleiding daarvan is het voorstel om de paragraaf sociaal domein niet langer op te nemen in de programmabegroting. De volgende redenen liggen hieraan ten grondslag:

- In programma 2 (Zorg voor elkaar, veiligheid op orde) is voldoende ruimte om de maatschappelijke ontwikkelingen en doelen binnen het sociaal domein een plek te geven.
- Ook de wijze waarop de gemeente dat doet, is onderdeel van programma 2
- De samenwerking in het sociaal domein is bestendigd en hoeft daarom niet steeds opnieuw opgenomen te worden in de begroting of andere Planning & Control-documenten
- De belangrijkste risico's in het sociaal domein zijn onderdeel van paragraaf H (weerstandsvermogen), waardoor een aparte risicoparagraaf voor het sociaal domein niet meer nodig is
- De financiële middelen voor het sociaal domein zitten vanaf 2019 niet langer een aparte integratie-uitkering, maar maken deel uit van de algemene middelen. Dit maakt dat het niet langer te monitoren is hoe de uitgaven van Texel zich verhouden tot de inkomsten. De begroting wordt vanaf 2019 gebaseerd op de verwachte lasten. Deze worden regulier met de jaarrekening verantwoord, waardoor het dubbelop is om deze apart in de paragraaf te benoemen
- Eventuele tekorten binnen het sociaal domein (ten opzichte van de begroting) worden daarmee onderdeel van het totaal financiële resultaat van de gemeente.
- Als daar aanleiding voor is, kan de raad altijd tussentijds informatie krijgen over relevante ontwikkelingen in het sociaal domein. Zowel inhoudelijk, financieel als organisatorisch. Bijvoorbeeld via een raadsinformatiebrief.

Reserve sociaal domein

In 2015 is een egaliseriereserve sociaal domein ingesteld. Deze heeft als doel overschotten dan wel tekorten binnen het sociaal domein op te vangen door de jaren heen. Hiermee heeft het financiële resultaat van het sociaal domein geen direct invloed op het financiële resultaat van de gemeente.

De reserve sociaal domein is met de begroting 2019 bestemd voor de uitvoering van de transformatieopgaven in het sociaal domein, en wordt niet langer ingezet als egaliseriereserve. In 2019 worden onder andere projectkosten ten behoeve van beter passende dagbesteding en praktijkondersteuner huisarts jeugd-GGZ hieruit bekostigd.

Belangrijkste reden voor de aanpassing van de reserve is dat met ingang van 2019 het grootste deel van de inkomsten voor het sociaal domein via de algemene uitkering binnen komen, en daarmee niet langer apart inzichtelijk zijn.

Omdat de reserve niet langer dienst doet als egaliseriereserve maar als bestemmingsreserve, en het resultaat van het sociaal domein onderdeel is van het gemeentelijke resultaat, kan de vraag worden gesteld of de reserve nog in stand gehouden moet worden. Indien wordt besloten tot opheffing van de reserve zullen voorstellen ten behoeve van de transformatie uit de algemene middelen/reserve bekostigd worden. In dat geval is het niet nodig een aparte bestemmingsreserve sociaal domein in stand te houden.

Een kanttekening hierbij is dat voorstellen voor het sociaal domein afgewogen moeten worden tegen voorstellen op andere gebieden (zoals bv. wegen, haven, etc.). Omdat de argumentatie in deze verschillende voorstellen ook heel verschillend van aard zijn, kan het lastig zijn hier een goede afweging in te maken waarbij de domeinen voldoende tot hun recht komen. Dit kan een reden zijn om de reserve sociaal domein voorlopig als bestemmingsreserve in stand te houden.

Geadviseerd wordt om bij de behandeling van de begroting 2020 fase 1 een uitspraak te doen over het al dan niet in stand houden van de reserve sociaal domein.

PARAGRAAF C

ONDERHOUD OPENBARE RUIMTE EN GEBOUWEN

Inleiding

De staat waarin de openbare ruimte verkeert, is van groot belang voor Texel, niet alleen voor de leefbaarheid voor haar bewoners maar ook voor de economie van het eiland. Met het onderhoud en beheer van de kapitaalgoederen is een substantieel bedrag gemoeid. Deze paragraaf geeft meer inzicht in omvang van de uitgaven en besteding. De kapitaalgoederen zijn verdeeld in vier categorieën: de openbare ruimte, sportaccommodaties, havens, en gebouwen & terreinen.

Texel Beheer

Een groot deel van de openbare ruimte van Texel is in beheer bij derde partijen. Het betreft de stranden, duinen en dijken, en fietspaden, parkeerterreinen en wegen van Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, Provincie, Rijkswaterstaat en het Hoogheemraadschap Noorderkwartier.

De staat van deze ruimte is van groot belang voor Texel, niet alleen voor haar veiligheid maar ook haar economie. Reden genoeg om als bestuur van Texel goed en intensief samen te werken met deze partijen. Een bedreiging bij die samenwerking is dat betrokken partijen een steeds grotere afstand krijgen ten opzichte van Texel. Daarmee komt met name het economisch belang en de leefbaarheid voor onze burgers in het gedrang.

Voor de gezamenlijke wadden heeft Texel in 2019 een belangrijke rol gespeeld ten tijde van de ramp met het containerschip. Deze lijn van samenwerking zullen we vasthouden.

Openbare Ruimte

Tot de kapitaalgoederen in de openbare ruimte rekenen we de Wegen-Straten-Pleinen, de civiele kunstwerken, de openbare verlichting, riool en water, en het groen, maar ook de havens, de sportaccommodaties en gebouwen & terreinen. Voor onderhoud van de kapitaalgoederen hebben we een budget opgenomen van circa €12 miljoen in de programma's 1, 2, 3, 4, 7 en 8. Voor de overzichtelijkheid en sturing is het gewenst om de budgetten over een kleiner aantal programma's te verdelen. Daarvoor zullen we in 2019 een nader voorstel uitwerken in overleg met de raad.

Onderhoud bestaat uit dagelijks onderhoud, groot onderhoud, rehabilitatie en reconstructie. Daarnaast vindt u in deze begroting de areaaluitbreidingen met als grootste de Tuunen.

Beleidskader

In 2016 heeft de raad de kader stellende nota Integraal Beheer van de Openbare Ruimte vastgesteld. De kwaliteit van de openbare ruimte is vastgesteld op (beeld-)kwaliteitsniveau B (op basis van de CROW-normstelling). Dit met uitzondering van de centra en begraafplaatsen, waarvoor kwaliteitsniveau A geldt. De IBOR-nota vormt de basis van de begrote budgetten. In 2016 werd vastgesteld dat het budget toereikend is voor de gevraagde norm op twee voorwaarden:

- er moet tijdig worden geïnvesteerd om achterstand in onderhoud te voorkomen
- de budgetten moeten worden geïndexeerd

Inmiddels heeft de Raad alle beheer- en investeringsplannen vastgesteld behalve het beheer- en investeringsplan van de haven. Dat plan zal het college eind 2019 aan de raad voorleggen. Mocht het plan eerder gereed zijn dan kan het nog worden meegenomen in de begroting 2020.

Onderstaand overzicht geeft aan wanneer welk beheerplan is/wordt vastgesteld en wanneer het betreffende plan weer wordt geactualiseerd.

Plan	Vastgesteld	Evaluatie
Beleidsplan openbare verlichting	2012	2018
Strandnota	2009	2019
Grondstoffennota	2014	2020
Nota kunstwerken	2016	2021
Gemeentelijk rioleringsplan	2017	2021
Gemeentelijk Speelplan	2017	2021
Rationeel Gebouwenbeheer	2017	2022
Gemeentelijk Beheerplan Wegen	2018	2022
Gemeentelijk Groenplan	2018	2023
Gemeentelijk Straatmeubilair	2018	2024
Haven Investerings- en Beheerplan	2020	2025

Om onze middelen zo optimaal mogelijk te kunnen inzetten monitoren we de staat van onderhoud en houden we schouwen met de dorpscommissies. Bij het maken van keuzes zullen we meer en meer risico gestuurd gaan werken.

Sinds 2016 heeft er geen indexering van de kosten plaatsgevonden. Dit leidt tot knelpunten zeker nu de bouwmarkt een zeer forse kostprijsontwikkeling laat zien. Daarom zullen we in 2020 de begroting wel moeten indexeren. Dit bedrag moet worden verwerkt in de afzonderlijke programma's. Zonder indexering zullen alle beheerplannen moeten worden bijgewerkt en opnieuw moeten worden vastgesteld.

Jaarprogramma Openbare Ruimte 2020

Sinds 2018 wordt er ambtelijk gewerkt met een Jaarprogramma Openbare Ruimte. Dit is een integraal uitvoeringsprogramma, waarin voor het betreffende jaar alle werkzaamheden in de openbare ruimte worden beschreven; inclusief de nieuwbouw projecten (die leiden tot een areaaluitbreiding openbare ruimte). Het concept-JOR 2020 ligt ten grondslag aan de begroting fase 1. Nadat de raad over fase 1 heeft besloten zal er een JOR 2020 worden opgesteld, die als bijlage ter informatie aan de raad wordt aangeboden bij de behandeling van de begroting 2020 fase 2. En waar nodig wordt de JOR 2020 vervolgens aangepast aan de besluiten over de begroting 2020.

De prioriteit in het JOR ligt bij het aanpakken van die beheeronderdelen die onderhoudsachterstanden hebben. Afstemming met andere werkvelden is daarbij belangrijk om kostenbesparing te realiseren en de dorpen bereikbaar te houden.

Areaal uitbreidingen

In 2019 is het te beheren areaal gewijzigd. Dat leidt tot de volgende aanpassingen in volume en budget:

- De Tuunen
- Den Burg Centrum
- Den Burg Zuid
- De Brink
- Het landje van Pelgrim

Behoudens het Landje van Pelgrim zijn van de andere ontwikkelingsprojecten raadsbesluiten genomen omtrent het aanpassen van de beheerbudgetten.

Wegen, Straten en Pleinen

Beheerplan Wegen

In 2018 heeft de raad het Beheerplan Wegen alsmede het Beheerplan Straatmeubilair - inclusief een volledige vervanging van de bewegwijzering - vastgesteld. Met dit plan kunnen we de achterstand in het onderhoud op onze wegen inlopen. In 2016 heeft de gemeenteraad het Actieplan Mobiliteit vastgesteld met daarin opgenomen de bermverharding.

Tegelijkertijd wordt - door de grote werken die momenteel op het eiland worden uitgevoerd door de provincie en het HHNK - er op plekken forse schade veroorzaakt aan de wegen. De gemeente zal beide partijen daar financieel op aanspreken.

De financiële consequenties

In totaal zijn voor de beheerplannen samenvattend de volgende budgetten nodig voor de komende 5 jaar. Jaarlijks zullen aan de raad voorstellen worden gedaan betreffende Wegen, Meubilair en Groen welke uitgaven begroot worden om zodoende het noodzakelijk budget beschikbaar te krijgen.

	2020	2021	2022	2023	2024
Wegen	1.039.000	1.039.000	1.039.000	1.039.000	1.039.000
Meubilair	170.000	170.000	170.000	170.000	170.000
Groen	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000
Bermverharding	233.000	233.000	233.000	233.000	233.000
(tot en met 2024)					
Gladheidsbestrijding	300.000				

In 2019 is gestart met de voorbereiding van de meest ingrijpende reconstructie: de weg Den Burg - De Cocksdorp. Het college heeft daartoe een plan van aanpak voorgelegd aan de raad. De projectorganisatie is ingericht en in 2020 verwachten we de eerste zichtbare stappen te zetten om tot uitvoering te komen. Het wegcategoriseringsplan - vastgesteld in 2019 - geeft aan dat de gemeente geen 'forse' weg qua beeld wil realiseren. Maar een 80 km weg met een Texels formaat.

Vertaling in de begroting 2020

In programma 8 is een bedrag begroot van € 9.092.000 voor de uitvoering van de Beheerplannen Wegen. Het grootste deel van dit bedrag is nodig voor de totale reconstructie van de Nieuwlandeweg/Postweg. Bij de nadere plan uitwerking zal blijken in hoeverre het oorspronkelijk maximaal begrote bedrag nodig zal blijken te zijn.

In 2020 staan de volgende wegenprojecten gepland.

Titel	Bedrag
Postweg - Nieuwlandeweg reconstrueren	7.000.000
Algemene Begraafplaats Den Burg herinrichten	140.000
Trompstraat - Buurtje herinrichten	390.000
Verhardingen rehabiliteren	1.290.000
Wegenverf door koudplast vervangen 2 ^e tranche	87.000
Straatmeubilair vervangen	170.000
Van grijs naar groen omzetten	15.000

Gladheidsbestrijding: 'Voorkomen is beter dan genezen'

Vanaf 2020 wordt overgegaan van 'curatief' naar 'preventief' strooi beleid. Met preventief strooien wordt gladheid voorkomen en met curatief strooien de gladheid bestreden. In het wettelijk kader sluit preventief strooien beter aan bij datgene wat van de wegbeheerder wordt verwacht.

Civiele kunstwerken

Beheer- en Investeringsplan

Het onderhoud en beheer van de civiele kunstwerken vindt plaats conform het door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplan.

De financiële consequenties

Er is een meerjarig budget voor uitgetrokken van gemiddeld jaarlijks € 68.000.

Vertaling in de begroting 2020

In de begroting 2020 is in programma 8 een uitgave begroot van € 68.000.

Openbare Verlichting

Beheer- en Investeringsplan

In 2012 is het beleidsplan Openbare Verlichting vastgesteld. Die dient als kader voor beheer en onderhoud. In 2018 is de uitvoering van de nota geëvalueerd en zijn er voor 2019 enkele verbeteracties gestart. Meerjarig is het beheer uitbesteed aan Dynniq.

De financiële consequenties

Meerjarig zijn na de evaluatie de budgetten vastgelegd.

Vertaling in de begroting 2020

Onderhoud- en beheer kost € 225.000.

Overzicht kosten en baten mobiliteit

Bij de vaststelling van de begroting 2017 heeft de raad gevraagd om inzicht in de besteding voor mobiliteit, zodat duidelijk is dat parkeergelden ook daadwerkelijk voor mobiliteit worden ingezet. In fase 2 van de programmabegroting 2020 zal dit overzicht opgenomen worden in paragraaf C.

Riool en water

Beheer- en Investeringsplan

In 2017 is het GRP 2018-2022 door de raad vastgesteld. In het GRP staat welke maatregelen de gemeente uitvoert om te voldoen aan de zorgplicht op het gebied van afval-, regen-, en grondwaterbeheer. Daarbij werken we nauw samen met de waterketenpartners in de Noordkop.

De komende jaren zal klimaatadaptatie ook van Texel veel aandacht vragen, zowel in het beheer van duin en strand, het tegengaan van de verzilting van landbouwgrond, als het bestrijden van droogte en overvloedige regenval. Er is in 2017 een nota beheer oppervlaktewater opgesteld als onderdeel van het GRP. Dekking voor deze werkzaamheden komt voor 55% uit het rioleringsegalisatiefonds en voor 45% uit de algemene middelen.

Het rioolwerk is veelal de basis van de andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

De financiële consequenties

De dekking van de lasten vindt plaats via de rioolheffing.

Vertaling in de begroting 2020

In 2020 besteden we € 3,17 mln aan onze gemeentelijke watertaken (conform het kostendekkingsplan GRP).

Groen

Beheer- en Investeringsplan

Het beleidskader voor het groenbeheer is het Beheerplan Groen dat de raad in 2018 heeft vastgesteld. De hoofdlijnen uit de nota zijn het vaststellen van de jaarlijkse kosten voor het dagelijks- en klein onderhoud binnen het onderhoudsscenario 'Huidige situatie'. Daarnaast brengt het Groenbeheerplan in beeld wat de kosten zijn om de achterstand in onderhoud weg te werken om de door de raad gewenste kwaliteit te leveren.

De financiële consequenties

Om de achterstand in onderhoud weg te werken in 8 jaar tijd heeft de raad voor de komende 8 jaar € 75.000 per jaar extra beschikbaar gesteld.

Vertaling in de begroting 2020

In 2020 zullen we voor bovengenoemde € 75.000 het groen op de Algemene begraafplaats aan de Kogerstraat en het groen aan de Vloedlijn opknappen.

Spelen

Beheer- en Investeringsplan

De nota Spelen uit 2017 vormt het beleidskader voor de speelvoorzieningen.

De financiële consequenties

In de nota is vastgesteld dat er een achterstand in onderhoud is. Die zal in 4 jaar worden ingelopen door gerichte investeringen maar ook het verwijderen van toestellen. Naast de traditionele speeltoestellen maken we in overleg met de jeugd ook gebruik van zogenaamde speelaanleidingen.

Vertaling in de begroting 2020

Voor het onderhoud en beheer van de speelvoorzieningen is er in 2020 € 95.000 beschikbaar.

Strand

Beheer- en Investeringsplan

De strandnota is in 2019 geëvalueerd en de nieuwe kaders zijn vastgesteld. Dat zal mogelijk nog leiden tot een aanpassing van de begroting 2020.

Vertaling in de begroting 2020

Voor het strandbeheer is in 2020 € 275.000 beschikbaar.

Sportaccommodaties

In 2019 is de nieuwe sporthal Den Burg gerealiseerd. Het beheer van de hal is geprivatiseerd en wordt niet meer besproken in deze begroting anders dan als sportsubsidie in programma 6 Samen beleven en bewegen. Als kapitaalgoed wordt het opgenomen bij Gebouwen & Terreinen. In 2020 zullen we een nieuwe opbouw van de sportbegroting aan de raad voorstellen.

Vertaling in de begroting

In 2020 worden er geen voorstellen gedaan aangaande de sportaccommodaties in de dorpen en het gemeentelijk zwembad.

Havens

Texel heeft drie havens, te weten de Veerhaven (Rijkswaterstaat), de NIOZ haven en de Haven Oudeschild. RWS en de Teso worden door de gemeente gesteund in het realiseren van tal van voorzieningen in de Veerhaven, zoals de aanlanding, de aan- en afvoer van passagiers, maar ook de inrichting van de Veerhaven (in 2019-2020 wordt de verlichting van de haven verduurzaamd en gemoderniseerd in navolging van de gemeentelijke openbare verlichting).

De NIOZ-haven krijgt in 2019-2020 een nieuwe toegangsweg. Met de NIOZ-haven wordt door de gemeente samengewerkt in beheer en onderhoud. Waar mogelijk wordt ook het economisch gebruik van de havens gestroomlijnd.

Beheer- en Investeringsplan havens

In 2019 is een kadernota Beheer- en Investeringsplan Havens vastgesteld. In 2020 zullen we een Uitvoeringsplan Beheer en Onderhoud havens kunnen vaststellen en een begroting Haven Oudeschild. Die begroting en de begrotingen van onze partners zoals de CIV, de WSV, en de WHT zullen de basis vormen voor toekomstige besluiten over de haven in Oudeschild. Partijen zijn het er over eens dat de toekomst van de haven niet zonder die intensieve samenwerking kan. Zeker niet nu de visserij zulke zware klappen heeft gekregen in 2019.

De financiële consequenties

Voor de haven is er een voorziening. Die voorziening wordt gevuld met middelen van Rijkswaterstaat. Met RWS lopen gesprekken over de toekomstige financiële verhouding tussen gemeente en Rijk.

Vertaling in de begroting 2020

Voor de haven is € 275.000 beschikbaar in de begroting om het onderhoud uit te kunnen voeren.

Gebouwen & terreinen

Beheer- en Investeringsplan

De nota Onderhoud Gemeentelijke gebouwen is het kader voor de te nemen beheer- en onderhoudsmaatregelen. Bij het bepalen van de onderhoudsstaat hanteren we de landelijk NEN-norm 2767 voor gebouwen. Bij het vaststellen van nota is uitgegaan van onderhoudsniveau 3 (redelijk tot goed) voor de instandhouding van het vastgoed.

De financiële consequenties

Er is een voorziening gebouwen & terreinen waaruit geput kan worden voor de jaarlijkse uitgaven. We kunnen met het toegekende budget de gebouwen en terreinen in stand houden, maar de gelden zijn niet bestemd en ook niet toereikend om er verbeteringen qua materialisatie, installatie of functionaliteit mee aan te brengen. Dat geldt ook voor duurzaamheidsmaatregelen.

Vertaling in de begroting 2020

In 2020 werken we nog aan de herinrichting van de gemeentewerf. Gebouwen worden verduurzaamd en deels voorzien van zonnepanelen. De grootste uitgaven onderhoud in 2020 betreffen de gemeentewerf en waar nodig het intern schilderwerk van de OSG en het gemeentehuis.

In totaal hebben we voor 2020 een bedrag begroot van € 800.000 (het 20 jaarlijks gemiddelde).

PARAGRAAF F FINANCIERING

Financieringsbehoefte

Mogelijk moet de gemeente dit jaar of later consolideren. Dit betekent kort geleend geld omzetten in langlopend geleend geld. Het tijdstip waarop dit gebeurt is afhankelijk van o.a. de eventuele afkoop en omvang exploitatievergoeding haven Oudeschild en de uitvoering van het Onderwijscentrum Texel.

Sinds 2018 heeft de gemeente kasgeldleningen. Dat zijn leningen die korter duren dan één jaar. Het lenen van kasgeld levert circa 0,035% aan rente op. Dit in tegenstelling tot het lenen van lang geld. Derhalve wordt zolang mogelijk gebruik gemaakt van kasgeldleningen. De wet beperkt echter de omvang en duur van het lenen van kort geld.

PARAGRAAF G LOKALE LASTEN

Waar gaat het over?

In de paragraaf lokale lasten staat welke belastingen en leges de gemeente van de burger vraagt en wat de jaarlijkse opbrengsten zijn.

Elke gemeente kan zelfstandig belastingen en heffingen opleggen. Dat kan voor taken die zij doet in het algemeen belang, maar ook voor specifieke werkzaamheden of levering van diensten. Dit totale pakket van de lokale lasten is vastgelegd in de door de raad vastgestelde belastingverordeningen. De hoogte van de lokale heffingen wordt deels bepaald door de ambities van de gemeente. Hoe meer ambities er zijn bij het bestuur, hoe meer middelen er moeten zijn voor realisatie.

Bestaand beleid

De bestaande belastingen en leges zijn per soort vastgelegd in een belasting- of legesverordening.

Trends en ontwikkelingen

- De verwachting voor de prijsontwikkeling van 2020 is nog niet bekend. Als basis wordt de verwachting van het Centraal Planbureau zoals opgenomen in de meicirculaire van de algemene uitkering genomen. Voorgesteld zal worden om de belastingen met dat percentage te verhogen.
- Onroerend goed stijgt nog steeds in waarde. Verwacht wordt dat de waardeinstijging in 2019 zal doorzetten.

Beleidsuitgangspunten

Het algemene uitgangspunt is dat de tarieven van de leges en heffingen kostendekkend zijn en niet meer dan trendmatig worden verhoogd, uitzonderingen hierop worden nader toegelicht.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is in 2019 voor één jaar vastgesteld. Voorgesteld wordt de toeristenbelasting te verhogen met € 0,40 per overnachting van € 1,85 tot € 2,25. De regeling met betrekking tot het betalen van de Toeristenbelasting met een maximum van 7 nachten zal worden ingetrokken.

Voor de zomer zal het college de raad een uitgewerkt voorstel voor de Toeristenbelasting aanbieden.

Tenslotte.

Deze paragraaf zal verder worden gevuld in fase 2 van de Programmabegroting 2020.

Hoofdstuk 5 - Investeringsplan 2020-2023

5A - Nieuwe investeringen

In dit hoofdstuk zijn de investeringen voor het jaar 2020 opgenomen.

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Exploitatie/onderhoud excl. BTW	Afschrijvings termijn	Kapitaal-lasten netto investering
103	Alarmeringssysteem balie en spreekkamers vervangen	25.000		10	3.000
304	Digitale aansluiting op omgevingswet invoeren	35.000		5	7.700
706	Investering om gemeentelijke organisatie energieneutraal te maken Dekking kapitaallasten 70% door subsidie en besparing energie, zie **	1.000.000	pm	20	70.000
806	Parkeerterrein Vogelenzang herinrichten Sensoren en matrixbord Dekking kapitaallasten mobiliteit, zie **	600.000 50.000	5.000	40 7	27.000 8.143
807	Verhardingen rehabiliteren	1.290.000		40	58.050
808	Wegenverf door koudplast vervangen (2 ^e tranche)	87.000		10	10.440
809	Postweg - Nieuwlanderweg reconstrueren Subsidie	7.000.000 -/-1.950.000*		40	227.250
810	Gladheidbestrijding aanpassen van curatief naar preventief	312.000	5.000	10	37.440
811	Duiker Eierlands kanaal vervangen	110.000		40	4.950
812	Algemene Begraafplaats Den Burg herinrichten	140.000		40	6.300
813	Trompstraat - Buurtje herinrichten Subsidie	390.000 -/-195.000*		40	8.775
Totaal		8.894.000	10.000		469.048
Dekking kapitaallasten beschikbaar via begroting (plafond € 350.000 incl. BTW)		289.256		10	-/-28.926
** Voorstel 706 dekking kapitaallasten subsidie en besparing inkoop energie, samen 70%					-/-49.000
**Voorstel 806 dekking kapitaallasten mobiliteit					-/-35.143
Totaal		8.604.744	10.000		355.979
In de MJB is structureel een bedrag van € 365.979 opgenomen bestaande uit € 10.000 exploitatie/onderhoud en € 355.979 voor kapitaallasten.					

* bij het investeringsvoorstel wordt rekening gehouden met het ontvangen van mogelijke subsidie. Indien blijkt dat de subsidieaanvraag niet gehonoreerd wordt, nemen we dit mee met de halfjaarrapportage.

Voor de investeringen in wegen en de duiker wordt afgeweken van de afschrijvingstermijnen zoals vastgelegd in financiële verordening artikel 212 GW. Door de nieuwe regelgeving moet aansluiting worden gezocht bij de vermoedelijke levensduur van de investering. De afschrijvingstermijnen zijn hier op afgestemd.

DSW De Bolder					
204	Nieuwe productiemiddelen aanschaffen De Bolder	30.000			
Totaal De Bolder		30.000			

5B - Vervangingsinvesteringen

Investeringsplan 2020- Vervanging

De vervangingsinvesteringen worden gefinancierd door middel van vrijvallende kapitaallasten afgeschreven middelen. De vervangingsinvesteringen van De Bolder worden gefinancierd uit de exploitatie van De Bolder.

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW	Afschrijvings- termijn	Exploitatie/onderhoud excl. BTW
Gemeente				
1	Vervanging auto technische dienst	50.000	10	
2	Vervanging sneeuwplough	15.750	12	
3	Vervanging 30-werkplekken	10.000	5	
4	Vervangen digitale handtekening	20.000		
Totaal		95.750		

DSW De Bolder				
5	Vervanging bestaande productiemiddelen	70.000		
Totaal De Bolder		70.000		

Totaal gemeente 2020 vervangingsinvesteringen		165.750		
--	--	----------------	--	--

Toelichting op investeringsplan 2020 - Vervanging

Nr.	Gemeente
1	De auto van de technische dienst is inmiddels 10 jaar oud en aan vervanging toe.
2	De sneeuwplough wordt gebruikt bij de gladheidsbestrijding. De sneeuwplough is technisch aan vervanging toe.
Nr.	DSW De Bolder
5	Vervanging bestaande productiemiddelen In 2020 zijn diverse productiemiddelen afgeschreven. Vanwege het krimpende aantal werknemers wordt jaarlijks bezien of vervanging noodzakelijk is en of vervanging wegens veranderde productiewijze door hetzelfde productiemiddel moet plaatsvinden of door andersoortige apparatuur.

Investeringsplan 2021

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW nieuw	Bedrag excl. BTW vervanging	Exploitatie/ onderhoud excl. BTW
Gemeente				
1	Bestelauto plantsoenen		40.000	
2	Zoutstrooier		39.000	
Totaal		0	79.000	

DSW De Bolder				
1	Vervanging bestaande productiemiddelen	70.000		
2	Vervanging nieuwe productiemiddelen	30.000		
Totaal De Bolder		100.000		

Investeringsplan 2022

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW nieuw	Bedrag excl. BTW vervanging	Exploitatie/ onderhoud excl. BTW
Gemeente				
1	Vervanging grote vrachtwagen		195.000	
2	Vervanging heftruck		30.500	
3	Vervanging kleine tractor		25.700	
Totaal			251.200	

DSW De Bolder				
1	Geen investeringen aangevraagd			
Totaal De Bolder				

Investeringsplan 2023

Nr.	Omschrijving	Bedrag excl. BTW nieuw	Bedrag excl. BTW vervanging	Exploitatie/ onderhoud excl. BTW
Gemeente				
1	Vervanging reinigingswagen		201.000	
2	Vervanging elektrische auto parkeerbeheer		30.000	
3	Vervanging elektrische auto toezicht		25.000	
4	Vervanging bestelauto pomponderhoud		43.500	
5	Vervanging bestelauto plantsoenen		29.000	
6	Vervanging stoomcleaner		8.000	
7	Vervanging sneeuwplough		15.750	
8	Vervanging auto ongedierte (2012)		25.000	
9	Veegmachine (2015)		158.500	
Totaal			535.750	

DSW De Bolder				
1	Geen investeringen aangevraagd			
Totaal De Bolder				

Hoofdstuk 6 - Subsidies

Voor instellingen met een Beleidsgestuurde Contractfinanciering (BCF) heeft de gemeenteraad besloten de subsidies te indexeren op basis van het percentage prijsontwikkeling uit de meicirculaire algemene uitkering. De indexering voor 2020 is op dit moment nog niet vastgesteld. Er is daarom gerekend met het percentage prijsontwikkeling uit de septembercirculaire voor 2020. Deze was 2,0%. De indexering geldt voor KopGroep Bibliotheken, Young 4 Ever, Artex - Kunstenschool Texel, Texels Museum en Texels Welzijn. Deze verhoging kost structureel € 30.109 en wordt meegenomen in deze begroting. Voorgesteld wordt om de overige subsidies ook nu niet te indexeren.

Het college stelt de raad voor om voor 2020 de volgende subsidieplafonds vast te stellen conform artikel 3.1 van [Algemene Subsidieverordening Texel 2016](#). Subsidiebedragen uit deze 'budgetten' stelt het college vast volgens de regels die zij in overeenkomstige uitvoeringsregelingen heeft vastgelegd:

Programma 2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
€ 14.542,00	Jaarlijkse subsidies maatschappelijke organisaties
€ 12.636,00	Eenmalige subsidies maatschappelijke organisaties
€ 27.178,00	Subtotaal subsidieplafonds Programma 2
Programma 6	Samen beleven en bewegen
€ 40.086,00	Jaarlijkse subsidies kunst & cultuur
€ 33.419,00	Eenmalige subsidies kunst & cultuur
€ 90.644,00	Jaarlijkse subsidies sport
€ 50.000,00	Eenmalige subsidies sportinvesteringsfonds
€ 20.243,00	Gemeentelijke monumenten
€ 20.243,00	Schapenboeten
€ 28.507,00	Onderhoud schapenboeten
€ 283.142,00	Subtotaal subsidieplafonds Programma 6
Programma 7	Duurzaam, schoon en innovatief
€ 35.000,00	Subsidie energieneutrale (vakantie)woningen (3^e tranche)
€ 168.015,00*	Subsidie energieneutrale woningen (1^e en 2^e tranche, budget voor periode 2017-2020)
€ 203.015,00	Subtotaal subsidieplafonds Programma 7

* Stand 20 februari 2019 van het budget voor de 1^e en 2^e tranche voor subsidie energie neutrale woningen afkomstig van de provincie. De beginstand van het beschikbaar gestelde bedrag was € 360.000 en geldt voor de periode 2017 t/m 2020.

Daar waar het een structurele subsidie op naam betreft heeft het college besloten deze als aparte post in de begroting op te nemen. Het college stelt de raad voor onderstaande bedragen voor het jaar 2020 hiervoor beschikbaar te stellen. Dit zijn **maximale** bedragen. De hoogte van de daadwerkelijke subsidie wordt gebaseerd op de gegevens bij de aanvraag en kan lager zijn, niet hoger.

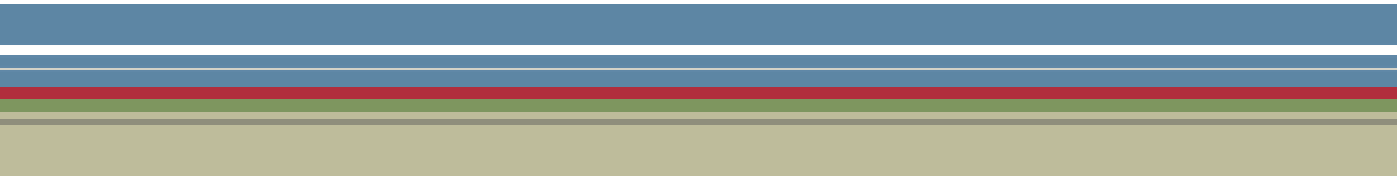
Programma 2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
€ 24.652,00	Dorpshuis 't Skiltje
€ 22.509,00	Stichting tot Exploitatie van Dorpshuis De Hof
€ 14.001,00	Stichting tot Exploitatie van het Eierlandsche Huis
€ 8.975,00	Dorpshuis "De Waldhoorn"
€ 11.004,00	Dorpshuis de Bijenkorf
€ 12.071,00	Stichting Dorpshuis "De Wielewaal"
€ 13.689,00	Stichting Broodnodig op Texel
€ 426.626,00	Stichting Texels Welzijn
€ 50.000,00	Stichting Peuterplezier Texel
€ 165.477,00	Stichting Young 4 Ever
€ 12.410,00	Parnassagroep/Brijderstichting
€ 37.000,00	Stichting Vluchtelingenwerk
€ 2.884,00	Stichting Slachtofferhulp Nederland
€ 30.000,00	GGD (lokaal maatwerk)
<u>€ 42.446,00</u>	<u>Stichting MEE</u>
€ 873.744,00	Subtotaal subsidies op naam Programma 2

Programma 6	Samen beleven en bewegen
€ 19.469,00	Stichting Cultuurhistorisch Museum Texel
€ 4.868,00	Stichting Luchtvaartmuseum Texel
€ 6.868,00	Stichting Theateractiviteiten Texel
€ 17.910,00	Stichting Lokale Omroep Texel
€ 3.500,00	Stichting 't Drijverhuus
€ 80.000,00	Sportstichting Texel
€ 291.531,00	Stichting KopGroep Bibliotheken
€ 354.630,00	Stichting Artex-Kunstenschool Texel
€ 57.500,00	Stichting Artex-Kunstenschool Texel
<u>€ 297.283,00</u>	<u>Stichting Texels Museum</u>
€ 1.133.559,00	Subtotaal subsidies op naam Programma 6

€ 2.520.638,00 Totaal subsidies

Samenvattend de beschikbare subsidiegelden per programma:

Programma	Subsidieplafonds	Subsidies op naam	Totaal
2. Zorg voor elkaar, veiligheid op orde	€ 27.178,00	€ 873.472,00	€ 900.922,00
6. Samen beleven en bewegen	€ 283.142,00	€ 1.133.559,00	€ 1.416.701,00
7. Duurzaam, schoon en innovatief	€ 203.015,00	-	€ 203.015,00
Totaal	€ 513.335,00	€ 2.007.303,00	€ 2.520.638,00

Hoofdstuk 7 - Schema behandeling Programmabegroting 2020

5 juni 2019	Informeel avond
13 juni 2019	Bespreking programmabegroting 2020 fase 1 in commissie
26 juni 2019	Vaststelling programmabegroting 2020 fase 1 in raad
9 oktober 2019	Programmabegroting 2020 fase 2: "Begroting vaststellen" verzenden naar raadsfracties
24 oktober 2019	Informeel avond technische vragen
30 oktober 2019	Bespreking programmabegroting 2020 fase 2 in commissie
07 november 2019	Vaststelling programmabegroting 2020 fase 2 (inclusief investeringsplan, begroting DSW De Bolder en belastingvoorstellen)

Hoofdstuk 8 - Besluit

In de programmabegroting 2020 fase 1: In deze fase adviseert het college over de geschetste trends en ontwikkelingen en nieuwe beleid- en investeringsvoorstellen. In deze programmabegroting zijn de ingediende voorstellen van de raadsfracties opgenomen en van reactie voorzien door het college. Daarnaast is door het college een dekkingsvoorstel opgenomen

De raad van de gemeente Texel;

Gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

Overwegende

Besluit

1. kennis te nemen van de trends en ontwikkelingen per programma.
2. kennis te nemen van de meerjarenraming 2020 - 2023.
3. Kennis te nemen met het voornemen om de leges voor het Texelvignet te verhogen met € 5,--
4. akkoord te gaan met het volgende voorstel:
 - a. loslaten van het 7 nachten maximum voor de toeristenbelasting, en:
 - b. verhogen van de toeristenbelasting met € 0,40 naar € 2,25 voor het jaar 2020.
5. akkoord te gaan met de 13 nieuwe beleidsvoorstellen (waarvan een tweetal structureel), opgenomen in hoofdstuk 1B financiële vertaling voorstellen 2020 .
6. akkoord te gaan met de 11 nieuwe investeringsvoorstellen opgenomen in hoofdstuk 5 nieuwe investeringen.
7. akkoord te gaan met de volgende voorstellen vanuit de raadsfracties:
 - a. (gewijzigd) voorstel “Welkom op Texel”, structureel € 7.500 beschikbaar stellen
 - b. voorstel “watertappunten in alle dorpen plaatsen” € 15.000 structureel
8. akkoord te gaan met de in hoofdstuk 3 opgenomen incidentele collegevoorstellen (6) lustrumherdenking € 50.000 en (7) wegencategoriseringsplan € 270.000)
9. vanaf begrotingsjaar 2010 (fase 2) niet langer te werken met een aparte paragraaf Sociaal Domein
10. de reserve Sociaal Domein niet in stand te houden.
11. **niet** akkoord te gaan met de volgende door de raadsfracties ingediende voorstellen:
 - a. dilemma - reserve sociaal domein inzetten (indiener CDA)
 - b. gemeente regelt zelf het onderhoud van schapenboeten (i.p.v. geven subsidie) (indiener Texel2010)
 - c. voorstel watertappunten op alle basisscholen (indiener Texel2010)
 - d. voorlichtingscampagne om de auto te laten staan (indiener CDA)

